

USVA

ZINE 1/2007

<i>Pääkirjoitus</i>	3
<i>Juha-Pekka Koskinen: Metsästäjät</i>	4
<i>Petri Salin: Exit only</i>	21
<i>Mari Saario: Toiset elävät runonsa</i>	36
<i>Heikki Nevala:</i>	
<i>Ihmisten sankarit, jumalten äpäret</i>	47
<i>Tuomas Saloranta: Lihan lapset</i>	60
<i>English Summary</i>	75
<i>Carita Forsgren: Taiteilijan jälkisanat</i>	76

Yhteystiedot / Vastaava toimittaja:

Anne Leinonen / usvazine@gmail.com

Kiisterintie 146, 50670 Otava

Usva julkaisee spekulatiivista fiktiota, artikkeleita, valokuvia sekä grafiikkaa. Ota yhteyttä, niin saat tarkemmat tiedot, missä formaatissa aineisto kannattaa toimittaa.

Kansikuva: Kuvakollaasi / Anne Leinonen /

iStockphoto.com

Graafinen ulkoasu: Eija Laitinen

Taitto: Anne Leinonen

Kuvitus ja grafiikka: Carita Forsgren, Tuuli Hypén,

Valokuvat:

Kirjoittajat: Juha-Pekka Koskinen, Heikki Nevala,

Tuomas Saloranta, Mari Saario, Petri Salin

Hallintoneuvosto: Petri Salin, Petri Laine, Helena

Numminen, Raija Komppa-Rannaste, Datapeltojen

pehtoori, Anne Huotarinen, Eija Lappalainen,

Markku Lappalainen, Ulla Huopaniemi-Sirén, Liisa

Rantalaiho, Sari Peltoniemi ja Irma Hirsjärvi

Tekstien ja kuvien copyright on tekijöillä.

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa osoitteessa

www.usvazine.net

Usva 1/2007 julkaisupäivä: 18.3.2007

2/2007 ilmestyy toukokuussa 2007.

Sisällys

Vuoden ensimmäisen numeron kantavana teemana on valta ja väkivalta, ja miten nämä kaksi kietoutuvat toisiinsa.

Juha-Pekka Koskinen novellissa *Metsästäjät* pe-rehdytään suomalaisille kovin läheiseen sosiaaliseen riittiin. Pojan ja isän välinen suhde hiertää, ja kaiken kruunaa isän tuomio: pojasta ei ole aidoksi metsäs-täjäksi. Poika ei luovuta, vaan haluaa jakaa perheen harrastuksen siinä missä muutkin. Mutta kaikki metsästysonnenmuudet eivät ole välttämättä onnettomuuksia, ja jokainen saalistettava ei kiltisti alistu osaansa.

Politiikkakin on valtapeliä, ja väkivalta kuuluu siihen oleellisena osana – ainakin tämän novellin Suomessa. **Petri Salinin** julkikkisia suomiva satiiri *Exit only* seuraa erään poliisin salamannopeaa ura-kehitystä rivimiehestä presidentin henkivartijaksi. Vallan ulkoisia puitteita ihaillessa voi miettiä, millai-sia kohtalokkaita juonteita tunteet tuovat ihmisten välisiin valtasuhteisiin.

Vuoden 2006 Nova- ja Hekuma –kirjoituskilpai-lujen voittajan **Mari Saarion** *Toiset uneksivat runonsa* sijoittuu tulevaisuuteen, jossa ihmisen potentiaali ja

tulevaisuus määrätään henkilökohtaisen kokeen pe-rusteella. Nuori kokelas Brudens haluaa taiteilijaksi, mutta hänen uskonsa systeemiin horjahtaa kesken kokeen, ja hän joutuu valitsemaan heittäytyäkö tun-temattomaan vai luottaako systeemiin.

Supersankareita voi tavata missä tahansa, myös tavallisen arjen keskellä. **Heikki Nevalan** *Ihmisten sankarit, jumalten äpäret* valaisee supersankarin ta-rinaa siinä vaiheessa, kun sankaruus on kääntynyt sankariteoista itseinhoksi ja silmittömäksi vihaksi. Rauhallinen lounashetki ravintolassa keskeytyy, kun erikoisia kykyjä omaava mies astuu sisään ja muuttaa lyhyessä ajassa monen ihmisen elämän lopullisesti.

Tuomas Salorannan *Lihan lapset* johdattaa lukijan kauhistuttavaan maailmaan, jossa ihmisellä on hyvin raadollinen valta omaan kehoonsa. Lihaa on kohdel-tava tiettyjen riittien mukaisesti, eikä ketään unoh-deta, ei edes syntymättömiä lapsia. Rikkoutunut liha voidaan korvata uudella, merestä kalastetulla, mutta villin lihan käyttämisellä voi olla arvaamattomat seuraukset. Tämä tunnelmaltaan omituinen, mutta samalla kiehtova novelli ei jätä ketään kylmäksi.

Toukokuussa ilmestyvässä vuoden kakkosnume-rossa julkaistaan Arjen outous –kirjoituskilpailun voittajat ja parhaimmistoa.

PÄÄKIRJOITUS

Yhä useampi haluaa nähdä hengentuotteensa kansissa. Yhä useampi haaveilee kirjailijan tittelistä tai statuksesta. Kirjallisuuden arvostus, kirjoituskurssit ja blogit ovat lisänneet innostusta entisestään. Kaikki eivät voi kuitenkaan päästä siihen asemaan, että heitä tituleerataan kirjailijoiksi ja teos löytyy kirjakauppaketjujen hyllyiltä ja on koko kansan saatavilla. Varsinaisten kustantajien tykö mahtuu vain murto-osa yrittäjistä. Yksi tai jopa alle yksi tuhannesta on yleisesti kerrottu suhdeluku. Näiden muiden kirjoittajien, joiden käsikirjoitus toistuvasti hylätään, on keksittävä muita väyliä. Osa jatkaa kirjoittamista harastuksenaan, tekee tekstejä pöytälaatikkoon, kierrättää kansalaisopiston kirjoittajapiireissä, postittaa kirjoittajafoorumeille. Lehdissä voi julkaista, ja blogimaailmassa tuoda osaamistaan esille.

Osa päätyy tekemään kirjan itse, jos ei kerran muuta vaihtoehtoa ole ja kustantamo ei vaivaudu edes lähettämään hylkäyskirjeitä. Uudenlainen tekniikka ja sen myötä painokustannusten halventuminen on tuonut kirjan tekemisen tavallisen kuluttajan ulottuville, sellaisen, jolla on maksaa muutamia sataasia. Mutta yksin kirjoittava on usein yksin myös tarinan hiomisen ja oikoluvun kanssa. Lopputulos voi pahimmillaan olla katastrofaalinen jätös, sillä painotalon väki ei estele ketään painamasta tekstijään. Kerran menetetty maine on vaikea saada korjatuksi.

Jos tietämys ei riitä kirjan varsinaiseen valmistamiseen, voi ostaa palvelukustanteen, eli maksaa siitä, että joku toinen taivuttaa, oikolukee, laittaa kirjan kirjavälilytykseen ja pitää teosta listoillaan. Tässäkin kuluttajan olisi oltava tietoinen, ettei hän ole saamassa palvelukustanteen myötä kuuluisuutta, apurahoja, kirjallisen eliitin arvostusta tai helppoa oikotietä menestykseen. Omakustannekirjoittajiin ja palvelukustanteiden hankkineisiin kirjoittajiin suhtaudutaan nihkeästi: päällimmäinen ajatus usein on, että kirjoittaja ei kelpaa oikeaan kustantamoon ja haluaa hinnalla millä hyvänsä saada tekstinsä läpi. Siinä ei välttämättä kysytäkään, onko julkaisukynnys niin korkealla ja markkinat eri tavalla suuntautuneet, että erinomaisetkin tekstin jäävät julkaisematta. Harvoin myös ajatellaan, onko julkaisemisen taustalla sittenkin turhamaisuuden sijaan aito sanomisen tarve. Omakustanteiden ja palve-

lukupöytäkirjoittajien kirjava, usein jopa surkea taso (usein kielelliset heikkoudet) ei yhtään helpota asiaa. Lukijoita on vaikea löytää lähipiirin ulkopuolelta. Palvelukustantamoiden markkinointi ei näytä olevan laajamittaista ja näkyvää.

Toisaalta hyvin kohdennettu ja lukijansa löytävä omakustanne voi myydä paljon paremmin kuin hankalasti ymmärrettävä esikoisromaani.

Kirjoittamisella on niin paljon hyviä vaikutuksia, esimerkiksi ihan yleisen lukuinnostuksen ja mielenterveyden kannalta, että tämä innostus saada tarinansa kuuluviin on oikeutettu. Oleellista on, että ihmiset tietävät, missä he ovat osallisena, ja mihin rahojaan sijoittavat jos kustantamon sijaan päätyvät maksamaan kirjojen painamisesta. Ettei mennä vanitypress-toiminnan puolelle: ihmiset maksavat siitä, että he saavat tekstinsä johonkin antologiaan, eivätkä he pääse itse vaikuttamaan oikeastaan mihinkään prosessissa. rahat menevät ja lopputuotos on karmea ja saman tien unohdettu.

Turhamaisuuskirjoittajaa on vaikea erottaa terapia-kirjoittajasta. On kirjoja, joiden julkaisemisesta tulee mediakohu, mutta joiden sisältö on kyseenalaista. Ehkä vastentahtoisesti on myönnettävä tällaisillekin teoksille olemassaolon vapaus – millä oikeudella kukaan sensuroi ketään, jos lakia ei rikota? Missä menee tärkeän sanomisen ja turhamaisuuden raja? Jos sallimme sotaveteraanin kirjoittavan muistelmiaan ja arvostamme sitä sen historiallisen arvon takia, onko ymmärrettävä myös 14-vuotiaan fantasiakirja, jossa puretaan teiniangstia ja jonka avulla kohotetaan statusta kaveripiireissä?

On luotettava lukijoiden viisauteen, siihen, että jokainen teos löytää sille kuuluvan paikkansa ja yleisönsä. Jos teos ansaitsee tulla luetuksi, puskaradio puhuu puolestaan.

Julkaisemisen kiemuroissa on kuitenkin pidettävä mielessä se pohjimmainen syy, miksi kirjoittaa. Kirjoittaessaan voi pukea sanoiksi itselleen tärkeitä tunteita ja havaintoja. Ehkä siinä sivussa muuttaa hitusen ympäröivää maailmaa.

Anne Leinonen

METSÄSTÄJÄT

Juha-Pekka Koskinen

I

Aina syksyn saapuessa isä sulkeutui yhdeksi iltapäiväksi autotalliin. Hän otti kivääripussinsa, aseöljyä täynnä olevan peltipurkin ja muovialustan kainaloonsa ja lukitsi kolhiintuneen palo-oven takanaan jättäen minut ja veljeni askarteluhuoneen hämärään. Seisoimme korvat kylmään oveen painautuneina kuuntelemissa, kuinka kiväärin lukko loksahdelti terävästi ja kuinka osat kolahtelivat yksitellen muovialustalle. Saatoimme kuulla trasselin vaimean sihinän isän kiertäessä sitä puhdistuspuikon ympärille ja hiljaisen suhinan puikon liukuessa öljyisessä asepiipussa.

Kesä ei loppunut meillä koskaan kylmän tuulen ujellukseen tai pihakoivun kellastuneiden lehtien haravoimiseen. Meidän ei veljeni kanssa tarvinnut odottaa lätäköiden jääytymistä tai kuuraisen heinikon rasahtelua kenkien alla todetaksemme kesän olevan lopullisesti ohitse. Olipa ilma mikä tahansa, paistoi aurinko kuinka kuumasti hyvänsä, meidän kesämme loppui siihen, kun isä kaivoi avainnippun taskustaan ja aukaisi jyrkän puuarkun. Hän laskeutui polvilleen arkun viereen, kannatteli arkun kantta vasemmalla kädellään ja nosti oikealla kädellään asepuussin arkun uumenista. Sulkiessaan arkkua hän asetti asepuussin eteensä niin että minusta joskus näytti siltä kuin hän olisi polvistunut rukoilemaan asepiipun ääreen kuten seurakuntamme pappi joskus polvistui ääni väristen kirkon alttarin ääreen. Isän paksu kultasormus, johon oli kaiverrettu yksinkertainen ympyrä ja nuoli, kilahti vaimeasti vasten arkun lukkohelaa kun hän sulki arkun. Noustessaan seisomaan hän katsoi meitä niin että me säikähdimme. Vaikka kukaan ei sanonut mitään, oli kesä aina tuolloin julistettu päättyneeksi.

Isä ei koskaan puhunut meille mitään metsästämisestä. Hän ei kerskunut saaliilla, ei kutsunut metsästyskavereitaan meille kylään eikä kironnut ohilaukauksiaan. Kun metsästyskausi alkoi, hän kutsui Leena-tädin hoitamaan meitä poikia ja lähti aseineen matkaan sa-

nomatta meille mitään. Näin oli ollut niin kauan kuin jaksoin muistaa, enkä pitänyt sitä mitenkään ihmeellisenä taikka hämmästyttävänä asiana. Leena-täti toki kertoi äidin hoitaneen meitä ennen kuolemaansa mutta tuosta ajasta en edes minä muistanut yhtään mitään. Äidin muisto oli haalistunut mielestäni niin täydellisesti, että hän oli minulle epätodellisempi kuin unissani toistuvasti esiintyvät mielikuvitushenkilöt.

Kun isä viikon, joskus kahdenkin, jälkeen palasi kotiin, sulkeutui hän jälleen autotalliin. Syksyn aloittanut rituaali toistui nyt käänteisessä järjestyksessä. Aseen osat kilahtelivat vaimeasti, trasseli rahisi pehmeästi ja puhdistupuikko suhisi. Isä palasi autotallista asepuussi kainalossa, polvistui arkun ääreen ja lukitsi asepuussin vuodeksi arkkuun. Taas hänen sormuksensa kilahti vasten lukon heloja ja tuo ääni ilmoitti metsästyskauden päättyneen.

Kun olimme veljeni kanssa aivan pieniä, leikimme puukepeillä ja lapionvarsilla metsästysleikkiä. Koska Markus oli meistä pienempi, sai hän useimmiten olla hirvi, jonka minä ammuin kuoliaaksi yhdellä uskomattomalla laukauksella. Joskus hirvi yritti sitkeästi vielä osuman saatuaan jatkaa matkaansa niin että minun täytyi tarttua sitä kaulasta kiinni ja vääntää se maahan. Muutaman kiivaan hetken jälkeen hirvi kuitenkin makasi raajat väristen maassa ja minä saatoin kohottaa aseeni pään yläpuolelle voiton ja onnistumisen merkinä.

En muista aivan tarkkaan mutta luulen, että juuri niihin aikoihin, kun Markus kasvoi koossa minut kiinni, päähäni pälkähti eräs sitkeä ajatus. Maatessani kostealla nurmikolla Markuksen painaessa asettaan kylkiluideni väliin, tulin ajatelleeksi kuollutta ruhoa. Ajattelin hirvien lyhyenkankeaa karvaa, sen veristä taljaa ja mahtavia sarvia. Ajattelin lihaa, punaista, verenkarvaista lihaa jota metsästäjät posket hehkuen leikkasivat suurina kimpaleina irti höyryävästä ruhosta. Kuinka paljon

yhdestä ruhosta irtosikaan hyödyllistä ja hyödytöntä lihaa, luita ja jänteitä. Kun kävimme isän kanssa kaupassa, tuijotin lihatiskin vitriinin takana hymyilevää porsaanpäättä, joka jo sellaisenaan näytti valtavan suurelta. Tuijotin tahraisen lasin lävitse sorkkia, kyljyspaloja ja turpeaa kieltä, jotka näyttivät yksinään täyttävän koko tiskin. Tiesin hyvin, että hirvi oli valtava eläin, suunnattomasti suurempi kuin sika. Kuinka paljon lihaa siinä olisikaan! Monta kertaa enemmän kuin joulukinkussa, siitä olin aivan varma.

Niinpä eräänä päivänä kun lapioimme vastasatanutta lunta autotallin ovien edestä, seisahduin työssäni ja jäin tuijottamaan isää, joka ruhjovin liikkein heitti lumipaakkuja kauas ojaan saakka. Hän tunsu katseeni ja hidasti työtään kunnes seisahdettiin kokonaan ja kääntyi minua kohti. Hän pyyhkäisi hikistä otsaansa työtakin puhkiku-

luneella hihalla ja jäi nojaamaan lapioonsa.

– Mitä nyt?

Nuolin pakkasen kuivattamia huuliani ja vilkaisin Markusta, joka oli seisahdunut lumivallin juurelle.

– Isä, missä on kaikki se liha? Se metsästysliha, kysyin ääni väristen.

Isän lapionkahvan päällä lepäivät kädet heilahtivat kuin siipiään lehäyttävät linnut. Hänen suupieliinsä kohosi tuo vino hymy, jonka olisi tuntenut tuhansien joukosta vaikka olisin nähnyt kaikista noista ihmisistä vain suun.

– Vai metsästysliha. Tarkoitat kai niiden eläinten lihaa, jotka syksyllä ammuimme?

– Niin. Niiden eläinten liha. Eikö sitä ole niin paljon, ettei se edes mahtuisi meidän pakastimeen?

– On, kyllä sitä on paljon. Siksi minä en tuokaan

sitä tänne. Mihin se täällä mahtuisi? Ei, sen me aina jätämme Maurin luokse. Maurilla on isot varastot. Sieltä sitä sitten voi kukin hakea kun tarvitsee.

Katsoin isän hymyyn jäykistyneitä kasvoja. Hänen hartioistaan nousi höyryä aivan kuin ulkona raivoava pakkanen ei olisi kyennyt jäädyttämään häntä.

– Onko se kaukana, se Mauri? kysyin epäröiden.

Isä tarttui lapioonsa ja tallasi terään tarttuneet kokareet irti.

– Onhan se. Mauri asuu pohjoisessa. Siksipä kai ei ole viime aikoina tullut haettua sitä lihaa.

Hän naurahti vielä itsekseen ja aloitti jälleen lapiointimisen. Hänen silmiensä kiilto näytti sammuvan lapion survaistessa valkeaa hankea ja pian hän pääsi taas kiinni työn rytmistä.

– Et uskonut, että isä on osunut mihinkään, Markus kuiskasi olkani takaa.

– Uskoinpas. En vain muistanut että lihaa on ollut, sanoin ärtyneenä.

– Et uskonut. Luulit ettei isä ole osunut mihinkään.

– Enkä luullut. Ihmettelin vain, missä on kaikki sarvet ja taljat ja hirvenpäät.

– Olet itse päässinpää. Et osuisi ikinä mihinkään, Markus sopotti.

Yritin lyödä häntä lapiolla mutta hän väisti ja kiipesi lumivallin taakse näkymättömiin.

– Päässinpää, hän huusi vielä lumikinoksen takaakin.

II

Aika kului omaan tasaiseen tahtiinsa välittämättä juuri mitään siitä, mitä me teimme tai jätimme tekemättä.

Talomme alkoi tuntua jotenkin kutistuneelta ja ränsistyneeltä vaikka emme osanneet osoittaa mitään erillistä kohtaa joka olisi ajan kuluessa rapistunut. Ehkäpä aika saa kaikki tutut maisemat haalistumaan ja kulumaan puhki silmissämme ja siten osaltaan valaa tyytymättömyyttä nuorten ihmisten mieliin. Ehkäpä se on vain yksi niistä luonnon lukuisista keinoista, joilla nuoruusvuodenhalun kynnyksen ja jokainen alkaa kaivata pois sieltä missä on elämänsä alkupäivät viettänyt.

Metsästysleikkimme oli vuosien saatossa muuttunut meille liian lapselliseksi. Isän jokavuotinen rituaali oli meille yhdentekevä, emmekä enää painaneet korvaam-

me autotallin kuhmuista ovea vasten kuullaksemme kiväärinlukon metallisia kalahduksia. Olimme maistaneet riistalihaa silloin tällöin mutta sen maku ei ollut saanut meitä valtaansa. Isä ei yrittänyt tyrkyttää meille harrastustaan ja häntä ei tuntunut vaivaavan lainkaan se, että emme olleet juurikaan kiinnostuneet hänen menemisistään. Hän ei koskaan esitellyt asettaan meille, ei latonut panoksia pöydälle riviin taikka tuonut mukanaan hirvenpäätä. Hän metsästi äänettömästi jossakin takamailla kavereidensa kanssa yhtä luonnollisesti kuin olisi kävellyt pihamaan poikki.

Luultavasti juuri isän innottomuus sai minut kiinnostumaan hänen puuhistaan uudestaan samana vuonna kun Markus meidän hämmästyksellemme muutti pois kotoa. En voinut ymmärtää isän kiihkotonta asennetta seurattuani paikallisen metsästyskerhon tärkeän näköisiä miehiä, jotka ilmestyivät syksyn kynnyksellä punaisissa lakeissan kiikarikiväärit käsimutkassa pikkuteiden ojanpientareille. Nämä miehet puhuivat lakkaamatta ampumasektoreista, passissa olost, vasoista, hirvaista ja emistä. He pyyhkivät toistensa kasvoihin veriviiruja kun ensimmäinen kaato oli saatu ja kiikutivat jokaisen hirvenpään täytettäväksi jotta sen saattoi ripustaa metsästysmajan seinälle.

Kun palasimme isän kanssa juna-asemalta saattamasta Markusta, ajoimme juuri tietä ylittävän metsämiesten ketjun lomitse. Isän leukapielet nytkähtivät hänen mutristaessaan suutaan. Hän katsoi laiskasti olkansa ylitse metsästäjien hidasta hiipimistä. Koiran hakkaava haukunta kaikui metsässä ja kuulimme sen vielä useamman kilometrin päässäkin.

– Mikset metsästä näiden miesten kanssa? kysyin hämmästyen itsekin kysymykseni selväjärkisyyttä.

Isä vaihtoi vaihdetta ja siirsi käsiään ratilla. Hänen kasvoillaan viipyi jähmettynyt irvistys aivan kuin hän yhä olisi nähnyt nuo ketjussa etenevät miehet.

– Minulla on oma kerho. Ja mielummin metsästä jossakin muualla kuin kotinurkilla.

– Voiko siihen kerhoon liittyä muitakin?

– Ei. Yhtään paikka ei ole vapaana, isä sanoi tyyliä.

Hänen äänensävyänsä oli niin torjuva, että pahoitin mieleni ja tunsin kuinka kuuma aalto nousi vatsasta ylöspäin.

– Liityn sitten näihin miehiin. Heti kun saan metsästyslupani, marssin heidän puheilleen ja ensi vuonna metsästä heidän kanssaan, sanoin loukatun ylpeyden

karkaisemalla äänellä.

Isä vilkaisi minua kulmiensa alta. Hän ei puhunut mitään mutta saatoin tuntea hänen pistävän katseensa pyyhkäisevän kasvojeni ylitse. Saapuessamme pihaan hän jätti auton ulos ja kiersi minun puolelleni. Hän aukaisi minulle oven ja jätti sen auki niin että minun oli noustava autosta hänen eteensä.

- Oletko hankkimassa metsästyslupaa? hän kysyi hitaasti.
- Olen. Saan sen varmasti ensi syksyksi.
- Osaatko ampuja? isä kysyi ja löi oven takaani kiinni.
- Osaan.
- Metsästys ei ole pelkkää ampumista, hän sanoi ja kääntyi mennäkseen sisään.
- Mitä se sitten on? kysyin kyllästyneenä.

Isä kääntyi minua kohti ja katsoi minua silmiin.

Näin hänen katseessaan oman kuvani ja annoin katseeni vaipua hänen käsiinsä. Kuvittelin aseensa hänen pitkien sormiensa puristukseen ja etusormen liipasinkaaren metallisen kehän sisään.

- Ei ainakaan harrastus, hän sanoi ja marssi taakseen katsomatta sisälle.

Jos olin kuvitellut, että isä olisi ilahtunut saadessaan tietää aikeeni, erehdyin raskaasti. Hän ei ilahtunut mutta ei sen paremmin pettyntykään. Hänelle näytti lopulta olevan aivan yhdentekevää mitä aioin tehdä. Hän ei kertonut minulle mitään aseista, ei esitellyt omaa kivääriään eikä näyttänyt kuinka sitä täytyi huoltaa. Hän ei puhunut metsästyksestä mitään, ei edes vahingossa. Illan tullessa hän tosin aukaisi arkkunsa ja otti aseensa esiin mutta vain toistaakseen jokavuotisen rituaalinsa. Hän sulkeutui autotalliin puhumatta minulle mitään ja aamulla hän olikin poissa.

Tällä kertaa istuin yksin autiossa talossa tuulen vonkuessa nurkissa. Saatoin erottaa kaukaisen koiran haukunnan ja kuivan laukauksen räähdyksen josta tuuli oli hionut kaikki särmät. Kuvittelin isän istuvan autossa ase takapenkillä matkalla jonnekin, Luoja ties minne. En vieläkään tiennyt missä hän metsästi ja kenen kanssa. Pohjoisessa Maurin ja muiden kanssa, muuta en tiennyt. Siinä seurassa täytyi olla arvokkaita jäseniä joiden joukkoon hän ei kelpuuttanut minua. Ehkäpä hän häpesi minussa jotakin jota en itse voinut itsestäni millään keksiä. Ehkäpä hän näki jostakin salaisesta merkistä, ettei minusta ollut hänen veroisekseen metsästäjäksi.

En tiedä milloin isä palasi takaisin, sillä en ollut enää

vastaanottamassa häntä. Muutin pois jättäen hänet yksin aseensa kanssa ja aloitin oman elämäni kaukana isästä. Metsästyskortin hankin niin kuin olin uhonnutkin, liityin jopa metsästysseuraan ja ostin hyvän kiväärinkin. Mutta metsälle en lähtenyt. Koko ajatus sai minut aina surulliseksi ja saatoin melkein korvissani kuulla kuinka Markus sanoi minua pässinpääksi.

Vaikka Leena-täti kävi luonani samana syksynä, en taipunut hänen tahtoonsa. Kuuntelin korvat punoittaen hänen värisevää ääntään kun hän kertoi äidistäni. Jossakin mieleni sopukoissa muistin isän kertoneen jo kaiken mutta saatoin kuvitellakin. Ehkäpä isä ei ollut puhunut meille pojille mitään, sillä hän ei pitänyt sitä tarpeellisenä. Mennyt oli mennyttä, eikä se puhumalla enää muuksi muuttunut.

- Se oli syksy, aivan kuin nyt. Lehdet olivat punaiset ja ilma oli muuttunut kylmäksi, Leena-täti sanoi.

Hän puristi kaksin käsin kaulahuiviaan aivan kuin olisi pelännyt tuulen vievän sen. Hänen kätensä olivat vetäytyneet rypyille ja mietin mielessäni, oliko isäkin jo niin vanhan näköinen.

- Marjassa, äitisi oli aina marjassa. Minäkin niin tykkäsin marjastaa ja usein me olimmekin yhdessä. Nykyään en voi syödä yhtäkään marjaa, en voi edes katsoa niitä, hän sanoi ja painoi kaulahuivinsa silkisen kankaan vasten silmänurkkaansa.

– Johannes oli silloinkin metsällä. Siihen aikaan hän kävi vielä näissä lähimetsissä, taisipa kuulua siihen paikalliseen seuraankin niin kuin ne kaikki muutkin. Äitisihän ei siitä pitänyt. Eläinten tappaminen oli hänen mielestään julmaa ja turhaa. Hän sanoi koko metsästystä tappamisen himoksi.

- Saahan siitä lihaakin, minä sanoi ääni käheänä aivan kuin olisin halunnut nousta puolustamaan isääni äidin haamua vastaan.

Leena tuhahti ja nyrpisti nenäänsä. Hän kokosi kaulahuivinsa liepeitä kurkulleen mutta ehdin nähdä uurteisen ihon kuivuneet poimut.

- Lihaa saa kaupasta. Ei nälkäänsä enää kukaan metsästä. Katso tämänkin seudun metsämiehiä. Enemmän heissä on lihaa kuin hirvenvasoissa. Tappamisen himoa se on. Halua saada päättää muiden elämästä, hän marmatti.

Nyökäytin päätäni voimattomasti ja suljin suuni. Leena-täti katsoi minua vielä hetken aivan kuin varmis-

tuakseen että osaisin olla hiljaa.

– Äitisi oli puolukassa. Minun piti lähteä mukaan mutta olin vilustunut. Olisiko se mitään muuttanut jos olisin ollut mukana, tuskinpa. Mutta eihän sitä voi olla ajattelematta.

Hän niiskaisi ja kuivasi taas silmänurkkiaan. Hän näytti paljon vanhemmalta kuin isä enkä jaksanut millään muistaa, että heillä olisi ollut ikäeroa enempää kuin kolme vuotta.

– Sinne puolukkamaitten suuntaan ne koirat ajoivat vasaa ja emää. En tiedä kuinka hirvet ihmistä pelkäävät mutta kun koirat on kintereillä, ei siinä taida ehtiä juu-

rikaan pelkäämään mitään muuta. Sinne ne juoksivat, puolukkamaille.

Leena-täti pysähtyi niistämään nenänsä. Hän taitteli nenäliinan takaisin laukkuunsa mutta töpötteli vielä huivilla nenänsäpieltään.

– Eihän se lopultakaan koskaan selvinnyt kuka ampui. Jotakin huhuttiin mutta turhahan sitä syyllisyyttä olisikaan ollut vierittää kenenkään niskoille. Vahinko mikä vahinko.

Annoin Leena-tädin niiskutella rauhassa. En kysynyt häneltä mitään vaikka en jaksanut muistaa, että olisin todella koskaan kuullut mihin äiti oli kuollut. Sukulai-

© Tuuli Hypén 2007

sia emme olleet tavanneet aikoihin ja ihmisten puheissa vilisti vain epämääräinen onnettomuus jota ei oltu koskaan sen enempää selitelty minulle tai veljelleni. Tunsin kuinka henkeni kulki raskaasti aivan kuin ruumiini olisi halunnut vaipua uneen sielun vielä ollessa täysin hereillä.

– Isäsi on aina rakastanut metsästämistä. Äitisi kuolema metsämiesten harhaluodista oli hänelle kova isku. Hän jopa lopetti metsästämisen joksikin aikaa ja aikoi myydä aseensakin. Mutta lopulta hän alkoi muutaman vuoden tauon jälkeen metsästää uudestaan. Hän liittyi johonkin pohjoisen metsästysseuraan eikä ole sen jälkeen näillä kulmilla metsästänyt.

– Kuka oli syyllinen? Kyllähän poliisi syyllisen sai selville.

Leena-täti pyyhki silmänalustojaan ja siveli sormenpäällään lakattuja kynsiään. Hän katsoi minua samalla tavoin kuin isä mutristaen suutaan oudosti.

– Ei onnettomuuksissa ole syyllisiä, on vain onnettomia. Kuka on enemmän ja kuka vähemmän onneton, sillä ei ole suurtakaan merkitystä.

– Tiesikö isä kuka se oli?

– Ehkä tiesi, ehkä ei.

– Tiesitkö sinä? Kyllähän te sen selville otitte! hუდაhdin tuskastuneena.

– Ei siinä ollut mitään selvittämistä, Leena sanoi kylästyneenä ja nousi ylös tuolista.

Kun kiiruhdin auttamaan Leena-tädille takin päälle, hän katsoi minua kirkkailla silmillään ja heristi minulle pitkää, nahkasormikkaan verhoamaa etusormeaan.

– Metsästys ja ruudilta haisevat aseet veivät sinulta äidin. Älä anna saman typerän asian viedä sinulta isää. Se ei ole sen arvoista.

Mumisin hänelle jotakin vastaukseksi ja hän lähti jättäen minut pohtimaan äitini kuolemaan. Vaikka kaivoin muistini lokeroista kaikki pölyntyneet mielikuvat, en saanut niistä koottua äidin elävää kuvaa. Hän oli kuollut ennen kuin olin kyennyt muistamaan mitään kunnolla.

Vaikka mieleni oli raskas, en palannut isän luokse sopimaan kiistaamme. Näin mielessäni hänet nauramassa leirinuotion ääressä jahtikavereidensa kanssa. Hänen kiväärinsä oli rennosti nojallaan istuimena toimivaa kiveä vasten. Tajutessani etten kyennyt edes kuvittelemaan kiväärin merkkiä, murahdin harmistuneena ja hautasin koko ajatuksen jonnekin mieleni sopukoihin.

Sinä kesänä menin naimisiin maailman kauneimman ja suloisimman naisen kanssa. Vaikka Paula olikin töissä kaukana pohjoisessa, en antanut sen häiritä itseäni vaan pakkasin vähät tavarani ja hyvästelin harvat ystäväni matkustaakseni hänen luokseen.

Markus saapui häihimme toimiakseen sulhaspoikana mutta isä ei voinut saapua, sillä hän oli yllättäen sairastunut. Jokin hänen viestissään jäi kaivertamaan mieltäni mutta lopulta uskottelin itselleni, että hän todellakin oli kykenemätön, ei haluton, matkustamaan kauas pohjoiseen. Yhtään ylimääräistä sanaa hän ei kuitenkaan ollut onnittelukorttiin kirjoittanut.

Ensimmäiset avioliittokuukaudet kuluivat kuin siivillä. Paula oli unelmieni täyttymys. Hän oli aina iloinen tasapainottaen luontaista synkyyttäni ja vaikka ärisin hänelle joskus tarpeettomasti, hän ei pahoittanut mieltään vaan paremminkin nauroi ja sai minutkin nauramaan. Kun hän lisäksi oli kova eränkävijä, syttyi kiinnostukseni metsästäystä kohtaan uudestaan.

Sain huomata, että vaimoni tiesi aseista enemmän kuin minä, sillä hänen isänsä oli innokkaana metsästäjänä kertonut hänelle niistä kaiken kertomisen arvoisen jo silloin kun hän oli ollut vasta pikkutyttö. Kateellisenä kuuntelin hänen neuvojaan ja kätkin sisälläni kuplivan katkeruuden tuijottaessani nöyrän oppivaisena kiväärin rihlattuun piippuun. Saatoin kuulla korvissani puuarkun lukkohelan kilahduksen ja palo-oven kumean jysähdyksen sen painuessa kiinni. Aseen lukon metallinen rasahdus toi väistämättä mieleeni tuon kuhmuisen ja kylmän palo-oven, jota vasten olimme veljeni kanssa painaneet punoittavat korvamme.

Syksyn saapuessa huomasin viettäväni yhä enemmän aikaa loputtoman tuntuisissa metsissä. En ollutkaan onnistunut saamaan sitä työpaikkaa joka minulle oli puoliksi luvattukin ja siten minulle jäi joutoaikaa tuhlattavaksi asti. Jonkin aikaa appiukkonni kulki opastamassa minua metsäretkilläni mutta pian hänen reumansa ärtyi niin, että sain jatkaa tutkimusretkiäni yksin. Ennen kuin huomasinkaan, tein yhä pitempiä lenkkejä asepuksi olkapäälle heitettyinä. Saatoin joskus viipyä myöhäiseen iltaan saakka niin että Paula oli jo ehtinyt nukkumaan. Viikonloppuisin samosimme yhdessä ja päätimme metsästyskauden alkaessa liittyä paikallisen metsästysseuran vahvuuteen.

Juuri sinä aamuna, kun olin puhdistanut kiväärini jahtia varten ja asettelin ajatuksissani panoksia riviin pöydänreunalle, Paula saapui aamutakki yllään sanoma-lehti auki levitettynä viereeni.

– Metsästäjä on saanut surmansa harhaluodista sinun kotipitäjässäsi.

Kurkistin uteliaana lehdenreunan ylitse ja kiersin hänen olkansa taakse lukemaan lyhyttä selostusta. Jutussa ei ollut nimiä, ei kuvaa, ei oikeastaan mitään.

– Onnettomuuksia ei voi välttää.

Paula nyökytteli päättään. Hän mutristi huuliaan niin että ne supistuivat pieneksi pallukaksi joka muistutti mehevää mansikkaa.

– Täälläkin sattui jokunen vuosi takaperin samanlainen vahinko. En edes muista kuka oli se onneton joka ammuttiin.

Ikävät ajatukset pyörivät mielessäni pakatessani repunani. Tämän tästä vilkaisin Paulaa, joka kokosi vaaleita hiuksiaan nutturalle jotta ne olisivat mahtuneet lakin alle. En voinut olla ajattelematta äitiäni, joka makasi kalpein kasvoin puolukanvarpujen päällä. Korvissani kajahtelivat huudot ja laukaukset, isän sormuksen kilaus ja aseiden lukon metalliset lonksahdukset.

– Oletko sairas? Olet ihan kalpea, Paula sanoi ja nousi pystyyn reppunsa äärestä.

– Ei minulla ole mikään. Voin aivan hyvin, sanoi tavoitellen huoletonta äänensävyä.

Kiristin repun narut niin että se kuroutui umpeen ja pujottelin läpän soljen kiinni.

– Ei meidän ole pakko lähteä, Paula sanoi.

– Minua kai vain jännittää. En ole ollut koskaan oikeassa jahdissa, sanoin kiusaantuneena.

– Etkö tosiaan? Mutta sinähän sanoit, että isäsi on aina metsästännyt, Paula naurahti.

– Niin isä onkin. Ja metsästää varmaan vieläkin. Mutta hän metsästää omissa seurassaan.

Onnistuin peittämään huolestuneisuuteni ja pahat aavistukseni kun levittäydymme muiden metsästäjien joukossa omille paikoillemme. Paula pääsi torniin parhaalle ampumapaikalle, sillä hänet tunnettiin varmaktisenä ampujana. Minut laitettiin ensikertalaisena pusinperälle, johon ei uskottu hirvien koskaan selviävän. Olin kuitenkin tyytyväinen asettuessani rauhalliselle paikalle hilseilevän kuusen oksien alle.

En olisi lopultakaan voinut kuvitella sitä tunnetta, joka täyttää metsästäjän rinnan hänen seisossa omalla

paikalla valmiina ampumaan ohitse ryntääviä eläimiä. Kun koiran haukku alkoi voimistua ja pensaiden oksat räpähtelivät poikki, sydämeni löi hitaasti ja raskaasti kuin kirkonkello. Koko ruumiini vavahteli niin että tähtäin hyppi silmiäni edessä aivan kuin olisin laskenut portaita tarjottimella istuen ja yrittänyt samalla ampua. Hiki kihosi otsalleni ja se pisaroi pitkin selkää. Hiki vuoti kainaloistani ja kämmenistäni. Olin hetkessä hiestä märkä.

Laukauksen tärähdys sai minut horjahtamaan. Saatoin melkein kuulla kuinka lukko liukui vasten nallia, räjäytti ruudin ja lähetti luodin matkaan. Luoti syöksyi akselinsa ympäri pyörien piipun halki, sukelsi pimeydestä valoon ja lensi kuin vihainen kimalainen kohti suunnatonta uroshirveä. Laukauksen ääni löi korvani lukkoon sillä en ollut älynnyt käyttää korvatulppia.

En tiedä oliko hirvi aavistanut lähestyvän kuoleman vai olinko sittenkin nykäissyt liipasinta, mutta laukaus ei surmannut tuota eläintä. Se vavahti osuman saadessaan ja säntäsi hurjaan juoksuun katkoen risukkoa edestään. Metsästäjän kiihko valtasi minut ja ryntäsin pakenevan eläimen perään. Latasin kiväärini juoksussa niin että hylsy lensi olkani ylitse heinikkoon. Koirat haukkuivat jossakin ympärilläni kun rynnistin mättäiden ylitse ja puiden lomitse kuin metsän henki. Näin eläimestä vuotaneen veren tahrimia heiniä ja lehtiä ja tämä näky herätti tyytyväisyyttä jossakin sisimmässäni. Kiristin yhä vauhtia niin että lopulta en enää kuullut edes koirien haukkua.

Olin juossut itseni läkähdyksiin kun törmäsin kuusten saartamalle ahtaalle aukiolle. Vanhojen, tuuheiden puiden lävitse ei suodattunut edes harmaata päivänvaloa vaan aukio oli lähes pimeä. Veri jyskytti korvissani ja haukoin henkeäni kuin olisin ollut hukkumaisillani. Katsoin kirvelevin silmin aukiolla olevaa majaa joka täytti lähes kaiken kuusten välissä olevan vapaan tilan. Hirvestä ei näkynyt jälkeäkään.

Majan ikkunat oli suljettu ikkunaluukuilla niin että niiden väliin jäi vain aivan mitättömän ohut rako. Hirret olivat tummuneita, lähes mustia aivan kuin koko talo olisi kuljetettu paikoilleen liekkien läpi. Kuistin laudat olivat kuluneet oven kohdalta kuopalle ja kynnykskin oli jo niin nyrhiintynyt, että oven alla oli pieni rako. Majan koosta saattoi päätellä, ettei se ollut mikään erakon mökki vaan paremminkin jonkin seuran maja. Koska oven lukko kiilteli uutuuttaan, se oli vielä-

kin aktiivisessa käytössä.

Kiersin koko talon ympäri tutkien tallattua maata kykenemättä löytämään vähäisintäkään veripisaraa mistään. Pysähdyin paikoilleni ränsistyneen kaivon viereen kuuntelemaan mutta en kuullut muuta kuin oman vere-
ni kohinan. Harmistuneena tuijotin synkkään metsään kykenemättä päättämään mihin suuntaan olisi ollut järkevää lähteä. Astelin pettyneenä majan seinustalle ja yritin kurkkia ikkunaluukkujen välistä pimeisiin huoneisiin. En kyennyt näkemään kuin kapean siivun hämärää tupaa, jossa erottui hyvin heikosti pitkä penkki ja tukeva pöytä. Siirtyessäni toisen ikkunan luokse en pystynyt näkemään oikeastaan mitään. Kolmannesta ikkunasta näin jonkin seinällä olevan esineen kiiltävän hyvin himmeästi mutta oli mahdotonta sanoa mikä se olisi voinut olla.

Kun tuijotin silmät kirvelen ikkunasta sisään minus-
ta alkoi tuntua siltä, että minä hetkenä hyvänsä joku saattaisi ilmestyä ruudun toiselle puolelle. Kylmät väreet alkoivat kulkea pitkin hikistä selkäni ja rohkeuteni haihtui nopeasti.

Käännyin ympäri ja katsoin epäluuloisesti taakseni. Niskaani alkoi kihelmöidä ja puristin asetta kädessäni niin että rystyseni hohtivat valkoisena. Olin näkevinäni silmänurkastani vilahtelevia varjoja ja pyörähtelin ympäri vainohullun koiran lailla. Jokin sipaisi poskeani ja rääkäisin kuin kuolettavasti haavoittunut eläin.

Säntäsin juoksuun ja puikkelehdin kuusien välissä älytöntä vauhtia. Jokin oksa iski vasten otsaani niin et-
ten hetkeen nähnyt mitään mutten hidastanut vauhtia. Kiväärin piippu sokeutui jalkojeni väliin ja olin kaatua mutta selvisin kompuroiden pysymään jaloillani. Juoksin kovaa, kovempaa kuin hirveä seuratessani ja tällä kertaa en tuntenut olevani metsästäjä vaan saalis. Kiihkoni tilalla oli vain pelko, joka piiskasi minua yhä hurjempaan vauhtiin. Odotin koko ajan jonkin saavuttavan minut, luodin, luisen kouran tai minkä tahansa. Hahmoton pelko huokaili korvaani saaden minut suunniltaan.

En tiedä kuinka löysin pois tuosta ryteiköstä mutta viimein sukelsin aukiolle. Pelmahdin keskelle tornista au-
keavaa ampumasektoria ilman punaista lakkiani koirien syöksyessä jostakin ympärilleni kuin hyttysparvi. Kiitävän sekunnin ajan tuijotin suu avonaisena kohti tornista minuun suunnattua kiväriinpiippua. Olin jo kuulevinani laukauksen mutta mitään ei tapahtunutkaan vaan kiväärinpiippu katosi yhtäkkiä näkyvistä.

– Hei, tulkaa auttamaan! Tapahtui onnettomuus!

Havahduin tähän huutoon ja tajusin seisovani Paulan passipaikan edessä. Miesten kiivetessä kilpaa ylös torniin annoin kiväärini pudota maahan ja säntäsin heidän peräänsä.

– Onko se Paula? karjuin ääni rasituksesta käheänä.

– Mitä se nyt huutaa? Onhan se, kyllä se on Paula, joku miehistä sanoi minulle.

Mahani puristui kokoon aivan kuin jättimäinen koura olisi sulkenut sen nyrkkiinsä. Polvet notkahdellen kiipesin viimeiset askelmat ylös torniin ja valmistauduin näkemään Paulan tornin lattialla siisti luodinreikä ohimossaan.

Raivasin tieni kyykistyneiden miesten ohitse ja kumarruin lattialla makaavan hahmon ääreen juuri parahiksi kuullakseni hänen huokaisevan raskaasti.

– Siinä meni taas muutama nivelside. Kyllä näiden lahojen pakkilaatikoiden tilalle pitäisi saada uudet, Paula ähkäisi.

Polvistuin hänen viereensä ja otin hänen päänsä käsi-
eni väliin. Suutelin hänen otsaansa kyynelten vuotaessa pitkin poskiani.

IV

En koskaan kertonut kenellekään metsästä löytämästäni majasta. En myöskään sanallakaan maininnut siitä, että olin haavoittanut tuota valtavaa uroshirveä ja päästänyt sen sitten karkuun. Vaikka osallistuin tuona syksynä vielä muutamaan onnistuneeseenkin jahtiin, en kyennyt retkillämme löytämään tuota majaa uudestaan. Vielä talven tultuakin yritin löytää sen mutta lukuisista umpimetsään hiihtämistäni laduista huolimatta en siinä onnistunut.

Talven taattuessa kevääseen aloin harjoitella ampumataitoani hylätyllä sorakuopalla. Metsän keskelle jäänyt kivinen suppilo oli loistava harjoituspaikka ja ilmeisesti sitä oli käytetty tähän tarkoitukseen aikaisemminkin, sillä löysin sulavien lumikinosten alta puhkiamuttuja tauluja ja siiviläksi muuttuneita säilykepurkkeja. Sorakuopasta ei kantautunut edes laukusten ääni muutamaa kymmentä metriä kauemmaksi sillä kaiku jäi kiertämään jyrkkäreunaiseen kaivaantoon kuollakseen hiljalleen pois. Vastaavasti kuopassa ollessa oli lähes mahdotonta kuulla ylhäältä tulevia ääniä niin että minusta joskus tuntui siltä kuin olisin ollut yksin

maailmassa kiväärini kanssa.

Harjoitusteni edistyessä huomasin, että olin luonostani melko taitava ampuja. Mitä vähemmän mietin ja keskityin tähtäämiseen, sitä paremmin onnistuin. Joskus suorastaan hämmästyin tuloksiani ja mieleni valtasi epätodellinen tunne, että ampuja en ollutkaan minä vaan joku muu. Toisinaan tuo tunne voimistui niin, että maatessani tähtäysasennossa, vilkaisinkin äkkiä olkani ylitse nähdäkseni oliko lähistöllä muitakin. Metsä oli kuitenkin hiljainen ja pensaat heiluivat vain tuulen keinuttaessa niiden tuuheita oksia.

Joskus kesän loppupuolella Markus saapui luoksemme pikaiselle vierailulle. Hän toi terveisiä isältä, vaikka epäilinkin vahvasti, että isä ei todellisuudessa ollut niitä lähettänyt. Markus oli koko vierailun ajan loistavalla tuulella. Hän nauroi ja laski leikkiä Paulan kanssa naurattaen häntä muistelemalla lapsuutemme hauskoja hetkiä. Itsekin hämmästyin sitä kuinka paljon meillä lopulta oli ollut iloisiakin muistoja.

Kun Markuksen oli aika lähteä paluumatkalle, pyysin häntä mukaani sorakuopalle voidakseni näyttää hänelle taitoni. En voinut vastustaa kiusasta saada nähdä hänen ilmeensä kun hän huomaisi kuinka hyvä ampuja olin.

Illan pimenemiseen oli enää kaksi tuntia kun saavuimme hiljaiselle sorakuopalle. Nostaessani asepuksini auton takapenkiltä olin huomaavinani Markuksen kasvoilla isälle niin tyypillisen ivallisen virnistyksen.

– Aiot ilmeisesti esitellä taitojasi minulle? hän totesi huvittuneena.

– Odota niin näet.

Kokosin lukon. Osien kylmät lonksahdukset kaijuivat hiljaisessa kuopassa epämiellyttävästi. Luodit solahtivat asean pesään kuivasti rasahdellen. Vilkaisin kaukana hämöttävää maalitaulua, joka oli yhä paikoillaan edellisen käyntini jäljiltä.

– Käyn paikkaamassa taulun, sanoin ja laskin aseensa maassa lojuvan lankun päälle.

– Turha vaiva. Näen kyllä täältäkin jos osut tauluun.

Epäilin hänen pilailevan mutta hänen katseessaan oli jotakin kovaa joka sai minut uskomaan häntä vaikka taulu oli lähes kolmensadan metrin päässä.

– Kun osun tauluun, sanoin väkinäisesti virnistäen.

Laskeuduin maahan mahalleni ja otin ampumasennon. Hengitin syvään ja yritin hillitä sydämeni raskaita iskuja. En tähdännyt pitkään, sen olin jo oppi-

nut. Hengittäessäni ulos puristin liipasinta kuin yllättäen itseni. Ase jyrähti ja luoti suhahti väreilevän ilman halki. Olin kuulevinani kuinka luoti puhkaisi pahvisen taulun.

– Ysi. Napsu oikealle ja se olisi ollut kymppi, Markus sanoi.

Hymähdin vaisusti sillä en todella uskonut hänen voivan nähdä niin kauas. Ammuin nopeassa tahdissa neljä laukausta lisää ja nousi housujani pudistellen seisomaan.

– Kolme kymppiä ja kaksi yhdeksikköä. Ei hullummin paikoillaan olevaan maaliin, Markus sanoi.

Vilkaisin häntä närkästyneenä ja aloin kävellä kohti taulua. Markus seurasi minua muutaman askeleen päässä. Hän vilkuili ympärilleen haaveellinen ilme kasvoillaan. Ehdittyämme taululle huomasin hänen olleen oikeassa. Vanhat luodinreiät olivat mustareunaisia tarkistettuani osumat lyijykynän kärjellä. Viisi uutta hohtivat pahvissa valkoisin reunoin.

– Sinulla on ilmiömäinen näkö, sanoin harmistuneena.

Markus kohautti olkapäitään.

– Olen itsekin ajatellut liittyä metsästysseuraan. Ampumarjoituksissa näköni on jotenkin terästäytynyt.

Kateellinen puistatus kulki lävitseni. Saperi maun nousi suuhuni.

– Minä kävin jo viime syksynä metsällä, sanoin kuin ohimennen.

– Saitko saalista?

– Sain. Tosin ensimmäinen ampumani hirvi vain haavoittui ja pääsi pakenemaan, lipsautin tahtomattani.

Markus katsoi minua halveksiva ilme kasvoillaan. Olin vihainen itselleni sillä en ollut aikonut paljastaa mitään tuosta ensimmäisestä pyyntirekkestä.

– Kuinka niin pakenemaan? Saithan se myöhemmin tapettua?

– Ei, en saanut. Se juoksi ryteikköön ja kadotin sen jäljet.

Markus hieroi kengänkärjellään maata. Hän katsoi jonnekin ohitseni ja näin kuinka mielenliikutuksen väre kulki hänen kasvojensa poikki kuin kevyt laine järven pinnalla.

– Vain harrastelija jättää saaliin kitumaan. Pahvi-
taulut ovat harrastelijoita varten sillä ne eivät juokse karkuun.

- Enhän minä sitä tahallani tehnyt, sanoin kiivastuneena.
- Tahallasi tai vahingossa, lopputulos oli kuitenkin sama.
- Sinäkö olet asiantuntija, mies joka ei ole vielä käynyt metsällä lainkaan?
- Lähden metsälle vasta kun olen siihen valmis, hän sanoi tyylysti.
- Minä olen ollut valmis ennen kuin sinä olit syntyntykään, ärähdin.
- Isä pyysi minua liittymään omaan metsästysseuraansa.

Aioin sanoa jotakin mutta kun aukaisin suuni, sanat jäivätkin tulematta. Haukoin henkeä aivan kuin Markus olisi yllättäen iskenyt minua mahaan. Änkytin jotakin sekavaa ja tuijotin hänen pitkäsohmisia käsiään. Saatoin kuulla korvissani kuinka kuhmuinen palo-ovi rämähti kiinni.

- Pyysi? En usko, sain vaivoin kähistyä.
- Totta se on.

Yritin etsiä hänen kasvoiltaan merkkejä leikinteosta mutta hänen kasvonsa olivat kuin kivettyneet. Puristin asetta kädessäni aivan kuin se olisi ollut pesäpallomaila.

- Ymmärrän. Siksi oletkin niin pirun hyvä vaikka et ole ampunut vielä yhtään eläintä.
- Ehkäpä olisi parasta että jättäisit metsästyksen sikseen. En ymmärrä sitä, että Paulakin metsästää kanssasi. Keksikää itsellenne parempi harrastus vielä niin kauan kun mitään vahinkoa ei ole tapahtunut, Markus sanoi.
- Painu helvettiin täältä!

Kopeloin vaistomaisesti kylmän panoksen taskustani ja puristin sen nyrkkiini. Markus kohautti olkapäitään ja kääntyi kohti autoa. Seurasin häntä hypistellen panosta sormieni välissä. Tunsin kuinka se muuttui liukkaaksi ja lämpimäksi. Vilkaisin kiväärini aukinaista lukkoa ja pudotin niljakkaan panoksen takaisin taskuuni.

Ajaessamme asemalle emme puhuneet toisillemme mitään. Kun Markus nousi autosta, hän kumartui vielä puoleeni laskien kätensä avonaisen ikkunan reunalle.

- Unohda metsästys. Siitä ei ole sinulle harrastukseksi. Ne terveiset isäkin halusi sinulle lähettää.
- Vie hänelle terveisiä että painuu helvettiin neuvoneen.

Nostin kytkintä ja Markus hypähti taaksepäin. Hän juoksi muutaman askeleen auton vierellä mutta pysähtyi pian.

- Pässinpää! hän huusi minulle kun kaarsin pois aseman edestä.

V

Valmistauduin alkavaan jahtikauteen erityisellä huolellisuudella. Sorakuopalla käydessäni en lopettanut ennen kuin olin ampunut puhtaan sarjan, kestopä se kuinka kauan hyvänsä. Kiertelin lähimetsissä niin, että uskoin tuntevani jokaisen kiven ja kannon viiden kilometrin säteellä ja kymmenen kilometrin säteellä osasin sanoa mihin kukin polku johti. Luin kaiken hirvistä, niiden käyttäytymisestä ja elintavoista. Uskoin tietäväni, mitä ne tekisivät missäkin tilanteessa. Pyysin Paulaa opettamaan minulle kaiken mitä hänen isänsä oli hänelle opettanut ja kävinpä vielä hänen isänsäkin luona anelemassa oppitunteja kunnes hän vilpittömästi myönsi, ettei voinut enää opettaa minulle mitään uutta.

Synkkyyteni ei jäänyt Paulalta huomaamatta mutta hän suhtautui minuun kärsivällisesti. Hän kannusti minua ja piti mieleni niin iloisena kuin se ylipäätään oli mahdollista. Kaikesta huolimatta aloin muuttua yhä hermostuneemmaksi jahtikauden ollessa ovella ja saatoin nousta öisinkin purkamaan ja kokoamaan aseeni lukkoa jos en saanut unta.

- Lähetä isällesi täytetty hirvenpää, isoin mitä koko valtakunnasta löytyy, Paula sanoi minulle unenpöpperössä herättyään jälleen kerran kolisteluuni.

Hänen ajatuksensa tuntui loistavalta. Isä ei ollut koskaan tuonut kotiin yhtään merkkiä ammutuista eläimistä. En ollut lopultakaan saanut selville, oliko hän hyvä vai huono metsämies. Jos lähettäisin hänelle itse ampumani hirven pään, olisi hänen pakko myöntää, että olin vähintään hänen veroisensa metsästäjä. Jos hän asettaisi tuon pään näkyville, se muistuttaisi häntä siitä, kuinka väärässä hän oli ollut. Jos hän hävittäisi tai piilottaisi sen, sitä parempi, sillä silloin hän myöntäisi lopullisesti tappionsa. Tämä ajatus tyynnytti mieleni ja odotin jahtikauden alkamispäivää kuin lapsi ensimmäistä kesäpäivää.

Päivää ennen jahtia minulle oli saapunut paketti kirkonkylän postiin. Illalla palatessani metsästä Paula istui keittiön pöydän ääressä suuri pahvilaatikko edessään. Hän vilkaisi minua hätäisesti ja käänsi laatikon liepeet kiinni kasvot säikähdyksestä kalpeina.

– Mitä siellä on? kysyin huolestuneena ja harppasin pöydän ääreen.

– Anna olla. On parempi että pakkaamme tämän uudestaan ja lähetämme takaisin, hän sanoi ja yritti tarttua käsiini.

Väistin hänen otteensa ja tempaisin laatikon auki. Siirsin syrjään rapisevan sanomalehtipaperin ja huomasin tuijottavani valtavan, täytetyn hirvenpään lasiin silmiin. Eläimen suunnattomien sarvien väliin oli asetettu pieni pahvirasia, johon oli kirjoitettu minun nimeni. Otin rasian käteeni ja aukaisin sen sormet vavisten. Päällimmäisenä oli lyhyt kirje jonka taittelin hitaasti auki.

Kirje oli Markukselta. Hän kirjoitti: ” Kävin ensimmäisessä jahdissa kotikulmillanne. Ensimmäinen laukaus osui. Kaivoin hirven lavasta jotakin joka varmaan kuuluu sinulle. Ehkäpä olisi parempi ettette lähde vaimosi kanssa metsälle. Isä on kanssani samaa mieltä”.

Annoin kirjeen pudota lattialle. Työnsin sormeni pienen laatikon pumpuleiden sekaan ja nostin sieltä litistyneen luodin. Minun oli turha viedä sitä tutkittavaksi varmistuakseni asiasta. Saatoin hyvin uskoa, että se oli minun kivääristäni lähtöisin.

– Mitä tämä tarkoittaa? Uhkaileeko veljesi sinua. En ymmärrä tästä mitään, Paula sanoi luettuaan Markuksen viestin.

– Se on minulle yhäntekevää. Ensi viikolla lähetämme heille takaisin tuon pään muutaman muun samanlaisen kera. Saavat joko täyttää tai syödä ne, metsämiehiä kun ovat.

Teippasimme laatikon kiinni ja työnsimme sen eteiseen portaiden alle. Kun pakkasimme reppujamme aamua varten, tunnelma oli kireä emmekä vaihtaneet montaakaan sanaa. Epämääräinen pelko alkoi jälleen vaivata minua ja tämän tästä vilkuilin Paulaa joka asetteli huolellisesti varavaatteita reppuunsa. Tunsin kuinka kylmä hiki kihosi otsalleni aivan kuin olisi murtanut jonkin luun ruumiistani. Seisahduin aloilleni ja jäin tuijottamaan Paulaa.

– Mitä nyt taas? Käykö tämä metsästysvillitys sinulle jo ylivoimaiseksi? En ymmärrä miksi veljesi tahallaan haluaa hermostuttaa sinua? Paula sanoi huomattaessaan tuijotukseni.

Puistelin päätäni ja nieleskelin suuhuni nousevaa palaa. Jokainen hermoni tuntui virittyvän äärimmilleen aivan kuin ne olisivat olleet kireitä viulunkieliä.

– Äitini kuoli metsästäjän harhalaukaukseen, sanoin yllättäen itsenikin.

– Kuoliko? Sehän on kauheaa!

– Olin silloin vain muutaman vuoden ikäinen. En muista äidistäni mitään.

Enempää en kyennyt sanomaan sillä suuni oli rutiikuiva. Paula tuli luokseni ja painoi pääni rintaansa vasten. Hänen tuoksunsa ympäröi minut kuin lämmin huopa. Silti jokin ääni sisälläni huusi ja melusi.

– Pysymme huomenna yhdessä, rinta rinnan. Sanoivatpa muut mitä hyvänsä, kuiskasin.

– Kyllä se käy. Pysymme yhdessä kuin liimattuna, Paula sanoi ja suuteli minua otsalle.

Hän silitti hiuksiani kunnes oloni alkoi parantua. Talossamme paloi valo vielä myöhään yöhön saakka. Tarkistimme aseemme huolellisesti moneen kertaan ja laskimme panoksemme. Pakkasimme mukaan kaksi järeää metsästyspuukkoakin vaikka emme olleet niitä pitäneet mukana koskaan ennen. Minusta alkoi tuntua siltä, että emme olleet valmistautumassa jahtiin vaan paremminkin sotaan. Näin ajatellessani hermostukseni pikkuhiljaa hävisi.

VI

Niityn laidalta alkoi koivikko joka pian tukehtui synkkään kuusikkoon. Kultaisina hehkuvat heinänkorret aaltoilivat näkymättömissä syöksähtelevien koirien piirtäessä niittyyn huojuvia juovia. Haukahdukset kaikuivat sekavana ryöppynä jostakin heinikon keskeltä. Suureen tammeen kokoontuneet varikset raakkuivat ja nousivat siivilleen. Aukion kauimmaisella laidalla saattoi juuri ja juuri erottaa kaksi paikoillaan seisovaa punalakkista hahmoa. Kiväärien piiput näkyivät ohuina juovina aivan kuin joku olisi vahingossa naarmuttanut kynnellään täyteläisen sinistä taivasta.

Hirvi vasoinen oli kääntynyt kurun kohdalta linjan sisään, kadonnut näkyvistä tiheimmässä ryteikössä ja ohittanut passissa odotelleet miehet sadan metrin päästä. Koska koirat eivät suostuneet juoksemaan kivikkoiseen tiheikköön, oli haukunta saanut metsästäjät sekoamaan ja niin oli hirvet päässeet heidän ohitseen huomaamatta.

Juoksimme Paulan kanssa kohti synkkää kuusikkoa.

Seutu oli minulle tuttu ja tiesin, että tuossa läpätunke-
mattoman näköisessä ryteikössäkin kulki mutkittleva
polku, jota pitkin saattoimme ehtiä hirvien edelle. Sukel-
taessamme kuusten oksien alle tuntui siltä kuin aurinko
olisi äkisti sammunut. Niityllä leijunut lämpö oli poissa
ja puiden synkät varjot näyttivät mustaakin mustemmil-
ta.

Hölkäsimme ähisten raapivien oksien lomitse. Las-
keuduimme havunneulasten peittämää polkua alaspäin
kunnes olimme pienessä notkelmassa johon ei kuulunut
mitään ääniä. Täydellinen hiljaisuus oli siksi aavemaista,
että seisahduin niin äkisti että Paula oli törmätä minuun.

– Mitä nyt taas? hän kysyi huohottaen.

– Kuuntele, sanoin ja kääntelin päätäni puolelta toi-
selle.

Paula tuijotti silmät suurina metsän synkeyttä.

– En kuule mitään paitsi oman sydämeni jyskeen,
hän kuiskasi.

– Siinäpä se. Täällä on aivan liian hiljaista.

Paula vilkaisi minua epäluuloisen näköisenä.

– Tännekö se hirvi juoksi? Kuinka niin iso eläin voi
liikkua täällä päästämättä ääntäkään?

– Ei se voikaan, sanoin nieleskellen. – Se on pysäh-
tynyt.

Tuijotimme molemmat ympärillemme uskaltamatta
edes hengittää. Jostakin ylhäältä satoi alas muutamia ha-
vunneulasia jotka leijuivat täysin äänettömästi sammaleen
päälle. Mustikanvarpuja ponnistautui pystyyn jonkun
tallattua niiden päälle.

Minusta tuntui siltä, että olimme kuunnelleet hil-
jaisuutta jo ikuisuuden kun Paulan kynnet painuivat
kämmensyrjääni. Käännyin hammasta purren hänen
puoleensa ja kumarruin kuullakseni mitä hän sanoi.

– Katso tuon pihkaa vuotaneen kuusen ohitse tuonne
pensaikkoon. Näetkö, aivan kuin sieltä näkyisi silmät?
hän kuiskasi aivan hiljaa.

Tuijotin sydän jyskyttäen pensaikkoon nähdäkseni
jotakin. Juuri kun kuvittelin näkeväni jotakin, kuului
vaimea rasahdus ja oksat heilahtivat peittäen tuon kape-
an aukon.

– Eivät ne olleet hirven silmät, Paula sanoi hämmäs-
tyneenä.

Hän nosti kivääriään kohti pensaikkaa hyvin hitaas-
ti aivan kuin olisi pelännyt jonkun seuraavan jokaista
liikettään. Koko metsä tuntui yhtäkkiä kuhisevan paha-
nenteistä liikettä ja olin kuulevinani hiljaista kuiskailua.

Mahani puristui raskaaksi kiveksi ja pelko hulvahti
ylitseni. Näin silmänurkastani kuinka pensaiden ja
kuusten takana vilahteli tummia varjoja, jotka alkoivat
saartaa meitä kuin kierroksessa olevaa hirveä. Tartuin
Paulan kivääriin ja katsoin hänen kalpeiden kasvojensa
kehystämiä, suureksi rävähtäneitä silmiään.

– Nyt juostaan!

Säntäsimme liikkeelle ja sukelsimme suurten kuusien
ohitse pois polulta. Väistelimme epätoivoisesti tylppiä
oksia ja koholla olevia puunjuuria. Kuulin ympäril-
tämme juoksuaskelia, kuulin kuinka kiväärien lukot
rasahtelivat. Sydän moukaroi rintakehäni niin että
pelkäsin luitteni murtuvan.

Juoksimme mielipuolien lailla välittämättä mistään
muusta kuin siitä, että jalkamme liikkui nopeasti.
Ympärillämme parveilleet hahmot kiertyivät sivullem-
me ja pakottivat meidät juoksemaan yhä syvemmälle
metsään. Kiihdytimme vauhtiamme vielä lisää niin
että oksat läiskyivät saappaitamme vasten kuin piiskat.
Emme enää ajatelleet mitään, olimme vain vauhkoon-
tuneita saaliita jotka pakenivat henkensä edestä.

– Hajaannutaan!

Ennen kuin ehdin edes tajuta mitä Paula oli sa-
nonut, hän katosi suuren kiven taakse ja kaartoi alas
usvasta kosteaa kallionrinnettä. Veri kohisi korvissani ja
epätoivon kyyneleet kihosivat silmiini. Jalkani takoivat
kosteita mättäitä aivan kuin niillä olisi ollut oma tahto.
Edellisen vuoden kauhukokemus palasi mieleeni en-
tistäkin voimakkaampana ja odotin joka hetki jonkun
tarttuvan minuun. Jokainen oksan räsähdys kuulosti
korvissani ase- jyrähdykseltä.

Loikatessani maahan kaatuneen rungon ylitse saap-
paani tarttui kiinni oksanhaarukkaan ja kaaduini päis-
tikkaa maahan. Kivääri lensi kädestäni ja laukesi lyöden
korvani lukkoon. Makasin tuskaisesti huohottaen
määrässä maassa toinen jalka paljaana ja odotin jonkun
painavan kiväärinpiipun vasten kylkiluitani. Suljin sil-
mäni ja hautasin kasvoni maata vasten.

En tiedä kuinka kauan makasin maassa ennen kuin
tajusin, että metsä oli ympärilläni aivan hiljainen. Ry-
teikössä vallinnut pimeys oli vaihtunut auringon siivilöi-
tyneeseen valoon ja saatoin nähdä puiden välistä edessä
häämöttävän pellon. Nousin kasvojani pyyhkien jaloil-
leni ja hain oksanhaarukassa riippuvan saappaan jalkaa-
ni. Poimin kiväärin käteeni ja laahustin kuin muumio
kohti metsän reunaa.

Rämmin metsän varjoista kirkkaalle aukealle. Näin kuinka joukko punalakkisia miehiä oli kerääntynyt aukion toiselle sivustalle. Heidän eleistään näki, että he olivat kiihdyksissään yhden jos toisenkin viittoessa käsillään kohti metsäautotietä. Kun he huomasivat minun lähestyvän, heidän eleistään katosi puhti. Jo kaukaa erotin heidän kasvoillaan hätäännyksen ja kiihtymyksen kirkkaanpunaiset laikut. Yksi heistä asteli minua vastaan ja tarttui hartioihini. Hän yritti estää kulkuani mutta työnsin hänet tieltäni.

Paula makasi maassa miesjoukon ympäröimänä. Valkeat hiukset olivat nyt sotkuinen vyyhti jonka veri oli tahrannut likaisen ruskeaksi. Kasvoilla oli punaisia laikkuja aivan kuin joku olisi räiskäyttänyt tiskirättiä hänen kasvojensa edessä. Juoksun nostattama puna oli jo haihtunut luonnottoman kalpeuden tieltä. Ohimossa oleva luodin sisäänmenoreikä oli siistin punareunainen, aivan kuin punaisella lyijykynällä painettu. Ulostuloreikä oli kämmenen kokoinen. Osuma oli mestarin käsialaa.

He kertoivat Paulan säännänneen ampumasektorille metsän pimennosta juuri samasta suunnasta kuin hirvetkin. Kukaan ei tiennyt tarkalleen mistä laukaus oli tullut tai kuka sen oli ampunut. Kaikki neljä miestä oli ampunut kahdesta eri paikasta hirviä kohti. Kuka tahansa heistä olisi saattanut osua Paulaan vaikka he kaikki vakuuttelivat, ettei niin ollut käynyt.

Poliisi kuulusteli meitä kaikkia saamatta sen enemää selkoa koko tarinasta. Paulaan osunutta luotia he eivät löytäneet sillä se oli pään lävistettyään kadonnut metsään. Ja kun luotia ei ollut, jokainen vakuutteli ettei ollut osunut häneen.

Minulle kaikki oli yhdentekevää. Kun poliisi kuulusteli minua, kerroin vain että olimme joutuneet toisistamme erilleen tiheässä metsikössä. Myönsin että aseeni oli lauennut kaatuessani ja tämä seikka tuntui kiinnostavan poliiseja erityisen paljon. En kertonut heille mitään metsän varjoista tai epätoivoisesta juoksumme. Yhtä hyvin olisin voinut kertoa heille, että osasin kävellä vetten päällä.

Vaikka poliisi aika ajoin halusikin kysellä minulta tuon päivän tapahtumista, julistettiin Paulan kuolema metsätystyssonnettomuudeksi. Hautajaisten jälkeen poliisit kävivät luonani vielä kolme kertaa, viimeisen kerran sinä päivänä kun lumi peitti tienoon valkoisella lakanallaan hellästi kuin sairaanhoitaja tuskalliseen tautiin kuolleen potilaan ruumiin.

VII

On hämmästyttävää kuinka ihminen voi kotoitua omaan ruumiiseensa kuin toukka. Hän elää, hengittää ja syö aivan niin kuin aikaisemminkin mutta tarkkailee silti tätä kaikkea kuin ulkopuolinen. Tapahtuipa mitä hyvänsä niin asia ei enää kosketa häntä sillä kaikki mikä tapahtuu, tapahtuu tuolle oudolle olenolle joka silmät tyhjinä tuijottaa valkeina hohtavia niittyjä. Mikään kipu ei kalva häntä, päivien juoksu on yhdentekevä. Kaikki menettää merkityksensä.

Talven kylmimpään hetkeen saakka mieleni asui ruumiissani kuin vuokralainen matkustajakodissa. Vuokralaista ei kiinnosta jos vuokrahuoneen pöytään palaa halvan sikarin jälki tai matolle kaatuu purkillinen piimää. Ruumiini sai kärsiä hengen asuessa sen sopukoissa välinpitämättömänä kuin omaisuutensa hukannut pankkiiri. Vain unissa ruumiini ja mieleni oli yhtä ja juoksin saappaat lonksuen näkymättömien vihollisteni ajamana pitkin synkkää metsää. Hikosin öisin niin, että patjaan tatuoitui ruumiini muotoinen ruskea laikku. Aika-ajoin pelkäsin menettäväni järkeni lopullisesti.

Kun viimein aloin toipua turruttavasta järkytyksestäni, jaksoin tuskin kävellä kilometriäkään huohottamatta kuin koira. Partani oli kasvanut sykkyräiseksi ja silmät olivat uponneet syvälle päähäni. Kasvojeni uurteet olivat syventyneet ja poskipääni kohonneet ulkoneviksi. Peiliin katsoessani säpsähdin kuvajaistani sillä olin näkevinäni siinä isäni kasvot.

Kun istuin iltaisin takkatulen ääressä, ajatukset liukuivat päässäni kuin kimppu piikkilankaa. Jokainen ajatus tuotti minulle tuskaa ja puristelin käsiäni niin että erään kerran peukaloni meni sijoiltaan. Saatoin tuijottaa Paulan kuvaa tuntikausia itsekseni mutisten. Näinä pitkinä iltoina turtumukseni vaihtui tuskaan ja tuska vihaan. Aloin jälleen hiihtää metsässä pitkiä lenkkejä. Kuntoni alkoi kohentua. Silmät kiiltäen kiillotin kivääriäni ja puhdistin lukon sopukoita hammastikulla. Päätin vakaasti, että en enää koskaan juoksisi pakoon. Kuolisin jalkojeni sijoille jos olisi pakko mutta pakoon en juoksisi.

Eräänä maaliskuun kirpeänä aamuna hiihdin niityn reunaan pitkin kun huomasin suden juoksevan latuni poikki. Kiepautin kiväärin selästäni ja kuorin sen ulos

pussista niin nopeasti kuin kykenin. En ehtinyt juurikaan tähdätä suden luikkiessa jo kovaa vauhtia metsikköön. Ase jyrähti ja savupilvi jäi hetkeksi leijaillemaan niityn ylle. Näin suden vavahtavan mutta vauhtiaan se ei juurikaan hidastanut. Muistin Markuksen ivalliset sanat karanneesta hirvestä ja säntäsin suden perään jättäen asepuussin lumihankeen.

Tummat verilaikut erottuivat selvästi puuterilumesta ja niinpä en edes yrittänyt saavuttaa sutta hiihtämällä. Seurasin rauhallisesti mutkittelevaa vanaa yhä syvemmälle metsään varmana siitä, että suden voimat ehtyisivät pian. Se jatkoi kuitenkin sitkeästi matkaansa pysytellen koko ajan hyvän matkaa edelläni. Lopulta jäljet alkoivat hoiperrella ja askelten väli muuttui epäsäännölliseksi. Hangessa näkyi välillä syvempiä painaumuksia siinä, mihin susi oli tuupertunut jatkaakseen kuitenkin pian matkaansa.

Kun huomasin kuusten muuttuvan suuriksi ja synkiksi alkoi sydämeni lyödä yhä raskaammin. Tunsin kuinka suuni kuivui ja niskaani kihelmöi aivan kuin joku olisi pistellyt minua neuloilla. Metsän raskas synkkyys oli

uhkaavaa eikä tihentyvä pimeys saanut oloani yhtään paremmaksi. En oikeastaan yllättynyt tunkeutuessani puiden lomitse ahtaalle aukiolle, jonka täytti mustunut maha.

Suden jäljet päättyivät majan kuistille, jossa se makasi silmät auki jäähmettyneinä. Se oli painanut kuononsa oven alla olevaa rakoa vasten aivan kuin se olisi vielä haistellut jotakin. Seisahduin paikoilleni ja nojasin hitaasti hengittäen sauvoihini. Tuijotin maassa olevia ihmisjälkiä, jotka kulkivat yksinäisenä nauhana majan takaa kuistille. Kaukaa katsottuna ne näyttivät yksinäisen kulkijan tekemiltä jäljiltä mutta kumartuessani lähemmäksi huomasin, että ne olivat kuluneet pohjalta täydellisen soikeiksi. Samoja jälkiä pitkin oli menty majaan ja palattu takaisin niin, että jokainen askel oli astuttu täsmälleen alkuperäisiin jälkiin. Samoja jälkiä pitkin oli voinut kulkea kuinka monta ihmistä tahansa eikä mikään kertonut mihin suuntaan niitä oli viimeksi kuljettu. Niin kuin sudetkin, tämän majan omistajat astuivat toinen toistensa jalanjälkiin.

Katselin silmät kylmyydestä kirvelen hiljaista ma-

jaa. Sen kaikki ikkunaluukut olivat kiinni niin kuin ne olivat olleet edelliselläkin kerralla. Savupiippu törrötti mustana kohti taivasta. Piipunhatun päältä lumi oli sulanut hiljattain niin että se kiilteli paljaana. Hiihdin kuistin viereen ja otin sukset jalastani. Asetin ne kaidetta vasten kuin kotiin palaava matkamies. Siirsin jalallani suden ruhon syrjään. Sen jäykistymässä olevat leuat lonksahitivat kuivasti. Kokeilin majan ovea ja yllätyksekseni se aukesi hiljaa kilahtaen.

Majassa oli niin hämärää, että kykenin vain vaivoin erottamaan penkit ja pöydän. Seinillä oli paksuja röijyjä torjumassa hirsien välistä tulevaa vetoa. Suuresta tuvas- ta johti ovi toiseen huoneeseen jossa oli jonkinlainen puuliesi. Kolmannessa huoneessa oli seinällä jyhkeä aseteline, johon oli lukittu liipasinkaaren läpi kulkevalla tangolla muutama raskas metsästyskivääri. Telineessä oli kymmenen vapaata paikkaa.

Istuin huoneessa olevaan yksinäiseen tuoliin ja hais- telin majassa leijuvaa palaneen puun tuoksua. Vilkaisin vastapäisellä seinällä olevia valokuvia, jotka varmaankin esittivät majan omistavan metsästysseuran jäseniä. Yh- tään hirvenpäätä tai taljaa en nähnyt missään.

Seinällä olevat valokuvat kiinnittivät huomioni uu- destaan, sillä ne näyttivät jotenkin omituisilta. Tuijotin niitä silmiäni siristellen. Vaaleita kasvoja, joiden ilmeet vaihtelivat hölmistyneestä outoihin irvistyksiin ja ilmei- siin. Jokainen kuva oli otettu ulkona eikä aina edes niin läheltäkään. Ne olivat outoja jopa metsästäjien muoto- kuviksi. Nousin pystyyn ja kävelin aivan seinän viereen. Silmäni hyppelivät yhdestä kuvasta toiseen kunnes vilkaisin rivissä viimeisenä olevaa kuvaa. Suuni jäi auki hämmästyksestä ja tunsin kuinka polveni muuttuivat pehmeiksi.

Kuvassa oli Paula. Hän katsoi suoraan kameraan sil- mät sirrissä kasvoillaan jännittynyt ilme. Vaikka valoku- vaaja oli tehnyt rajauksessaan tarkkaa työtä, saatoin silti tunnistaa oman olkavarteni kuvan reunasta. Hiki kihosi otsalleni ja tuijotin läähättäen muitakin kuvia. Säntäi- lin kovalta toiselle ja lopulta olin varmasti tunnistanut ainakin yhden miehen, joka oli saanut surmansa met- sästysjonnettomuudessa kolme vuotta aikaisemmin.

Sydämeni puristui kasaan ja muuttui raskaaksi kuin lyijy. Mahani tuntui ontolta ja päässäni alkoi humista. Lysähdin tuoliin istumaan. Tässä majassa ei ollut täy- tettyjä hirvenpäitä, sillä nämä miehet eivät metsästäneet hirviä. He eivät vaivautuneet leikkaamaan saaliinsa pää-

tä irti, heille riitti voitonmerkiksi vain yksinkertainen valokuva. Valokuva, joka oli otettu juuri ennen uhrin surmaamista.

Nousin ylös ja otin Paulan kuvan seinältä. Tunsin sormissani kuvan taustaan kiinnitetyn karhean pape- rin. Käänsin kuvan ympäri ja näin lehtileikkeen jossa kerrottiin Paulan kuolemasta. Käänsin muutkin kuvat ympäri ja jokaisen takana oli asiaankuuluva lehtileike. Kasvoni humahtivat kuumiksi. Kiskoin valokuvat sei- nältä ja paiskoin ne lattialle niin että niiden lasit murs- kaantuivat. Kehykset musertuivat tallatessani niiden päälle ja lumikökkäreet sotkivat valokuvat. Löin kivää- rinperällä valokuvien ällistyneitä kasvoja. Rikkoutuva lasi kirskui ja risahтели.

Murskatessani viimeisiä kuvia kuulin hiljaisia askelei- ta kuistilta. Jähmetyin paikoilleni ja kiepautin kiväärin kainalooni. Tuijotin ovenrakoa, josta päivänvalo tulvi sisään. Näin kuinka joku tunnusteli suden harmaata turkkia varoen näyttäytymästä sen enempää. Pitkät sor- met sipaisivat kuollutta eläintä omistajan haikeudella. Aurinko taittui kultaisesta sormuksesta.

– Tule vain sisään, isä.

Ovi aukesi ja isä astui oviaukkoon pimentäen huo- neen. Hänen kasvoillaan ei näkynyt minkäänlaisen yllä- tyksen merkkiä.

– Et ole näemmä vielääkään oppinut ampumaan tarkasti.

– Tappamisen opetteleminen vie aikansa.

Isä hymähti halveksivasti ja veti oven perässään kiin- ni niin että se kolahti hänen kiväärinperäänsä. Hän katsoi lattialla lojuvia murskattuja valokuvia.

– Tappaminen ei ole harrastus. Se on kutsumus, hän sanoi.

Hän käveli pöydällä olevan lyhdyn luokse ja sytytti sen palamaan. Öljy suhisi imeytyessään sydämen tiu- kaksi punottuun kankaaseen. Seurasin hänen jokaista liikettään kuin saalistaan vaaniva kissa.

– Uhrattiinko äitikin salaseurasi kutsumuksen täh- den?

– Olet aina ollut hölmö etkä näytä vielääkään muut- tuneen. Liityin tähän seuraan äitisi muiston tähden. Hän oli oikeassa sanoessaan noita hirvien perässä lauk- kaavia harrastelijoita murhanhimoisiksi. Nuo sinun harrastelijasi tappoivat äitisi kömpelössä saaliinhimos- saan! hän sanoi halveksivasti.

Naurahdin typeryneenä. Katsoin lattialla lojuvia

kuvia, joista jokainen esitti murhattua ihmistä.

– Äitisi murhaajan kuva on tuolla lattialla, isä totesi kuivasti.

– Olet hullu.

– Olen oikea metsästäjä, metsästäjä joka ei ammu yhtään turhaa laukausta eikä yhtään puolustuskyvyttöä eläintä. Samaa tuskin voi sanoa sinusta.

– Sinä ja kaverisi olette pätkähulluja. Siksi Markus varmaan kelpasikin seuraasi, yksi pätkähullu lisää.

– Metsästäjäksi ei voi tulla, metsästäjäksi synnyttään, isä sanoi lakonisesti.

Hän tuijotti minua silmät himmeästi loistaen aivan kuin olisin ollut pelkkä pahvikuva ampumaradan päässä. Hän oli laskenut aseensa niin että sen piippu osoitti rinnaani.

– Saaliskin syntyy saaliiksi, hän sanoi virnistäen heikosti.

Olin kuulevinani aseiden lukon heikkojen rasahdusten kaiun suljetussa autotallissa. Markus hengitti korvani juuressa painaessaan omaa korvaansa vasten kolhiutunut ova. Puhdistuspuikko suhisi hiljaa liukuessaan piippuun.

Käänsin oman aseeni kohti isää ja seisoiimme vastakkain kiväärinpiippujen tuijottaessaan toisiaan mustin silmin.

– Metsästäminen ei sovi sinulle. Olet harrastelija, joka aiheuttaa näpertelyllään vain vahinkoa.

– Olet oikeassa, isä. Metsästäminen ei sovi minulle. Ajattelin lopettaa sen tyystin, sanoin ja painoin liipaisinta.

Ruuti räjähti hylsyn sisällä ja lähetti luodin matkaan. Luoti solahti piipun halki kuin rasvattu uimahyppääjä ja viipyi valossa kiitävän hetken työntyäkseen lihaan. Osuessaan luuhun se murskasi sen ja litistyi toispuoleiseksi niin että päästessään uudestaan pimeydestä valoon se singahti öljylamppuun, rikkoi sen lasin ja kaatoi lampun pöydälle.

Korvissani kaikui kaksi laukausta ja luulin kuulleen väärin ennen kuin huomasi katonrajan vääntyvän oudosti ja kiepahtavan pystyasentoon. Rinnassani pakotanut sydän tuntui pehmenneen ja oloni tuntui oikein hyvältä. Näin isän kouristuksissa värisevän jalan silmiensä tasalla ja haistoin savun tunkkaisen katkun. Tartuin isän saappaaseen ja tuo vapina laukesi. Ajattelin Paulaa ja sitä, että olin viimeinkin metsästännyt yhdessä isän kanssa. Se ajatus huvitti minua suuresti.

IX

Nykyisin syksy on minulle tuskallista aikaa. Jo pelkääntään sään äkilliset vaihtelut saavat palovammani kihelmöimään ja särkemään ikävästi. Pysyvästi koukkuun jäykistynyt oikea käteni on aina kuin tulella jos ilma alkaa äkisti viiletä. Kyynänpääni osaa ennustaa alkavan sateen muutaman tunnin tarkkuudella.

Kun metsänreunassa vilahtaa ensimmäistä kertaa punaisilla lippalakeilla varustautuneita miehiä, suljen kaikkien ikkunoiden kaihtimet ja lukitsen niin etukuin takaovenkin huolellisesti. Makaan pimeydessä kuunnellen tukahtuneita laukausten ääniä ja yritän olla ajattelematta mitään. Tuijotan kattoa, jossa harmaantuneet lukinseitit huojuvat heikon ilmapirran pyörteissä. Mieleeni hiipi outo näky seurueesta, joka kantaa huopaaan käärittyä, pahoin palanutta, miestä. Tuo äänetön seurue laskee taakkansa metsän reunaan ja poistuu paikalta yhtä aavemaisesti kuin oli sinne saapunutkin. Yhä uudestaan ja uudestaan tuo näky ryömii esiin mieleni hämäristä. Joka vuosi metsästyskauden alkaessa, joka iltana tuijottaessani liasta laikkuuntunutta kattoa.

Kun makasin sairaalassa toipumassa vammoistani, sain kolmesta täsmälleen samanlaista korttia. Jokaisessa kortissa oli tuhrainen allekirjoitus, joista saatoinkin tunnistaa vain yhden. Vielä tänäkin päivänä säilytän noita jo haalistuneita kortteja takanreunuksella aivan kuin ne olisivat rakkaimmat muistoni. Niitä tuijottaessani olen vakuuttunut siitä, että jossakin metsän kätköissä on uusi metsästysmaja, jonka seiniä koristavat uudet valokuvat. Tuossa majassa kokoontuu vaitonainen seurue, joka metsälle lähtiessään ei jätä saalistaan kitumaan. Heitä on kolmesta, kuten on aina vakavalle asialle vihkiytyneitä.

Syksyisin, kun koirat haukkuvat ja ilmaa halkoo aseiden kuivat yskähdykset, pysyn sisällä lukkojen takana. Kuuntelen hiiskahtamatta tuulen kolkkoa huminaa ja seinien raskaita huokauksia. Makaan pimeydessä ja yritän unohtaa sen, että jossakin taloni ulkopuolella tummien kuusien siimeksessä metsästäjät ovat yhä metsällä, nyt ja iänkaikkisesti.

© Juha-Pekka Koskinen 2007

Saatesanat novelliin ”Metsästäjät”

Olen Hämeen ikiaikaisilla metsästyksmailla huomannut sanomalehdistä karmivan seikan. Melkein joka vuosi joku sunnuntaimetsästäjä menettää henkensä harhalaukaukseen. Metsästyks on vaarallista puuhaa, varsinkin jos jahtaajasta tulee jahdatu. Nykyiset jahtiporukat kun eivät enää ole niin hyvässä iskussa kuin joskus ennen.

”Metsästäjät” on tarina, jossa halusin päähenkilön kautta tarkastella metsästyks sellaisena, kuin se joskus oli, elinkeinona. Ampuminen on kyllä hyvä harrastus, jos varautuu siihen, että ammuttava voi joskus ampua takaisin.

© Tuuli Hypén 2007

© Jyrki Sahinoja

Juha-Pekka Koskinen on hämeenlinalainen kirjailija, joka on niittänyt mainetta valtakunnallisissa kirjoituskilpailuissa ja jonka novelleja on julkaistu useissa antologioissa. Esikoisteos Ristin ja raudan tie ilmestyi vuonna 2004, Viisi todistajaa 2005 ja Savurenkaita 2006. Novellikokoelma Kirjailija joka ei koskaan julkaissut mitään näki päivänvalon keväällä 2007.

EXIT ONLY

Petri Salin

Illalla raskaiden virkavelvoitteiden jo vähän hellitettyä presidentti pukee yllensä Jokereiden pipon ja kaulaliinan ja rientää Jäähallille, jossa pääministeri jo häntä odottaa. Presidentin ja Tanjan raivokkaasta kannustuksesta huolimatta löysästi luisteleva Jokerit ottaa selkäänsä paikallisvastustaja HIFK:lta selvin lukemin ja loppusummerin soidessa valotaululla seisoo murheellisesti 11-0. ”Ei taida olla Jokereilla mitään asiaa Marski Cupin loppuotteluun”, huokaa pettynyt presidentti suosikkijoukkueensa alamäestä. ”Tänäkään vuonna”, täydentää kuvankaunis pääministeri.

IS 07.08.2006.

Kello nollaneljäsatata me aloitetaan operaatio Puhdistus. Suunnitelman mukaisesti joukkue saartaa sektorin pohjoisen lohkon ja varmistaa alueen ulkoiset parametrit. Tätä kautta ne yrittää pakoon. Muualta ne ei pääse. Mä katson kelloa. Tasan.

– Nyt lähti, mä sanon ja vihellän pilliin. – Tarkkana. Kohta niitä alkaa tulla.

Joukkue koostuu pitkälti kokelaista ja uusista miehistä, vain ryhmänjohtajat on kokeneita ammattilaisia jotka tietää mitä tekee ja joihin voi täysin luottaa. Muut saa näyttää mihin kykenee ja onko niissä miestä. Maasto on vähän kostea. Yöllä näkyy sataneen ja Venäjän metsäpalojen savut on poissa. Raikas metsä tuoksuu ihanalle, aurinko on vasta nousemassa ja luonto juuri heräämässä lempeään kesäamuun. Nää on niitä parhaita hetkiä, niitä kaikista parhaita. Jossakin kauempana linnut alkaa jo visertää.

– Pamput esille, mä sanon ja lasken kypärän visiirin. Kestää vähän aikaa. Me seistään ja odotetaan. Kaikkila on paksu patukkansa kädessä, iskuvalmiina. Kukaan ei sano mitään. Mä vedän syvään henkeä. Katseella mä tarkastan että jokainen seisoo oikealla paikalla. Väliä ei saa olla puoltatoista metriä enempää ettei ne pääse livahtamaan välistä.

– Välit! mä huudan vielä. – Pitäkää välit!

Välit on sikäläkin ongelma että kun se kunnolla alkaa, niin miehet tuppaa innostumaan ja silloin ne ei enää jaksaa muistaa täsmällistä paikkaansa vaan syöksyy pamppu tanassa lähimmän kohteen kimppuun ja koko huolella koottu linja voi pettää. Ja se tietenkin kaatuu joukkueenjohtajan niskaan.

– Ryhmänjohtajat huolehtii väleistä!

Eka ei edes huomaa meitä ennen kuin mun patukka pamahtaa sen kalloon. Sitä seuraavat ei hetkeen tiedä mitä ne tekisi. Ne jähmettyy. Me aletaan takoa kilpiä pampuilla, tahdissa, se tuntuu niistä aina helvetin pelottavalta. Ekaksi hitaasti, sitten yhä kiihtyvällä tahdilla. Niitä takaa päin jahdannut osasto lähestyy koko ajan, on kohta niissä kiinni, aikaa ei ole enää paljon. Ne on ansassa. Ansassa. Sitten ne päättää kaikesta huolimatta jatkaa eteenpäin. Pakko. Muutakaan suuntaa niillä ei ole. Takasin ei pääse, sivutkin on ummessa. Jos ne meistä pääsee läpi niin ne pääsee karkuun.

– Hakkaa päälle! mä karjun ja jätkät yhtyy mun huutoon. Homma lähtee käyntiin.

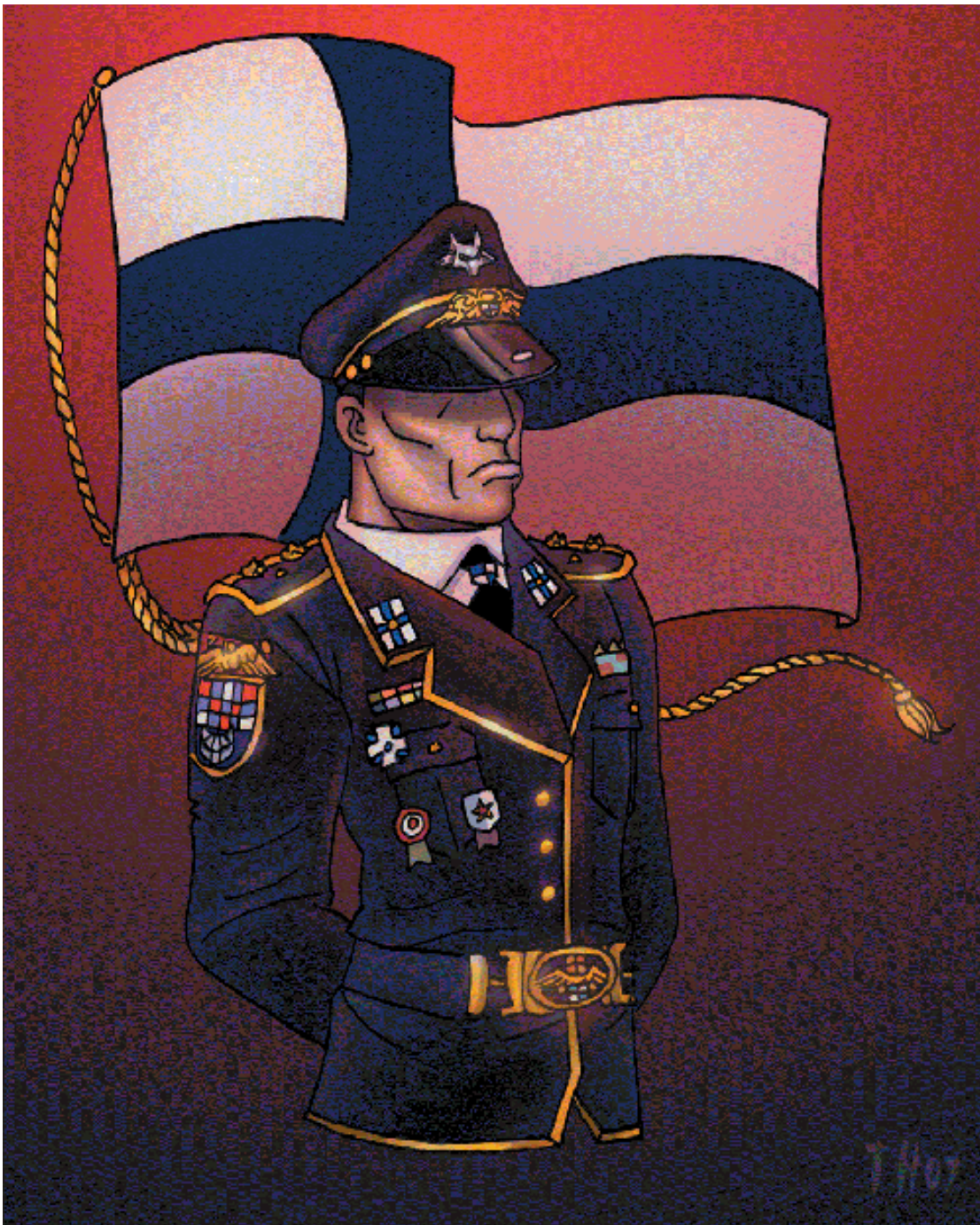
Presidentin virallisen muotokuvan maalaaja on selvinnyt. Tiukassa tekstariäänestyksessä Juhani Palmu löi toiseksi tulleen monilahjakkuus Kata Kärkkäisen niukasti kahdellakymmenellä neljällä äänellä. Kolmanneksi sijoittui Tina Jylhä. ”Kyllä miehen kokoisen presidentin maalaamiseen la-tomaalaria tarvitaankin”, presidentti heitti, kun tulos julkistettiin ja jatkoi sitten: ”Vaikka Katalla onkin paljon parempi peba.”

Virallinen lehti 08.08.2006

Puolen tunnin kuluttua me lastataan niitä rekkoihin. Useimmat niistä ei omin jaloin vähään aikaa liiku joten me saadaan kantaa ne. Niitä on yllättävän paljon. Keskuksissa alkaa olla jo tungosta.

– Vittu jätkät tässähän tuli hiki, mä sanon.

Vuosaaresta me ajetaan takaisin Stadiin. Vuorinen on ihan vauhkona. Se sai puukosta joten se pitää käyttää ensiavussa. Ei se haava niin paha ole, ei ollenkaan, mut-

© Tuuli Hypén 2007

ta jälkeenpäin puukkomiehen verta roiskui sen päälle ja suoraan sen avohaavaan. Mikä tarkoittaa helvetinmoisia testejä kun ne on kumminkin kaikki sairaita ja saastuneita. Paska homma.

Tää oli Vuorisen eka kerta ryhmänjohtajana. Eikä siitä ollut siihen. Mä näin kun se tapahtui ja se oli sen oma vika. Se päästi pohan liian lähelle eikä heti antanut sille patukkaa. Ja sitten oli liian myöhäistä ja mun piti repiä se poka sen selästä.

Hämeentiellä on rauhallista ja aika tyhjää kun eksoottisempaa ruokaa myyvissä liikkeissä on lappu luukulla eikä vielä ketään uusia yrittäjiä. Aika moni ikkuna

on rikottu mutta ne korjataan. Ylipormestarilla on nol-latoleranssi ikkunoiden rikkomista kohtaa. Sellaisesta se aina alkaa, anarkia, pikkusista jutuista jotka vaan paisuu ja paisuu kunnes kaikki roiskahtaa naamalle. Sturenkadun kohdalla me käännytään kohti Mannerheimintietä ja äkkiä pretoriaanien musta citymaasturi kiilaa meidät ja Kangas joutuu väistämään niin että törmää jalkakäytävällä sojottavaan roskikseen.

- Vitun pellet! Kangas huutaa ja toitottaa torvea.
- Mitä vittua ne luulee olevansa?
Citymaasturista vilahtaa keskisormi.
- Ne teki sen tahallaan.

Seiskalle tihkuneiden tietojen mukaan presidentin exä Rakel Liekki ja pääministerin exä Henry Saari ovat yhteistä leffaa filmatessaan löytäneet syvemmänkin yhteisen sävelen. ”Henkka on siis aivan mahtava”, sanoo uudesta onnesta säteilevä punapäähä lihaksikkaasta elokuvaprofessoristaan, mutta lisää vielä kujertelevasti: ”Siis ohjaajana . . .”

Seitsemän Päivää 09.08.2006

Ensiavun jälkeen me ajetaan Pasilaan ja vaihdetaan melakkakamat sinisiin.

– Hyvä jätkät, hyvin hoidettu keikka, Valkonen sanoo käskynjaossa. – Ei tainnut itään jäädä ainoatakaan pultsaria tai häirikköä maisemaa rumentamaan tai kokousvieraita häiritsemään.

– Tappaa ne pitäs kaikki! joku huutaa takaa. – Päästäis niistä kerralla!

– No no, Valkonen toppuuttelee. – Eduskunta päättää niistä asioista. Meidän ei sillä tarvitse päätämme vaivata. Me vaan totellaan käskyjä ja hoidellaan hommat.

– Hirttää munista! sama tyyppi huutaa.

– Ja homot ja neekerit kanssa! joku toinen jatkaa.

Valkonen ei ole kuulevinaankaan. – Saatiin yllättävä virka-apupyynnö. Tarvittais viitisen miestä illalla turvahommiin. Painiotteluun. Presidenttiä turvaamaan. Vapaehtosia?

– Nehän on pretoriaanien hommia, Kangas sanoo.

– Kermaperseet.

– Niillä on ilmeisesti miehistövajetta tai jotain muuta häslinkiä.

Kukaan ei nosta kättä.

– Ei ketään kiinnostaa?

Mua haukotuttaa. Kunnon treeni salilla tekis terää.

Sitten ruokaa, vähän unta pallon ja mies olisi kuin uusi. Ja tietenkin pari piristävää että jaksaa painaa pitkää päivää. Vaikka ainahan päivä on pitkä. Tavalla tai toisella.

– No löytyykös vapaehtosia vai pitääkö ruveta määräämään sinne väkeä?

Mä nostan käden.

– Kato Pitkänen perkele. Oot hereillä. Vielä tarvitaan neljä. Käsiä ylös nyt.

Ja lopuksi pakko vielä todeta, että kirjan vaihtoehtotodellisuus todella toimii! Kaikki palaset on kohdallaan ja juoni svengaa siis aivan sairaan tyylikkäästi. The President on luonut pirullisen

pelottavan, suorastaan visvaisen inhorealistisen vision siitä millainen Suomesta olisi voinut tulla (ja todennäköisesti olisi tullut) jos Setan ”muumimami” Halonen olisi valittu toiselle kaudelle – spooky . . . Jos siis luet vain yhden kirjan tänä(kin) vuonna, lue Viikingin presidentillinen scijännäritykitys Viikinki kostaa! (Huom! Da Prez Viikinki kansanedustaja ja scifiaktiivi Hannele Laurin (KePu) haastateltavana Finnconissa la 18/8 klo 15.00!)

Tähtivaeltaja 2/06

Areena on tupaten täynnä ja vaan osa on tullut katsomaan WWF:n staroja. Oikeasti kaikki haluaa nähdä presidentin joka on suosituimpi kuin koskaan. Joku on jopa pistänyt netissä sellaisen huhun liikkeelle että presidentti astuu kehään triple threat-matsissa Big Shown ja Ric Flairin kanssa, mutta se on aivan lööperiä. Ei meille ainakaan ole mitään kerrottu.

Tanja ei ole mukana. Se ei kuulemma tykkää wrestlingistä ja on mennyt katsomaan Susanna Penttilän uutta näytelmää Kansallisteatteriin. Vaikkei se enää kulttuuriministeri olekaan joten ei sen kai olisi pakko.

Se mikä harmittaa on että siniset on lykätty alas yleisön ja kehän väliin, mikä tarkoittaa sitä että me ollaan selkä kehään päin eikä nähdä matseista mitään. Pitää vaan yleisön reaktioista päätellä että nyt tuli Eddieltä hyvä heitto tai että nyt Reiska pisti kuusyksysin niin että mäjähti.

Tänään kaikki painimaailman suurimmat nimet on Stadissa sillä ne todella kunnioittaa presidenttiä, niin ihmisenä kuin poliitikonakin. Ja tietenkin painijana. Jenkeissä hän se on ihan legenda ja vähällä oli ettei se jäänyt sinne. Tänä päivänä se olisi siellä vähintään senaattori. Tai kuvernööri niinkun Arska. Mutta hyvä meille että jäi tänne.

Ennen illan päämatsia presidentin on määrä pitää pikku puhe. Jotain kevyttä huulta missä kuitenkin on asiaa kanssa isänmaasta ja sotaveteraaneista ja kaikesta sellasesta mikä on sen sydäntä lähellä. Sitä varten presidentti ja sen turvamiehet laskeutuu alas yksityisaihiosta jengin hurratessa hulluna. *Viikinki! Viikinki! Viikinki!!!* Presidentti pysähtyy välillä kättelemään yleisöä, välillä tekemään leikkimielisiä nyrkkeilyliikkeitä. Jossain vaiheessa se ottaa yhden jannun pään kuristusotteeseenkin ja jannun naama muuttuu aivan tulipunaiseksi ja vähäl-

lä on ettei siltä ole taju kankaalla. Presidentin ympärillä pretoriaanit patsastelee aivan homona aurinkolaseissaan ja kiiltävissä mustissa saappaissaan. Niitä on kuusi kappaletta ja kaikilla on nappi korvassa ja katse tiukasti yleisössä.

Pakko kääntyä katsomaan. Presidentin tarttuessa köysiin ja noustessa kehään pretoriaanit on ympäröineet alueen. Mutta kukaan niistä ei näe kun kehän alta nousee äijä.

– Presidentti! äijä huutaa ja heiluttaa paperinivaska.
– On EU:n perustuslain vastaista että –

Eka isku osuu alaselkään suoraan munuaisten kohdalle ja äijä valahtaa lattiaan. Seuraavan mä suuntaan niskaan mutta se osuu enemmän hartioihin. Sattuu silti, aivan taatusti, eikä hengittäminenkään ole enää ihan niin kivaa kuin aikasemmin. Kolmas isku on kovin. Se osuu takaraivoon. Siitä kuulee että nyt napsahti todella nappiin. Sitten pretoriaanien ryhmyri on paikalla ja vetää mut irti äijästä. Toinen pretoriaani potkaisee natsisaappaallaan pari kertaa maassa liikkumattomana makaavaa äijää ja napsauttaa sille käsiraudat. Presidentin aloittaessa puheensa kaksi pretoriaania kantaa äijän ulos.

Kaikki käy niin nopeasti ettei yleisö ehdi tajuta mitä tapahtui. Eikä presidentti edes huomaa koko äijää. Jengi vissiin luulee että se oli osa showta. Ylhäällä screeneillä ohjaaja näyttää uudelleen ja uudelleen mun iskuja. Katsojat hurraa.

Viikinkiviikinkiviikinki!

Viiikinkiiiii!

Oopperan avajaisissa nähtiin tänä vuonna harvinaista presidentillistä loistoa, kun kihlapari Viikinki ja Tanja Saari istui presidentin aitiöissä seuraamassa Magnus Lindbergin uutta presidentin elämään perustuvaa oopperaa. ”Mielenkiintoinen aihe”, nauratti presidentti väliajalla seurueeseensa kuuluvia Matti ja Mervi Nykästä. Avajaisia kunnioitti läsnäolollaan myös laaja joukko EU-maiden johtajia ja tulevan huippukokouksen vieraita.

Katso 10.08.2006

– Pitkänen, Valkonen huokaisee syvään ja katselee tiiviisti työpöytänsä takaa. – Kuinka monta varoitusta sulle on tullut liiallisesta voimankäytöstä?

– Kaksi, vissiin, mä vastaan.

Valkonen syventyy taas papereihinsa. Ei Mauno ole huono komisario, on niitä paljon huonompiakin nähty, jotenkin heikko vaan. Paperinpyörittäjä. Semmonen jota ei tiukan paikan tullessa tahtoisi viereensä selustaa turvaamaan.

– Kaksi.

– Mutta aina ne on olleet perusteltuja. Siis voimankäytöt, ei varotukset.

– Vai niin.

– Ne ilmiannot on ollu kostoja. Jätkät on ite alottaneet ja kun on pistänyt ne kuriin ne on kostaneet tekeillä ilmiannon. Asiattoman ilmiannon.

– Niin tietenkin.

Saatana, mä sanon, mutta en ääneen. Sen äänensävy on sillä lailla veemäinen että mä tiedän ettei tästä ihan ilman mitään seurauksia luistella.

Taas se plaraa papereitaan helvetin tärkeän näköisenä. Kello on jo paljon ja mua nukuttaa aivan sairaasti. Mulla on pristeitä taskussa mutta en mä niitä täällä Valkosen toimistossa ala ottamaan.

– Juttu on nyt tällä lailla. Tällä kerta mun on pakko pidättää sut virasta.

– Mitä? Miksi?

– Se äijä jonka sä hakkasit Areenalla ei enää tullut tajuihinsa. Se kuoli puoli tuntia sitten.

– Mutta . . .

– Koko Euroopan, melkein koko maailman huomio on EU:n huippukokouksen takia just nyt kohdistettu Suomeen. Ei meillä ole varaa nyt sössiä. Ja vielä jumalauta suorassa kansainvälisessä teeveelähetyksessä sun piti jumalauta mennä se jätkä tappamaan!

Janita Janatuisen ja presidentin duetto Helsinki City Boy on kivunnut listojen kärkeen niin Ulan Batorissa kuin Ushuaissakin. ”Keikkoja ei Viikingin kiireiden vuoksi ole vielä pariin viikkoon luvassa muualle kuin Laitilaan, mutta heti kun EU-kokous on saatu kunnialla pois jaloista niin lähemme pienelle klubikiertueelle, joka ulottuu lähinnä Aasian suurempiin keskuksiin. Varsinkin Kiinassa ja Etelä-Koreassa Viikinki-san on todella pop ja in”, viehättävä laululintunen Janita valistaa seurapiiritoimittajaamme.

Suomen kuvalehti 11.08.2006

Mä astun ulos poliisiasemalta. On jo pimeetä. Rappuset on mustasta sateesta liukkaat.

Okei. Mä taltutan terroristin. Mä pelastan presidentin. Ja mitä mä siitä saan palkakseni? Potkut.

Mä tiedän että ne tulee tekemään sen. Ne tulee vie-mään multa viran. Mut uhrataan.

Enkä mä oikein osaa olla siitä pahoillanikaan.

Tai en mä tiedä. En mä tiedä mitään just nyt. Vitut. Pääsis vaan kotiin nukkumaan. Tai ehkä ekaks parille tasoittavalle. Janottaa niin perkeleesti.

Samassa joku tööttää. Musta citymaasturi. Se tööttää uudestaan. Selvästi mulle.

Maasturi väläyttää valojaan ja kuljettajan puoleinen ovi aukeaa. Mä otan pari askelta. Kuskin vieressä istuva viittaa mua tulemaan lähemmäksi. Mä tunnistan sen.

Gikman. Pretoriaanien pomo.

– Pitkänen! Hei Pitkänen! Tänne!

Mannerheim-klubin vuosikokouksessa maisteri Matti Klingen esitelmä ”Mannerheim-Ehrnrooth-Viikinki” saa raikuvat aplodit kuulijakunnalta. Presidentin lisäksi Finlandia-talon täyteen ahde-tuilla lehtereillä istuu puolustusministeri Matti Vanhanen (KePu), ulkomaankauppaministeri Mauri Pekkarinen (KePu), sisäministeri Mika Myllylä (KristDem), valtionvarainministeri Vesa Keskinen (KePu), kulttuuriministeri Tuula Sariola (Kok) vankeinhoitolaitoksen ylijohtaja Nils W. Gustafsson (Perussuomalaiset), poliisiylijohtaja Hans Assmann (KristDem), tangoprinsessa Tarja Turunen (KePu) ja presidentin henkilökohtainen avustaja Theodor Loman (Julkinen Mielipide/ JKM).

Hymy 12.08.2006

– Helvetin hyvin tehty! Gikman sanoo ja tarjoaa paukun hopeisesta taskumatista.

Mä nielaisen viinan ja irvistän.

– Meidän jätkät vaan seisoiivat hölmöläisinä tumput suorina kun sinä pistit sen dissidentin halki, poikki ja pinoon.

– Joo vissiin.

– Juuri tuollaisia miehiä me tarvitsemme pretoriaaneihin.

Mä en sano mitään. Istun vaan takapenkillä.

– Ei sinun mitään tarvitsekaan sanoa, Gikman sanoo,

kaataa itselleen lisää viinaa ja kumoa sen. – Kyllä minä tiedän mitä tällä hetkellä ajattelet. Kyllähän sen kaikki ovat nähneet mihin suuntaan poliisin homma on viime aikoina mennyt. Aivan perseelleen.

Mä haukottelen. Leveästi.

– Kysynkin nyt suoraan – haluatko viettää lopun elämäsi puhdistuen maisemaa housuihinsa kusseista spurguista? Haluatko? Eihän sellaiseen mitään koulun käyneitä poliiseja tarvita, eihän siinä ole mitään mielekkyttä, saati sitten mitään hohtoa tai kunniaa. Kohta niillä varmaankin on asiamiespostien rinnalla firmojen sponsoroimia asiamiespoliisejakin. Siivoojiahan te poliisit tänä päivänä olette. Pretoriaanikaartissa sinun kaltaisesi oikea mies saisi näytön paikan. Saisit osoittaa mihin kykenet.

Gikman kaataa meille lisää viinaa.

– Kippis!

Me juodaan mukit tyhjäksi.

– Saisit tehdä oikeaa työtä, sellaista joka hyödyttäisi isänmaata oikeasti. Saisit pultsareiden ja kapisten rät-tipäiden sijasta jahdata oikeita rikollisia. Terroristeja, anarkisteja, prekariaatteja, viherpiipertäjäpupujusseja, ay-villitsijöitä, makasiinien tuhopolttajia, seksuaalisesti epänormaaleja perverssejä – kaikkia loisia ja rottia jotka nakertavat kansakunnan selkärankaa ja heikentävät isänmaan elinkelpoisuutta niin hengessä kuin lihassakin. Kaikkia niitä yrittävät kaivaa maata koko yhteiskunnan jalkojen alta ja saastuttaa tavallisia oikeamielisiä kunnan kansalaisia omilla valheellisilla ideologioillaan.

– En mä niin paljon ole tuollaisia miettinyt.

– Mutta se on vain hyvä.

– On vai?

– Sinä et paljon puhu. Sekin on hyvä. Todella hyvä. Juuri sellaisista miehistä minä pidän. Sellaiset miehet tekevät eivätkä turhia hölise. Se on tervettä se. Isänmaallista ja suoraselkäistä. Sellainen mies joka tekee eikä turhia ajattele ei koskaan sorru saastaan ja epäterveeseen luonnonvastaisuuteen. Hän on oikea isänmaan mies.

– Niin kai.

– Isänmaa ennen kaikkea. Näen että sinulla ovat arvot kohdallaan. Sinä olet valmis tekemään sen minkä isänmaa sinulta pyytää. Et enempiä etkä vähempää. Kysynkin nyt suoraan. Haluatko elää luonnonvastaisesa ja perverssissä kaaoksessa vai maassa jossa raitiovautkin kulkevat ajallaan?

Mä ojennan mun mukia täyttöö varten.

*Yliopiston kasvitieteellinen puutarha on nimen-
nyt uuden palmun Tasavallan presidentin mu-
kaan. Dosentti Anne Laineen mukaan lajike on
varta vasten täällä jalostettu ja sen tunnistaa
erityisestä kolminystyräisestä ominaispiirteestä,
joka erottaa sen kaikista luonnossa esiintyvistä
lajikkeista. ”Hyvä ettei kaktusta”, letkauutti hy-
väntuulinen presidentti asiasta mainoskuvaus-
tensa väliajalla kuultuaan.*

OHO 13.08.2006

Ensin Mannerheimintien Kenkämarskiin hankkimaan ohjesäännön mukaiset saappaat. Mustat ja kiiltävät. Sitten räätäilille otattamaan mitat niin että univormu todella istuu, suorastaan nuolee mun muotoja. Pääma-
jasta aseet ja muut pelit ja vehkeet jotka ei ole mitään viime vuosikymmenen jämäpaskaa niin kuin poliisilla vaan parasta mitä rahalla saa. Niin makeita ettei niitä tahdo päästää käsistään.

Eikä ole mikään pakko päästää.

Sitten tärkeimpään.

Pretoriaanit tapaa juoda Old Hatissa, vinosti ken-
käliikettä vastapäätä. Olut siellä on kylmää ja halpaa, ja jutut ala-arvoisia. Välillä nyrkit heiluu, mutta ei se mitään. Niin se on kun miehet istuu saman pöydän ääressä.

En mä ole huolissani.

En mä ketään niistä pelkää.

Ja mä näytän sen niille.

Useampaan kertaan.

*Syysmalliston miesten tumma puku on tänä
sesonkina miehekkään tiukka ja vartalonmyö-
täinen, suorastaan militaristisen kurinalainen,
sanoo tyylikonsulenti Juhana Helmenkalastaja,
joka on suunnitellut presidentin jyrkän olemuk-
sen inspiroimana oman mallistonsa Bad Boy
Viikingin, joka soveltuu todelliselle suomalaiselle
miehelle. Yhdessä Jari Sillanpään kanssa Hel-
menkalastaja on myös luonut ajan hermolla ole-
valle isänmaalliselle miehelle oman suomalaisen
tuoksun Patrioticin ja erityisen isänmaalliselle
miehelle Patriotic Deluxen, joita käyttäessäsi
kukaan ei epäile suomalaisuuttasi. Presidentti
esiintyy huomenna henkilökohtaisesti Vatevan*

*muotinäytöksessä Juhana Helmenkalastajan
luomassa asukokonaisuudessa. (Huom. – Astro-
logiset pukukorut by Satu Ruotsalainen & Co.)*

Hufvudstadsbladet 14.08.2006

Ensimmäiset viikot pretoriaanikaartissa kuluu presiden-
tinlinnaa vartioidessa ja turisteja pelotellessa. Meillä on
kuumat täyskypärät joissa on kasvonaamari ja meidän
asepuku on sysimusta ja olassa ammottava suden kita,
sen muistoksi kun pretoriaanit aikoinaan perustettiin
keskellä karua Susisaarta. Toisessa olassa on viikinkiky-
päri, presidentin kunniaksi. Aseena meillä on pistimellä
varustettu Jatimaticin rynnäkkökivääri D-97, tosi hyvä
peli niin lähitaistelussa kun pidemmälläkin etäisyydellä.
Lippaassa kolmekymmentäkaksi patruunaa ja piipussa
yksi. Kyllä sillä jo taltuttaa pari häirikköä. Ja pistimellä
loput.

Kolmannella viikolla vartiossa mä joudun ampu-
maan kovilla.

Viereisessä vartiokopissa väijyssä oleva kokelas jäh-
mettyy täysin kun videokameralla zoomaileva japanilai-
nen koulutyttö tunkee liian lähelle ja ohittaa paramet-
rit. Pysäytä se, mä sanon kokelaalle, sun nakki jätkä.
Kokelas vaan seisoo. Sun poka, mä sanon. Se karkaa
sulta, pysäytä se, mä käsken. Ei jumalauta. Ja japanilai-
nen sen kun painaa eteenpäin kohti kiellettyä aluetta.
Eikä pysähdy vaikka karjun stop. Freeze! Freeze asshole
goddammit! Ei pysähdy. Joten mä ammun varotuslau-
kauksen ilmaan. Japanilainen vauhkoontuu ja lähtee
juoksuun – mutta väärään suuntaan. Mä ammun toisen
varotuslaukauksen turistin jalkoihin. Eikä se saatana
vieläkään pysähdy, rynnii vaan presidentinlinnaa kohti
entistä lujempaa. Pysähdy nyt saatanan vinosilmä! mä
huudan, älä ole vittu tyhmä! Eksä mitään tajua! Stop
motherfucker!

Mutta ei se kuuntele.

Mä ammun sitä selkään.

Sarjan.

Se pysähtyy.

*Vuoden 2006 Miss Marsiksi on valittu helsinki-
läinen jumaluusopin opiskelija Martina Aitolehti.
Juryn puheenjohtajan, Tasavallan presidentin
mukaan valintaa ei ratkaissut yksin neiti Ai-
tolehden raikas ja viehkeä luonnonkauneus,
vaan myös tämän oikeamielinen isänmallisuus*

ja ennen kaikkea terve asenne elämän aitoja ja todellisia perusarvoja kohtaan. Neiti Aitolehden vaaleille kutreille laske kruunun edellisvuoden Miss Marski Marika Fingerroos.

STT 15.08.2006

– Emme ole aikaisemmin ylentäneet ketään kersantiksi näin nopealla aikataululla, Gikman sanoo ja ojentaa mulle natsat. Mä teen kunniaa.

Pretoriaanien kunniamarssi alkaa soida. Sibeliuksen Ateenalaisten laulu. *Kaunis on kuolla kun urhona kaadut, taistellen puolesta maas, puolesta heimosikin.* Kompania taputtaa.

Okei. Mä työnnän natsat mun taskuun. Kersantti. Tuntuu hyvältä. Todella.

Ja enemmän liksaa.

Jatkot Old Hatissa.

Presidentti on nimittänyt merkonomi Peter Fryckmanin Suomen Pankin pääjohtajaksi ja yhteiskuntatieteiden tohtori Kari Uotin Rahoitustarkastus RaTan ylijohtajaksi. Nimitykset astuvat voimaan heti, samoin armahdukset.

Talouselämä 16.08.2006

Kuntosali on vielä uutuuttaan hohtava ja avajaisetkin oli vasta kuukausi sitten. Entisen ravintola Pikkuparlamentin tontille Petteri ja Jutta Jussilan ternimaitosäätiön lahjoitusvaroilla pystytetty lasinen torni sisältää pretoriaanien ja eduskunnan kuntosalien lisäksi ampu-makerhon ja Sedu Koskisen uuden ravintolan.

Sisällä ei haise hiki eikä oikein mikään. Seinät on kiiltävää lasia ja värit pastellivärejä. Painot ei ole niin kuin poliisien salilla irtopainoja. Täällä on vaan tietokoneilla ohjelmoituja laitteita. Ei oikein miesten vehkeitä. Kovaäänisistä tulee presidentin lukemaa Tuntematonta sotilasta ja joka nurkassa on iso jättiscreeni joka näyttää presidentin tekemää exercisevideota.

Muut vähän kyttää mua, sillä lailla alta kulmain, eikä kukaan halua tulla puhumaan. Mä olen jo saanut maineen. Ei se mua häiritse. En mä pretoriaaneissa ole ystäviä hankkimassa. Mä teen mun sarjat mun omaa tahtia, omassa rauhassa, Paris Hiltonin uusi CD ämpärissä antamassa mulle voimaa. Mä teen mun sarjat ja vähän päälle. Ihan vaan näyttääkseni jätkille.

Jos joku tekee vieressä kymmenen nostoa mä teen viisitoista. Jos joku tekee viisitoista mä teen kaksikymmentä. Ja raskaammalla taakalla. Army of Loversin pinkkiin tanktoppiin pukeutunut kalju alikersantti yrittää haastaa mut. Se on lyhyt mutta pumpattu ja siitä näkee että jätkä on syönyt mömmöjä enemmän kun laki sallii. Se yrittää pysyä mun tahdissa ja pysyykin. Aluksi. Mutta sitten julma totuus paljastuu ja se joutuu vihdoin luovuttamaan. Mulla ei tunnu vielä missään. Siitäpäähän jätkä oppii ettei presidentiltä näyttäminen vielä mitään merkitse. Se läähättää aivan lyötynä penkillään ja mä painan freesinä suihkuun.

Kun mä tulen suihkusta univormua kantava Gikman astuu pukuhuoneeseen.

– Huomio! lähinnä ovensuuta istuva huutaa ja pomppaa asentoon. Muut seuraa heti esimerkkiä ja niin Gikman marssii alastomien ja hiestä kiiltävien miesten muodostaman kunniakujan läpi pukuhuoneen toiseen päähän.

Jossa mä istun. Tai siis nyt seison asennossa, alastomana.

– Jatkakaa, Gikman sanoo ja istahtaa mua vastapäätä.

Mä alan kuivata mun lihaksia. Gikman tarkastelee mua. Mä näytän sille vähän hauista.

– Aika hyvä, se sanoo. – Nousehan seisomaan.

Mä nousen.

– Ota pyyhe pois ja käänny.

Mä pudotan pyyhkeen ja käänny.

– Olet treenannut aika tasapuolisesti, mutta pohkeesi kaipaavat vielä lisäharjoitteita että kehosi on täysin tasapainossa. Ja rintalihaksia voisi vielä muotoilla selkeämmiksi. Mitä lisäravinteita ja muita aineita syöt?

Mä kerron. Gikman ottaa rintataskustaan muisti-lehtiön, kirjoittaa siihen muutaman nimen, repäisee lehden irti ja ojentaa sen mulle.

– Kokeilehan näitä. Ne edesauttavat lihasmassan muodostumista ja auttavat myös palautumaan treenin jälkeen. Käytäkö hierojalla?

Mä pudistan päätä.

– Kannattaisi. Minulla on hyvä mies jota voin suositella.

Gikman kirjoittaa hierojan nimen toiselle lehdelle ja ojentaa sen mulle.

– Oikeanlaatuinen treenaaminen on tärkeää ja yhtä tärkeää on tehdä kaikkensa sen eteen että harjoitteet

todella tehoavat niin hyvin kuin voivat ja että lihas-
ten kasvu etenee koko ajan tehokkaasti.

Mä otan kaapista jaffaa ja hörppään kulauksen.
Haaleeta mutta hyvää. Sitä kelpaa imeä. Toisella
kädellä mä tunnustelen mun kalloa. Alkaa sänki olla
sen mittaista että pitää taas ajaa se.

– Presidentti haluaa isoja ja lihaksikkaita miehiä
ympärilleen.

– Vai niin, mä vastaan.

– Mutta en minä siitä tullut puhumaan. Minulla
olisi Pitkäselle tehtävä. Erikoistehtävä, Gikman sa-
noo ja laittaa käden mun polvelle. – Jos kiinnostaa.

*Presidentti ei kommentoi huhuja, joiden mu-
kaan hän on aikuisvideoelokuvista koko kan-
san tuntemaksi tulleen, sensuellin deittichat-
juontaja Jaminan lapsen isä. ”No comments”,
presidentti sanoi ja iski virnistäen silmää
hyvälle ystävälleen arkkipiispa Jussi Parvi-
aiselle. ”Ettei vaan olisi kyseessä neitseellinen
sikiäminen”, arkkipiispa totesi.*

Kirkko ja kaupunki 17.08.2006

Mä väijyn kundia parkkipaikalla. Mä olen avaavina-
ni viereistä autoa. Kun se saa oman etuoven auki
mä täräytän sitä salkulla takaraivoon ja se tipahtaa.
Sitten pari potkua mahaan. Ja lisää kunnes se tajuaa
olla pyristelemättä vastaan.

Parkkihalli on meitä lukuun ottamatta täysin
tyhjä. Eikä täällä ole kauhean valoisaakaan kun joku
on rikkonut kaikki tän osan lamput.

Kaiku on ilkeä.

Mä nostan kundin rinnuksista pystyyn ja pais-
kaan sen autoa vasten.

– Hei kaveri! mä sanon. – Miten kävi? Käviks
pahasti? Sattuks sua?

Se katsoo mua vähän hölmönä. Sen silmälasit on
murskana ja huuli auki. Eikä hampaatkaan enää ole
aivan kondiksessa.

Se mumisee jotain epäselvää ja yrittää päästä irti
mun otteesta. Mä paiskaan sen kahdesti autoa vasten,
lujaa, ja toisella kerralla sen takaraivo napsahtaa ikävän
tuntuisesti ikkunaa vasten ja särkee ruudun.

– Kaveri hei! Mikä tuli? Ootsä kunnossa?

Se on niin sekaisin että se nyökkää.

– Hyvä homma kun mulla oli oikeastaan sulle vä-

© Tuuli Hypén 2007

hän asiaakin. Ehditsä ollenkaan jutella? Ei tässä kauan
mene. Hyvä juttu. Mennääs tonne sisälle istumaan.

Mä avaan oven, työnnän sen sisälle ja seuraan peräs-
sä.

– Kato en mä väitä että sä et nähny sitä mitä sä väi-
tät nähnees. Mistä mä sen voisoin tietää. Enkä mä väitä
ettei sun pitäis todistaa. Se on ihan sun oma asia. Eikä

se kuulu mulle pätkeäkään. Enkä mä edes väitä että sulle kävis huonosti jos sä todistat. Tai sun perheelle. Että kun sun vaimos tulee töistä joku päivä niin kolme naamiomiestä käy sen kimppuun ja tekee sille sellaisia kauheuksia ettei se voi edes puhua niistä sulle. Tai että sun poikas yks päivä vaan katoa päiväkodista. Eikä sitä ikinä löydetä. Koskaan. Ikinä. Emmä semmosta väitä. Mutta tulihan vaan mieleen. Kuuletsä?

Mä läpsäytän sitä pari kertaa.

– Joo, se sanoo. – Joo. Älä lyö enää.

– Ei mulla oikeastaan muuta, mä sanon, tartun sitä vielä kurkusta, isken nyrkillä kovaa mahaan ja nousen autosta. – Nähdään!

Standup-koomikko ja Jokereiden kannatusyhdistyksen puuhamies Jukka Halme on tänään tuomittu Helsingin käräjäoikeudessa törkeästi presidentin veljenä esiintymisestä. Tuomio on Halmeen kolmas, joten sitä rapsahtaa automaattisesti elinkautinen kuritushuonerangaistus. Vakavaan päihdeongelmaansa vedonnut Halme ei valita tuomiosta. Hän katuu syvästi tekojaan ja on jo pyytänyt presidentiltä anteeksi.

YLE:n Teksti-TV 18.08.2006

Mä nostan vähän sen mekkoa. Sen suupielestä vuotaa verta. Ohut noro. Kohta siitä tipahtaa tippa sen rinnalle.

– Emmä väitä että mä tietäisin mitä sun pitää tehdä, mä sanon. – Tommonen nätti fiksu tyttö tietää ite paremmin.

Mä vien käden sen vatsalle ja napsautan sen ohuiden silkkisten pikkuhousujen kuminauhaa.

– Varmaan kiva olla nätti. Varsinkin kun on nuori. Sä et varmaan ole edes ajatellut miltä tuntuis olla todella ruma. Niin ruma että kukaan ei kattois sua. Kukaan mies. Tai jos katsois niin inhoten tai säälien. Että kasvot olisi jostain syystä aivan tuhoutunu. Luut murskana. Iho repaleina. Liha ja hermosäikeet palanu niin karrelle että sä vielä vuosienkin jälkeen tunnet palavan lihan hajun nenässä. Yötä päivää. Vaikka tota kauneutta kyllä yliarvostetaan ihan sairaasti nykypäivänä. Kyllä sitä ihminen voi elää vaikka ilman nenää ja huulia. Ihan hyvin.

Kun mä päästän sen kurkusta irti se vajoaa maahan. Se ei edes yritä nousta tai juosta pakoon.

– Niin että tuli vaan mieleen, mä sanon. – Kiva kun ehdit jutella. Hymyillään kun tavataan.

Kaksi kolmesta hoidettu.

Eduskunnan puhemies Jussi Ahde avasi eilen Tasavallan presidentin mukaan nimetyn nyrkkeilyturnauksen (entisen GeeBee-turnauksen), jossa yleisöä eniten kiinnostaa se, miten itsensä todella tiukkaan kuntoon treenannut presidentti pärjää raskaassa sarjassa. ”Vain homo vellihousu ei ole tullut hakemaan mestaruutta”, presidentti laukoi tarkkanäköisesti mestaruusmahdollisuuksistaan valmistautuessaan avajaistilaisuuden lauluesitykseensä. Avajaistilaisuuden juonsi Perussuomalaisen puheenjohtaja, Finlandia-palkittu kirjailija Jasmin Mäntylä. Järkevä veikkaaja tekee kuten Jorma Vuoksenmaa ja pistää viimeisetkin roponsa likoon Viikingin puolesta.

Veikkaaja 19.08.2006

Musiikki pauhaa täysillä, niin kovaa että korviin sattuu. Ei mies kipua pelkää, ainakaan täällä. Jengiä on niin paljon että ne on kaikki liimautunu kiinni toisiinsa. Hikisinä, huohottavina. Mä työnnyn väkisin eteenpäin, lihamuurin vastustuksesta huolimatta. Ne antaa periksi kun mies väkisin painaa ja pakottaa. Ja mieshän painaa ja pakottaa. Baaritiskillä on jonoa. Mä ohitan sen. Mähän en tällaisessa läävässä rupea jonottamaan. Kukaan ei uskalla sanoa mitään. Mun nahkainen koppelakki on julma ja nahkaliivit paljastaa sen näköisiä muskeleita ettei kukaan mulle rupea. Ikävä kyllä.

Kaikki koko mestassa on pukeutunu mustaan nahkaan, kumiin, kettinkeihin, niitteihin ja piikkeihin. Missään ei tahdo näkyä ihoa jota ei olisi jostain kohtaa lävistetty tai muuten piinattu. Monilla on koko pään peittävä huppu josta ei näe mitään jos silmien kohdalla olevat vetskarit on kiinni. Useilla on vielä suuta tukkimassa pallo ettei ne päästä suustaan mitään turhan typerää. Ei tänne puhumaan ole tultu. Huppumiehiä joilla on pallo suussa ne jostain helvetin syystä kutsuu jäätelönmyyjiksi. Ehkä siksi että pallo muistuttaa jäätelöpalloa. Jotkut jäätelönmyyjistä on ketjulla kiinni isännässään, toiset taas vapaina. Ne on ilmeisesti vapailla markkinoilla. Ja vaan odottaa hakijaa.

– Kossu. Raakana, mä sanon baarimiehelle joka on puettu ainoastaan orjan piikkikaulukseen, nännikettin-

keihin ja stondikseen.

– Voe mahoton, baarimies vastaa. – Taejat poeka olla koko riävitön römpsäke . . .

– Suu kiinni nahka, mä sanon ja kiristan sen kettinkiä. – Tai et saa pylylle piiskaa.

Mä poimin lasin tiskiltä, nappaan pari tabua ja vedän kossun huiviin.

– Anna vielä toinen. Liikettä!

Baarimies tykkää vähän liikaa mun aggressiivisuudesta joten mä läpsäytän sitä. Siitä se vasta tykkääkin.

Kun mä käännyin mä näen ainakin yhden korkean poliisijohtajan. Se on pukeutunu pelkkiin perseettömiin nahkahousuihin ja sillä on terävä veitsi jolla se viiltelee raajoista ristille kytkettyä teiniorjaansa. Nisse perkele tykkää kinkystä, vaikka kyllä sen naamastakin näki.

Mä jatkan matkaa privahuoneeseen. Siellä kundeilla on jo party menossa ja kaikilla todella hauskaa. Etenkin sillä seinää vasten painautuneella kokovartalokumi-asuun pukeutuneella jäätelönmyyjällä joka seuraa kiihkeää toimintaa ja samalla koskettelee itseään rivoti.

Mä tartun sitä kaulasta roikkuvasta kettingistä.

– Nyt jätkä loppu leikit!

Se jäykistyy. Mä kiristan kettinkiä ja vedän sen ulos huoneesta.

– Lähettiin! Seuraa koira!

Lauantain vastaisena yönä Helsingin Kauppatorilla liikkuneet saivat kokea elämänsä järkytyksen, kun heidän jalkoihinsa alkoi sadella luoteja presidentinlinnan suunnasta. ”Jonkun pitää tehdä jotain näille kirotuille lokeille, ei ne puhetta usko”, Nagania heilutellut presidentti selitti linnan katolla hälytykseen vastanneelle poliisipartiolle. ”Ja jos se pirun Hjallis (=Helsingin ylipormestari Harry Harkimo) ei tee mitään ja mun pitää itse ampua ne kaikki, niin käyhän se hitto vie niinkin.” Partio pyysi anteeksi aiheutonta häiriötä ja poistui oitis Kauppatoria kohti lokkikantaa harventamaan.

Maamies 20.08.2006

– Ovi auki orja!

Jäätelönmyyjä hapuilee kotiavaimensa kanssa. Ei oven avaaminen aina niin helppoa ole, ainakaan sille jonka kädet on käsiraudoissa ja huppu pimennetty niin

ettei se näe mitään.

– Vauhtia! mä sanon ja lyön sitä perseelle.

Vihdoin se saa työnnettyä avaimensa reikään. Ihan perille saakka.

– Mitä kauemmin mä joudun tässä odottamaan sitä enemmän sä joudut kärsimään.

Mä vedän hanskat käteen.

Se avaa oven ja mä työnnän sen sisälle. Se kaatuu eteisen matolle. Mä suljen oven mun perässä ja painan sen jalalla takaisin mattoon kun se yrittää ylös.

Sillä on oikein kiva asunto, tilava ja komeasti vanhoilla antiikkihuonekaluilla kalustettu. Seinillä sillä on arvotauluja. Varmaan arvokkaita vaikka ei ne aiheet joita ne kuvaa niin kauheasti normaalin ihmisen sydäntä lämmitä. Ne on jotenkin niin taiteellisia piiperryksiä. Täytyy varmaan olla samalla aaltopituudella. Ja paljon kehystettyjä valokuvia roikkuu joka puolella. Nuoria jannuja nahassa ja kahleissa. Epäilemättä sen erityisen hyviä ystäviä. Mutta hyvä kämppä. Mä olen aina jotenkin tykännyt näistä kantakaupungin jugendtaloista joissa huoneen korkeus on yli kolme metriä. Jotenkin helpompi hengittää vaikka pirun kalliita tiettenkin. Kyllä tällaisessa kelpaisi asua.

Jäätelömyyjä mumisee jotain pallonsa takaa ja yrittää taas nousta. Mä potkaisen sitä vatsaan.

– Olet nyt ihan rauhassa siinä vaan.

Mutta ei se ole. Ihme tyyppejä. Miksei ne koskaan usko hyvällä?

– Hiljaa!

Se rupeaa vaan vinkumaan entistä enemmän ja pyristelee vastaan oikein urakalla.

Okei, pakko se kai tehdä ennemmin tai myöhemmin. Yhtä hyvin nyt. Saa sitten olla rauhassa.

Mä istun sen päälle ja painan kädet sen kurkulle. Se rauhoittuu. Se tykkää siitä. Mä sivelen sitä ja se alkaa kiihottua. Mä hankaan itseäni sitä vasten. Se kehrää selvästi.

– Ei mitään hätää, mä kuiskaan sen korvaan. – Mä tiedän mitä sä haluat.

Sitten mä kuristan sen.

Helsingin kaupunginkirjaston kirjastotoimenjohtaja Satu Lappi vastaa kirjastoa vastaan esitettyihin syytöksiin. ”Kyseessä ei missään nimessä ole sensuuritoimenpide, kirjaston fyysiset tilat vain ovat rajalliset, eikä meille mahdu kaikki se materiaali, joka tänne kirjastoon on vuosikym-

menten saatossa kertynyt. Toisekseen kyse on valinnoista. Onko oikein julkisin varoin tukea aivan kaikkea kirjallisuutta ja asettaa se kaikkien saattaville, vain siksi, että joku on sen mennyt paperille painamaan? Meidän on ajateltava lapsiamme ja suojeltava heitä huonoilta vaikutteilta, jotka muuten saastuttaisivat heidän aivonsa ja syöksisivät heidät rappioon”, sanoo johtaja Lappi kirjaston aikeista tuhota osa kokoelmistaan. Presidentin kansliasta kantautuneiden epävirallisten tietojen mukaan hankkeella on korkeimman tahon siunaus. Poistokirjojen tuhoaminen tapahtuu ensi viikon sunnuntaina Senaatintorilla. Kaikki ovat tervetulleita seuraamaan tilaisuutta. Vapaa pääsy.

Uusi Suomi 21.08.2006

Ekaks musiikkia soimaan niin ei tule aika pitkäksi. Soittimen vieressä on enimmäkseen Bachia ja muuta paskaa mutta löytyy ihan kunnonkin kamaa. Mä pistän Salarakkaiden levyn soimaan.

Mä huomaan sen, sua kuumottaa, et vastustaa voi, tahdot koskettaa.

Vähän lisää volymeä että naapuritkin kuulee.

Me salarakkaita ollaan, salaisen rakkauden aikaan!

Me salarakkaita ollaan, salaisen rakkauden aikaan!

Etsiminen vie aikaa koska se täytyy tehdä systemaattisesti ja todella huolellisesti. Mä haen kaapista jotain johon survoa tavarat ja löydän suuren mustan kassin. Se kelpaa. Sinne mahtuu. Olohuoneessa lasipöydän päällä on kannettava tietokone. Sen mä otan. Pöytäkoneen vieressä on ulkoinen kovalevy. Mä irrotan sen ja työnän kassiin. Pöytäkoneen keskusyksikkö on liian iso ja painava joten sille pitää tehdä jotain. Mä täytän kylpyhuoneen ammeen kuumalla vedellä ja lasken yksikön sinne.

Sitten mä alan käydä läpi työhuoneen laatikoita. Työpöydän alalaatikosta löytyy pari muistitikkuja, diskettejä ja itse poltettuja CD-levyjä. Mukaan. Kaikki mikä voisi sisältää valokuvatiedostoja – mukaan.

Jäätelönmyyjän kuvakokoelma on iso ja valokuva-albumeita löytyy röykkiöittäin. Enimmäksi osaksi albumeiden kuvat liittyy sen harrastuksiin – nahkaan ja piiskoihin. Ne ei mua kiinnosta.

Mä käyn läpi koko huoneiston. Tarkkaan. Printit kuvista löytyy keittiöstä jonne ne on piilotettu uunin alapuolella olevaan laatikkoon, muovipussiin uunipeltien alle. Mä tiedän että ne on ne mutta mä varmistan silti.

Kuvat on otettu myöhään yöllä. Niissä kaikissa on sama auto. Kuvan päivämäärä stemmaa. Samoin auton rek-kari. Ja muutamassa otoksessa kuskin kasvot näkyy.

Bingo.

Mä heitän ne kassiin.

Muuta ei löydy vaikka mä tarkistan kaikki paikat vielä toiseenkin kertaan. Vieläkin huolellisemmin.

Mä nostan keskusyksikön kylpyammeesta ja annan sen valua. Sitten mä kuivaan sen pinnan, vien takaisin ja kytken paikalleen. Yrittäkää nyt päästä käsiksi tiedostoihin.

Sitten seuraava vaihe. Mä käyn hakemassa puolisen tusinaa arvokasta pikkuesinettä, kultaa, hopeaa, kelloja, antiikkikolikkoja, pari patsasta, ja heitän ne kassiin. Samoin kaikki rahat.

Mä luon yleiskatsauksen kämppään. Mistään ei huomaa että täällä on tehty perusteellinen kotitarkastus.

Hyvä.

Viimeinen vaihe. Levy uudestaan soimaan.

Salarakas oon, tuun sun kainaloon.

Villikissa, sun unelmissa.

Mä haen baarikaapista viinapullon ja kaksi lasia. Olohuone vaikuttaa luontevimmalta paikalta. Mä kaadan laseihin viinaa. Toisen mä vien tiskialtaaseen, kaadan viinat pois, huuhtelen lasin ja jätän sen kuivauskaappiin. Toisen lasin mä paiskaan olohuoneen lattiaan, viinoineen kaikkineen. Sitten mä kerään kaikki suurimmat lasinsirpaleet muovipussiin ja heitän sen kassiin. Mä pyyhin kaikki sormenjäljet viinapullosta ja vien sen takaisin baarikaappiin.

Mä harkitsen vielä pitäisikö joistakin toisistakin paikoista pyyhkiä sormenjäljet. Ovista ja sellaisista mihin murhaajan on ollut pakko koskea. Mutta mulla on hanskat joten mun jälkiä täältä ei löydy. Ja muiden osalta on yksi ja sama miten käy. Ne jäljet löytyy jotka löytyy. Ja parempi vaan mitä enemmän löytyy. Pysyypähän tekniikan pojat poissa pahanteosta ja rikoksen pojat samaten. Sitä paitsi mä en halua antaa tekijästä liian systemaattista ja virheellisen fiksumuokuvaa.

Mä kaadan muutaman huonekalun olohuoneen ja eteisen välistä ja revin seiniltä pari taulua. Mä potkaisen matot myttyyn. Mä revin puhelimen seinästä.

Viimeinen katsaus.

Valot päällä vai poissa? Mä jätän valot päälle.

Valmista tuli.

Mä nappaan kassin ja lähden.

Tasavallan presidentti on tänään taiteiden yössä Akateemisessa kirjakaupassa Anu Saagimin haastateltavana uuden esseekokoelmansa "Tulin, näin, tyrmäsin" tiimoilta. Presidentti heittää jälleen tutun haasteen yleisölleen: se, joka voittaa hänet kädenväännössä saa nimikirjoituksella varustetun kirjan puoleen hintaan. Janoisille kirjallisuuden ystäville tiedoksi, että Hartwall julkistaa haastattelun jälkeen uuden raikkaan palmulonkeronsa "Viikinki el Presidente Mas Potentado Machon", jonka etiketin presidentti on itse suunnitellut.

Aamulehti 22.08.2006

Mä pukeudun ekaa kertaa mun uuteen pretoriaaniupseerin univormuun. Kaulassa mulla on verenpunaiset laatat joissa on luutnantin hopeiset ruusukkeet ja vyöllä mulla on Glock ja upseerin miekka. Koppalakin tunnuksessa on suden ammottava, terävähampainen kita.

Mä katselen itseäni peilistä ja korjaan koppalakkia jotta kulma on täsmälleen oikea. Asepuvun napit kiiltää kuin Naantalin aurinko ja saappaat on kahteen kertaan kiillotettu ja läpäisisi minkä tahansa lomatarkastuksen. Mä vedän vielä miekan huotrasta ja tarkastan sen. Sitä on hinkattu tuntikaupalla niin että kädet on rakoilla mutta mä sivelen sitä vielä hellästi nenäliinalla. Koskaan ei miekka voi olla liian puhdas ja kiiltävä.

Mä katson kelloa. Ei vielä mitään kiirettä. Jotenkin vaan hermostunut olo. Ei voi istua, ei voi seistä. Tukala, painostava ilma ja suoraan sanoen jännittää niin helvetisti.

Gikman sanoi että ihan rauhallisesti vaan. Että ei se presidenttikään ole kuin ihan tavallinen mies vaan. Tai ei nyt ihan tavallinen. Mutta mies kumminkin. Reilu suomalainen mies.

Pari pilleriä ja olo on heti parempi.

Mä otan taksin presidentinlinnaan. Matkalla alkaa sataa rankasti. Kuivan kesän ensimmäinen kunnon rankkasade. Taivas on aivan helvetin musta ja pilvet näyttää siltä että kohta alkaa salamoida ja niin pirusti alkaakin. Ei sitä kuivuutta loputtomiin voinut jatkua, ei Suomessa. Taksi pysähtyy linnan edessä ja mä juok-

© Tuuli Hypén 2007

sen ulos. Mutta vaikka mä kuinka juoksen niin kastun mä silti täysin.

Mä esitän portilla mun paperit.

– Pretoriaaniluutnantti Pitkänen, mä sanon vartijalle joka kyllä tuntee mut. – Mulla on yksityinen audienssi presidentin kanssa kello kolmetoista.

Vartija tekee kunniaa ja päästää mut menemään.

Vihdoin mä tapaan presidentin. Mun presidentin.

Totuuden hetki.

Leikkimielisessä äänestyksessä Linnanmäen kävijät valitsivat presidentille seuraajaa. Ensimmäisen sijan vei ylivoimaisesti julkkiskokki ja näyttelijä Sara La Fountain, jonka jälkeen Mister Finland Kimi Räikkönen ja Idols-tuomari Antero Mertaranta jakoivat toisen sijan. Hajaääniä saivat myös Aku Ankka, pankkiryöstöstä epäilty Stefan Lindfors ja Big Brotherista ensimmäisenä ulos äänestetty Jari Vilén.

Apu 23.08.2006

– Toinen kerros, ensimmäinen ovi, Theodor Loman sanoo ja viittaa mut eteenpäin, ohi raskaasti aseistettujen pretoriaaninen.

Mä näytän niille mun paperit ja mun kutsun. Ne ottaa multa Glockin ja miekan pois. Totta kai.

Ovea vahtiva kersantti tekee kunnia, koputtaa ja avaa mulle oven.

Ja mä olen sisällä presidentin työhuoneessa.

– Herra presidentti! Pretoriaaniluutnantti Pitkänen ilmoittautuu yksityisaudienssiin!

Vasta kun mä olen ilmoituksen tehnyt niin mä huomaaan että kaikki ei ole kohdallaan. Presidentti makaa vatsallaan lattialla, verilätäkössä. Mä ryntään sen luokse ja tunnustelen pulssia. Se on hengissä mutta aivan tiedoton, ehkä koomassa. Mä katson ympärille. Vasta silloin mä huomaaan sohvalta makaavan Gikmanin. Sen naama on aivan verinen.

Mitä helvettiä täällä on tapahtunut? Onko terroristit päässeet sisälle kansakunnan kaikkein pyhimpään? Kuinka? Ja onko ne vielä täällä?

Mä kiroan ääneen ettei mulla ole pistoolia, ei edes miekkaa. Saatana!

Mutta ensin mun pitää päästä puhelimelle soittamaan presidentille apua.

Gikman yrittää nousta. Se on aika pahasti hakattu. Se mumisee jotain. Mä en saa selvää mitä se yrittää sanoa. Ei mulla nyt ole aikaa Gikmanille.

Tärkein ensin.

Mä tartun työpöydällä olevaan puhelimeen.

– Laske se puhelin, Gikman sanoo.

– Presidentti on vielä hengissä! mä huudan. – Mun pitää hälyttää sille apua!

– Laske se puhelin.

– Mitä sä selität? Et sä tajua että pitää hälyttää ambulanssi!

Mä käänän mun pään ja näen että Gikman on vetänyt itsensä istumaan. Sillä on kädessä pistooli. Joka osoittaa mua.

– Laske se puhelin tai ammun sinut!

”Ilman muuta mennään naimisiin ja hankitaan lapsia”, sanovat presidentti ja Tanja yhteishaastattelussa kuin yhdestä suusta. ”Pentu perii Tanjan ulkonäön ja mun älyn”, presidentti jatkaa. ”Suomi tarvitsee lisää rotuvalioita ja mä työlleni

jatkaajan, enhän mä sentään jaksaa pressana koko loppuikäni heilua. Vaikka en mä kyllä yhteen kauteen meinaa tyytyä tai edes kahteen. Pitäähän jonkun laittaa tänkin maan asiat kuntoon ja kun ei Mannerheimiä eikä Ehrnroothiakaan enää ole niin mun niskaanhan koko tää paska kaatuu.”

MTV News 24.08.2006

Gikman ei sano pitkään aikaan mitään. Presidentti liikaa lattiolla. Mä laskeudun polville tarkistamaan sen tilan. Sen vieressä on avonainen pilleripurkki. Se hengittää epätasaisesti. Sen naaman väri ei ole ollenkaan hyvä. Jos ei se saa hoitoa ja aivan helvetin äkkiä se kuolee.

– Pois sieltä, Gikman sanoo ja heiluttaa pistooliaan. – Anna hänen olla.

– Mä en ymmärrä, mä sanon. – Mitä täällä on tapahtunut?

– Astu pois presidentin luota. Istu siihen tuoliin. Siihen työpöydän vieressä.

Mä teen kuten se käskää ja se vähän rauhoittuu. Mutta koko ajan se tähtää mua pistoolilla.

– Kuka tän on tehnyt? mä kysyn. – Kuinka ne pääsi sisälle? Onko ne vielä linnassa?

Mulla on pari kolme vaihtoehtoa. Kaikki huonoja. Mä luon katseen ovelle. Liian kaukana. Mä en ikinä ehdi sinne. Vaikka Gikman ampuisikin ekan ohi niin sillä on hyvää aikaa ladata vielä pari kolme mun selkään. Enkä mä voi rynnä suoraa Gikmanin kimppuunkaan. Pöytä on välissä enkä mä pääse siihen suoraan käsiksi. Eikä se niin läheltä ammu ohi vaikka kädet vähän tärisiskin. Niin sekaisin se ei ole. Jos mä huudan apua oven takana seisova vartija kuulee mut ja tulee selvittämään mitä täällä tapahtuu. Mutta siinä vaiheessa Gikman on jo ampunut mut. Ja se on siinä mielentilassa että se ehkä ampuu presidentinkin siinä samalla. Sitä mä en voi riskeerata.

Mä en voi kuin odottaa parempaa tilaisuutta.

– Ei tässä näin pitänyt käydä, Gikman sanoo äkkiä.

– Mä uskon sen.

– Me istuimme tässä ihan rauhassa kahdestaan. Presidentti ja minä. Minulla oli pillereitä. Hyviä pillereitä. Uusia. Todella laadukkaita. Presidentti halusi maistaa niitä. Hän halusi aina maistaa kaikkia uusia pillereitä.

Sitten joimme. Koskenkorvaa raakana. Paljon.

Se nielaisee ja pyyhkii kyyneliä kämmensyrjällä.

– Minä sanoin että minulla on herra presidentille todella mieluisa yllätys. Sanoin että mitään oikeudenkäyntiä ei tulla pitämään. Kaikki todistajat ovat tulleet toisin ajatuksiin ja muuttaneet lausuntoaan. Eikä niin kutsutusta rattijuoppoudesta ole olemassa mitään valokuvia, jos lie koskaan ollutkaan, että kaikki oli vain lavastusta, opposition ja toisinajattelijoiden kumouksellista juonta jonka avulla he yrittivät horjuttaa presidentin uskottavuutta ja sitä kautta koko maan sisäistä vakautta. Ja että se kupla on nyt puhjennut omaan mähdottomuuteensa.

Gikman kiristää otettaan pistoolista.

– Ja tiedätkö mitä presidentti teki? Hän halasi minua. Rutisti. Kuin mies miestä.

Presidentin hengitys käy yhä heikommaksi ja tahti epätasaisemmaksi. Enää se ei edes vaikeroi.

Gikman alkaa itkeä.

– Mitä sitten tapahtui? mä kysyn.

– Suutelin häntä, se sanoo. – Suutelin presidenttiä suoraan suulle.

Se työntää pistoolin piipun suuhunsa. Se pitää sitä siinä kauan. Sen käsi tärisee.

– Ei minusta ole itseäni lopettamaan, se sanoo vihdoin ja heittää aseensa lattialle.

Mä poimin ylös aseensa ja ammun Gikmanin.

Sitten mä asetan pistoolin Gikmanin kuolleetseen käteen, painan liipaisinta sen etusormella ja ammun presidentin.

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen suorittama puolueeton tutkimus osoittaa selvästi, että asiakastyytyväisyys on nyt huipussaan: käyttäjäkunnasta peräti 98.32 % on erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun. Tiukkojen sisäisten toimenpiteiden myötä vuorojen myöhästely on saati lähes tyystin karsittua kaikilta linjoilta. Käyttäjämäärät ovat lähellä maksimiaan. ”Edes juhannuksena sattunut Myllypuron verinen metrorurma ei ole karkottanut matkustajia, päin vastoin”, HKL:n suunnittelujohtaja Andy McCoy myhäilee tyytyväisenä. ”Näitä lukuja ei olisi ikinä nähty presidentti Halosen aikana. Joten siis syvä kumarrus ja aivan helvetisti respektii my man Viikingin suuntaan .”

Metro 25.08.2006

Jupakan selvitystyö kestää kauan. Ekaksi ne luulee että mä olen jotenkin osallinen presidentin murhaan mutta pikkuhiljaa asiat alkaa selvitä. Tekninen todistusaineisto tukee mun tarinaa sataprosenttisesti. Ja Gikmanin asuntoon tehty kotietsintä hälventää viimeisetkin epäilykset mua kohtaan.

Gikmanilla oli epäterve suhde presidenttiin. Se sekoisi mömmöistä, ampui presidentin ja sitten mä ammuin sen.

Lehdistö nostaa mut sankariksi. Urhea pretoriaani joka melkein esti presidentin salamurhan. Kansakunnan hirmuisimman verityön suoraselkäinen kostaja. Mä esiinnyn aika monessa teeveehjelmassa. Jotkut on haastatteluohjelmia ja jotkut vaan semmoisia joissa hypellään teinityttöjen kanssa narua. Niissä on ihan kivaa kun niihin tottuu.

Mä saan ylennyksen. Ja kunniamerkkejä.

Mun julkisuuden myötä mä saan aika paljon erilaisia työtarjoja. Mun ei tarvitse kuin vaan valita se mikä mua eniten miellyttää. Teeveetyö voisi olla kiinnostavaa. Juontaminen. Laulaa tai näytellä mä en osaa mutta voishan niitäkin kokeilla. Mun muistelmat mä olen jo kustantajalle luvannut kirjoittaa. Ehkä mun elämästä vois tehdä tositeevesarjan.

Vaalitkin on tulossa ja monet puolueet on jo kyselleet mua ehdokkaaksi. Isänmaalliselle miehelle on tässä maailmassa aina tilausta.

Liikaa vellihousuja joka paikassa.

Siksi mä sen tein.

Ammuin sen paskan.

Ei mua häiritse se että se antoi sen vanhan homon Gikmanin imeä itseään. Paskan hailee. Menkööt vaikka yhdessä sänkyyn. Oikea mies tekee mitä sitä huvittaa.

Mutta se antoi hakata itsensä.

Sille ei löydy puolustusta. Ikinä.

© Petri Salin 2007

Saatesanat novelliin ”Exit only”

Julkisuuden henkilöt. Heitä me ihailimme. He ovat kauniita, taitavia, joka suhteessa yliverkaisia. Julkkikset. Heidän edessään me mykistymme. Heissä on sitä jotakin. Jos henkilö on kruunattu julkkikseksi laulun lahjastaan, on selvää että hän osaa myös näyttellä. Jos henkilö on kruunattu julkkikseksi kauneudellisesta pätevydestään, on selvää että hän osaa myös laulaa, näyttellä ja juontaa. Ja parhaimmassa tapauksessa toimia kepulaisena poliitikkona. Jos henkilö on kruunattu julkkikseksi salaisesta ja lyhytaikaisesta (mutta sitäkin kiihkottomammasta) lemmensuhteestaan provinssin jälkeensä jääneen oloiseen sekatarakauppiaseen tai liiallisesta syljenerityksestä kärsivään potkupalloilijaan, niin silloin on maailma hänelle taivasta myöten auki eikä mikään ole mahdotonta, etenkin jos on jo ehditty hankkia ne ureankeltaisen lehdistön sponsorimat silikonit. Hän voi ryhtyä vaikka seksologiksi, lavaemännäksi, laulajaksi, aerobicohjaajaksi, yöchättijuontajaksi tai mihin muuhun yhteiskunnan kannalta yleishyödylliseen virkaan tai toimeen hänen sydämensä halajaakin. Jos henkilö on saavuttanut julkisuuden ikuisen laakeriseppelen niinkin arvovaltaisella saralla kuin urheilun parissa, lienee hän automaattisesti pakoitettu politiikan lehtereille, päättämään kansakunnan tärkeimmistä asioista kuten Natoon liittymisestä, ydinvoiman asemasta maamme energiantuotannossa ja muuntogeenisten vihannesten sallimisesta – joskin myös levylaulanta ja strippaus tulevat ex-atleetin kohdalla kysymykseen. Ulkomaan julkkikset ovat todistaneet, että esimerkiksi suurehkon hotelliketjun perijättären pätevydellä saavuttaa automaattisesti myös näyttelijättären,

hajuvesisuunnittelijättären, muotisuunnittelijättären ja kotipornovideoesiintyjättären pätevyys. Niin ja tietenkin myös levylaulajättären pätevyys. Jotkut ovat kateellisia julkkiksille. Tämä on aivan turhaa. Meidän on ihailtava julkkiksia, rakastettava heitä, mutta ennen kaikkea ja keinolla millä hyvänsä pyrittävä heidän kaltaisikseen sillä julkkiksissa on sitä jotakin. Mutta mitä tämä jokin on? Mikä on heidän salaisuutensa? Mikä tekee heistä joka tasolla niin yliverkaisia? Se meidän on selvitettävä, ja mitä pikimmin. Meidän pitää siis vangita julkkis ja kuulustella häntä. Mikäli hän ei kuitenkaan kerro meille julkisten salaisuutta, edes fyysisen painostuksen alaisena, meidän on turvauduttava järeämpiin aseisiin. Meidän on vangittava kaikki kiinni saamamme julkkikset, teljettävä heidät maanalaisiin säilöihin ja alistettava heidät valkoisiin takkeihin pukeutuvien tiedemiestemme tieteellisille kokeille. Heidät on kytkettävä kymmeniin ja taas kymmeniin sensoreihin, heidän jokainen neurologinen impulssinsa on kirjattava, heidän jokainen psykofyysinen reaktionsa on analysoitava, heidän jokaisen solunsa koostumus on tutkittava, heidän geneettinen normipoikkeavuutensa on mitattava ja todennettava, heidän aivonsa on viimeistä dendriittiä ja synapsia myöten dissektoitava. Vain siten voimme saada selville mikä tekee julkkiksista niin yliverkaisia, vain siten voimme itsekin muuntaa itseemme julkisten kaltaisiksi jumalolennoiksi. Toinen vaihtoehto on tietenkin että menee itse Idolsiin.

Petri Salin

TOISET ELÄVÄT RUNONSA

Mari Saario

En ollut milloinkaan nähnyt herra Oohiraa niin jännittyneenä kuin loppukoepäiväni aamuna. Tullessaan noutamaan minua hänen kulmansa nykivät ja kätensä hikoilivat, näin hänen pyyhkäisevän niitä puvun laskoksiin ennen kuin hän kätteli äitiäni. Kättely kesti jälleen sekunnin sadasosan liian pitkään, olin piirtänyt siitä kuvan joskus aiemmin, mutten ollut näyttänyt sitä opettajalleni. Hänen tunteensa äitiäni kohtaan eivät olleet aivan sopivia enkä tahtonut nolostuttaa häntä. Pitkän ajan rajoitussuunnitelmassa oli kuitenkin pohdittu luovan lahjakkuuden jalostamista joko biologisesti tai sosiaalisesti erilleen eikä luokkienvälisiä suhteita rohkaistu.

Äiti ei luultavasti arvannut mitään, sillä vaikka käsitteily koko ajan kehittyikin hellävaraisemmaksi, se yleensä vei kyvyn ymmärtää nyansseja. Eikä äiti ollut aivan nuori, joten hän oli siitäkin syystä karkeampaa vuosikertaa. Niinpä olin antanut kuvan kädenpuristuksesta hänelle lahjaksi ja hän oli kehystyttänyt sen makuuhuoneensa seinään. Olin hyvin ylpeä työstä, se oli impressionistinen ja abstrakti, toisiinsa liittyneiden käsien teema oli kehitelty lähes tunnistamattomaksi, mutta kuvasta kuitenkin aavisti kielletyn rakkauden aiheen, passiivisen ja aktiivisen kohtaamisen ja minun rakastavan suhtautumiseni kumpaakin kohtaan.

Herra Oohira vaihtoi muutaman kohteliaan sanan äidin kanssa ja astui sitten huoneeseeni. Minä olin verryttelymielessä laatinut haikun, joka kuvasi jännitystäni. Hipaisu ruudulle ja teksti hyppäsi esiin kauniiden filigraanien ympäröimänä. Herra Oohira luki olkapääni yli: ”lukossa ovi / taiteilija tulossa / ääni katoaa”.

”En usko sinun olevan todellisuudessa lainkaan noin epävarma itsestäsi, nuori opiskelijani”, hän totesi. Hyväntahtoinen hymy vaikutti kuitenkin edelleen kire-

ältä, kun hän jatkoi: ”En aio kuulustella sinua enää tänään, vaikka meillä onkin pari tuntia aikaa, sillä uskon sinun hallitsevan teorian aivan riittävän hyvin. Menkäämme mieluummin kävelyllä puistoon, niin saat hetkisen raitista ilmaa ennen suurta urakkaasi. Mutta sitä ennen, anna minulle pätekkoodisi.”

Opiskelijana minulla oli ollut verkko-oikeuksia tavanomaisen viihdealueen ulkopuolelle. Mutta nyt herra Oohira peruisi ne, kunnes kokeessa selviäisi, millaisina saisin ne takaisin. Haikein mielin lausuin vanhan lastenlorun, joka yhdessä äänitunnisteen kanssa toimi avaimena. Muutama kosketus ja porttini oli suljettu.

Kaipasin sinne jo saman tien, Guggenheimille, Louvreen ja afrikkalaisten paimentolaisrunojen ääreen. Kymmenvuotiaana valitsin taidelinjan ja silloin minulle avattiin pääsy taideverkkoon. Jos olisin valinnut toisin, olisin saanut avaimet tutkimustuloksia ja julkaisuja sisältäviin kirjastoihin, nyt pääsyni tiedepuolelle oli rajattu taidehistoriaan ja kielitieteisiin. Tosin anomuksesta ja herra Oohiran suositusten perusteella olin saanut joitakin oikeuksia tehdä rajattuja hakuja myös matematiikkaan osoitettuani kiinnostusta abstraktiin taiteeseen. Mutta nyt se kaikki oli mennyttä. Säpsähdin itsekin ajatuksiani. Mennyttä, ei suinkaan, ainoastaan väliaikaisesti estettyä. Palaisin taiteilijana, muuta en voinut kuvitella.

Herra Oohiran kohtelias rykäisy herätti minut, pakkasin vähät varusteeni ja hyvästelin äidin, joka halasi minua lujasti. Vaikka äiti olikin pelkkä kuluttaja, ei se suinkaan estänyt häntä olemasta ylpeä minusta. Äiti kertoi useasti, kuinka lähikaupan omistava pariskunta kehuskeli tutkijapojallaan. Matt läpäisi kokeen viitisen vuotta sitten ja asui nyt muualla,

© Carita Forsgren 2007

mutta se ei vähentänyt hänen vanhempinsa ylpeyttä. Monet soapit tosin kertoivat romanttisia tarinoita väärinymmärretyistä lapsista, jotka läpi vaikeuksien taistelivat itsensä ylimpiin luokkiin, tutkijoiksi tai taiteilijoiksi, vanhempiansa halveksunnasta huolimatta.

Hymähdin itsekseni. Tosiasiassa niin ei tietenkään tapahtunut. Viisivuotiaana kouluun, kymmenvuotiaana opettaja- ja linjavalinta ja lopulta koe viisitoistavuotiaana, jotta nähtäisiin, kenestä olisi mihinkin. Minä aioin tuottaa äidille kunniaa ja pää pystyssä astuin ulos ovesta ja lähdin herra Oohiran kanssa puistoon.

Puisto sijaitsi Suuraukion laidalla ja kävellessämme ihailin aukion reunassa rakenteilla olevaa pilvenpiirtäjää, josta oli tarkoitus tulla matemaatikkojen tutkimuskes-

kus. Tutkijat ja taiteilijat pystyivät toki käytännössä tekemään työtänsä missä päin mannerta tahansa, mutta eri kaupunkeihin tarvitiin myös tapaamispaikkoja. En ollut vielä aivan varma, haluaisinko kokeen läpäistyäni tulla kuvataiteilijaksi vai kirjailijaksi, mutta minua innosti ajatus, että jossakin oli konferenssikeskus, jossa pääsisin kohtaamaan suuria nimiä tosielämässä ja ennen pitkää keskustelisin heidän kanssaan tasaveroisena.

Kävelyllä lähteminen oli hyvä ajatus ja sanoinkin sen herra Oohiralle.

”Ja ajattele, pian minäkin olen yksi heistä, joiden vastuulla on itse tulevaisuus”, totesin ääni lähes vapisten. Minulla on aina ollut taipumusta dramatisointiin, mutta nyt ihoni nousi oikeasti kananlihalle katsoessani

aksoin pyramideja, jotka liehuivat lipuissa Suurauki-
on laidalla, kultainen ja hopeinen kolmio vierekkäin
punaisessa ympyrässä. Tiede ja taide. Puistoon saapues-
samme liput kuitenkin katosivat osittain näkyvistämme
puiden latvojen taakse.

Kun käännyn taas herra Oohiraan päin, järkytyin.
Puujumalan silmissä välkkyivät kyneleet, jotka hän
samantien räpytteli olemattomiin. Olin juuri avaamassa
suuni, kun hän tarttui käteeni. Hätkähdin, koko viiden
vuoden suhteemme aikana hän ei ollut koskettanut
minua, ja kun hän veti minut istumaan viereensä lähei-
selle penkille, en tiennyt mitä odottaa. Hänen otsansa
oli mietteläästi rypyssä. Pelkäsikö opettajani minun
reputtavan? Minä olin viisitoista ja hän ehkä viisissä-
kymmenissä, luultavasti ylikin, mutta olimme aina
mielestäni olleet ystäviä.

Viimein hän näytti tehneen päätöksensä ja alkoi
puhua vaimealla äänellä: ”Vaikka lupasinkin, etten enää
kuulustele sinua Brudens, niin vastaapa yhteen kysy-
mykseen, oletko koskaan kuullut valvojista?”

Ilmeisesti ilmeeni vastasi riittävästi, olin aika typerty-
nyt. Mikä kysymys tuo tuollainen oli? Miksi opettajani
oli jättänyt kertomatta minulle jotain? Oliko se tärkeää
kokeessa läpäisemisen kannalta? En kuitenkaan ehtinyt
muokata hämmennystäni sanoiksi, kun herra Oohira jo
jatko. Nopein, hermostunein, nykivin ilmein. Puoliksi
nielaistuini sanoin. En koskaan ollut nähnyt häntä tuol-
laisena

”Brudens, sinä olet kaikista minulla olleista opis-
kelijoista lahjakkain. Pyytäisin, että kun myöhemmin
kuulet asiasta, et mainitse minun kertoneen tätä sinul-
le. Mutta haluan sinun menevän kokeeseen avoimin
silmin. Sinä olet nuori ja idealisti, uskot maailmamme
niin lujasti. En voi syyttää sinua siitä. Minä itse muis-
tan sen ajan, kun rajoitussuunnitelma ajettiin läpi
kansojen parlamentissa”, totesi herra Oohira miltei
uneksupasti.

”Olin kymmenvuotias kun niistä asioista puhuttiin.
Oltiin sitä mieltä, että se ratkaisi lopullisesti tietoverk-
kojen täyttymisen ongelman. Teknisen kehityksen
hidastuminen herätti poliitikot ensimmäiseksi. He eivät
tienneet, mitä tehdä. Tiedon rajoittaminen johtaisi ta-
kaisin aikaan, jolloin lahjakkuutta jäisi hyödyntämättä,
mutta vapaa tilanne kannusti massoja luomaan tekelei-
tään. Jonkin ajan kuluttua myös taide kärsi inflaation.
Ihmisen perusluonto ajaa luomaan uutta, vaikka ilman

todellisia kykyjä. Ensin tehtiin koejärjestelmä, jonka
piti hallita asia. Rajoitetut oikeudet verkkoihin koetu-
lostien mukaan ja niin edelleen, mutta...”

”Kyllä minä tuon tiedän!” kivahdin. ”Silti tuli vuoto-
ja, veli saattoi julkaista omissa nimissään siskon kehnon
romaanin, tai tutkijavaimo toimitti verkkoon miehensä
varmoja tutkimustuloksia jostain roskasta, joten sitten
tuli rajoitussuunnitelma 2085. Me olemme käyneet
tämän läpi moneen kertaan. Minä osaan kyllä läksyni!
Mutta mitkä hiton valvojat?”

En ollut kiroillut koskaan herra Oohiran läsnäollessa,
vaikka olinkin kuluttajaperheestä. Nytkään en saanut
kieleltäni irti hittoa pahempaa katsoessani puujumalan
surullisia silmiä. Mutta vereni jyskytti ohimoissani ja
olin menettänyt kaiken tyyneyteni.

”Anna anteeksi vanhalle miehelle”, sanoi herra Oo-
hira. ”Olen elänyt Euraasiassa sen käydessä läpi histo-
riansa hiljaisimman ja suurimman vallankumouksen ja
toisinaan silti mietin, onko kukaan huomannut, mitä
on tapahtunut. Ja koska olen opettaja, vain opettaja,
niinkuin sinä ehkä ajattelet, tulevat sanat suustani hel-
posti luentoina. Liittovaltiokehitys ja rajoitussuunnitel-
ma olivat toisiaan tukevia kehityskulkuja, kun kontrolli
teki Euraasian verkosta ylivoimaisen verrattuna roskaa
täynnä oleviin kansallisiin verkkoihin. Minun juureni
ovat syvässä, muistan vielä kansallisvaltiot, ja tämä asia
on vaikea, on haettava asialle oikeutusta muistoistani.”

Edelleen hän jatkoi. Puujumala luentoa pitämässä. Ja
minä kuuntelin, vaikken olisi halunnut.

”Meidän yhteiskuntamme, liittovaltiomme, koti-
maamme,” tässä kohtaa hän pysähtyi epäröimään, ”ei
ole mikään Onnela. Toisinaan tulee... ongelmia. On
kahden tutkijan liitosta syntynyt lapsi, jonka vanhem-
mat eivät kestä ajatusta, että lapsen lahjat eivät riitä
kuin kuluttajaksi. On ongelmallisia taiteilijoita, joiden
luovuus on niin suurta, etteivät he enää ole stabiileja.
On nuoria, jotka eivät alistuisi käsittelyyn. Heitä var-
ten luotiin valvontajärjestelmä. Valvojat ovat oikeastaan
tasoltaan kuin tuottajia. Kohtalaisen älykkäitä, mutta
yksitotisia. He seuraavat sääntöjä ilman poikkeuksia.
Ja minun on kerrottava sinulle, että heitä on käsitelty
tavallista enemmän. Luomishalun lisäksi on samalla
tavoin biokemiallisesti rappeutettu myös empatiaan
liittyviä alueita.”

Järkytys oli suuri, sanaton, tiukaksi tekevä tuska.
Mutta piina vain jatkui herra Oohiran yhä nopeuttaessa

puhetaan, sylkiessään sanat suustaan. ”Älä katso minua noin. Asiantuntijoiden kamari päätti tehdä sen. Ei löytynyt riittävästi ihmisiä, jotka suostuisivat käsittelemään lapsia. Sillä lapsia on liikaa, jotta jokaiselle voitaisiin taata opettaja viimeiseksi viideksi vuodeksi. Selvästi jälkeensä jääneet käsitellään jo kymmenvuotiaina kuluttajiksi, vaikka he muodollisesti osallistuisivatkin kokeisiin. Osa reputetaan kokeessa automaattisesti, kuten järjestelmää vastaan niskoittlevien lapset. Minulla oli hyvin lahjakas poika, hänellä oli uskomaton mielikuvitus. Mutta minä puhuin asioista, joista ei olisi pitänyt. Nyt hän työskentelee kasvihuoneilla pakkaajana ja katsoo illat loputtomia jatkosarjoja viihdeverkosta.”

Jälleen herra Oohiran silmät alkoivat kimmeltää ja minä käänsin kasvoni pois. En kyennyt katsomaan häntä enää. Nousin ja tuijotin puiden yli nippa nappa näkyviä tangoissa liehuvia lippuja.

”En usko tuota”, kivahtadin. Näennäisen tyyneltä meireltä oli yhtäkkiä noussut pyörremyrsky repimään maailmankuvaani hajalle. Ja tämänkö piti auttaa minua osallistumaan kokeeseen avoimin silmin? Miksi herra Oohira tahtoi pelotella minua näin? En edes ajatellut varsinaista asiaa, sillä keskityin tuohon petturiin, luottamaani opettajaan joka elämäni tärkeimpänä päivänä yritti räjäyttää elämäni perustukset.

Ponnistelin pitääkseni itseni tyynenä ja puristin kynsiäni kämmeniin, mutten voinut itselleni mitään. Käteni nousi kuin itsestään ja löin häntä kasvoille, kämmeneeni läjähti vanhenevan miehen poskeen ja kosketimme toisiamme toisen kerran. Huutaessani sinuttelin häntä ensimmäistä kertaa: ”En pysty sanomaan miten vihaan sinua! Eikä minulla sitäpaitsi ole enää aikaa tällaiseen, minä menen nyt kokeeseen!”

Lähdin saman tien juosten kohti lähintä metroasemaa katsomatta taakseni. Toinen opettaja valvoisi joka tapauksessa kokeeni ja mikäli haluaisin, minun ei tarvitsisi tavata herra Oohiraa milloinkaan enää. Kun olisin kuuluisa kirjailija, tai ehkä maalari, en omistaisi ainuttakaan teoksistani opettajalleni. Juoksin asemalle ja saavuin perille huohottaen, mutta hiukan mielenrauhaani takaisin saaneena. Minä osallistuisin ja pärjäisin.

Paikallinen Tiedon portti piti koelaitoksen lisäksi sisällään myös rajoitussuunnittelun alueellisen konttorin, joten rakennus oli sen mukainen. Se kohosi korkeuksiin lasi- ja teräspalatsina, jonka suunnittelijaksi muistin pohjoisesta Euroopasta kotoisin olevan Vaska Ruisjalan.

Thailin pahasta olostani huolimatta hetken neopostmodernia julkisivua ennen kuin astuin sisään.

En kerta kaikkiaan voinut ymmärtää herra Oohiran motiiveja, halusiko hän tietien tahtoen minun epäonnistuvan? Mietin, pitäisikö minun ilmiäntä hänet kokeen jälkeen, mutta ehkä antaisin armon käydä oikeudesta. Sitä paitsi en halunnut tuottaa mielipahaa äidille. Täynnä ajatuksia omasta hyveellisyydestäni ja erinomaisuudestani leimasin nappini ovelta ja sain kulkuohjeet, joita seuraten kuljin läpi eteishallin sen perällä oleville hisseille. Kolmas hissi vasemmalta, kosketus avasi oven ja nappini ilmoitti hissille määränpään. Tunnuimme lähtevän alaspäin.

Matka kesti ehkä kaksikymmentä sekuntia, joten olin luultavasti aika syvällä maan alla, kun ovi aukesi ja seurasin napin ohjeita käytävään. Muutama käänös ja viides ovi oikealta, pieni huone, jonka ainoana kalustuksena oli pöytä, tietokone ja tuoli sekä yhdellä seinällä oleva peili, yhdensuuntainen lasi. Kumarsin peilille, jonka takana tiesin istuvan kolmijäsenisen raadin. Jossain vaiheessa oli pohdittu koko koejärjestelmän koneellistamista, mutta tekoälytutkimuksesta huolimatta erityisesti taiteellinen lahjakkuus oli koneiden ymmärryksen ulkopuolella. Lisäksi koko luovien koneiden asia oli poliittisesti kuuma peruna, jolle ei vielä ollut löydetty ratkaisua.

Minun teki mieli pudistella päätäni, ajatukseni tuntuivat harhailevan ja minua alkoi jännittää, mutten halunnut näyttää pelkoani näkymättömille raatilaisille. Tunsin protokollan. Ensin testi, sitten ulos vastapäisellä seinällä olevasta ovesta, jonka takana olisi pienempi huone ja luokittelu. Itse luokittelu oli tuttu kaikille, se oli jännitysviihteen vakikuvasto. Pöytä, jonka pinnassa on kämmenenkuvat ja pieni luokku, josta neula tulee ulos. Tulosta hiki otsalla odottava sankari.

Tämä oli niin tuttua. Kaikki saisivat aina pistoksen, jotta kukaan ei yrittäisi paeta kansalaisvelvollisuuttaan. Vasta sen jälkeen sai kuulla mihin luokkaan kuuluisi loppuelämänsä ajan. Ja silloin suonissa kiertäisi joko aivojen tietyt alueet rappeuttava yhdiste tai tilkka keittosuolaa. Sitten ulos ja konttoriin hakemaan täysivaltaisen kansalaisen tunnusnappi ja verkko-oikeudet ja kohti paikallista tiede- tai taideakatemiaa. Tai opettajien kilttaa. Tai tuottajataloa. Tai työvoimatoimistoa. Minnähen valvojat menivät, välähti mielessäni.

Ajatukseni karkailivat kuin höyhenperhot, joiden

sanotaan vievän muistot mennessään. Mutta onneksi ruumiini tuntui olevan ajan tasalla, sillä huomasin istahaneeni pöydän ääreen ja hipaisseeni ruudun aktiivitilaan. Asiallinen teksti ilmestyi näytölle.

Tervetuloa luokittelukokeeseen. Ohjeet ovat seuraavat:

1) *Koe kestää seuraavat neljä tuntia. Sinut on läpivalaistu ja huone ja tämä laite on tarkastettu. Kokeen voi keskeyttää vain erityisen painavista syistä ja uusi tilaisuus on anottava luokittelulautakunnalta. Älä siis keskeytä kevein perustein.*

2) *Kaikki tarvitsemasi löydät tästä huoneesta ja koneesta. Vasemmanpuolisessa pöytälaatikossa on virvokkeita. Oikeanpuolisessa on taidekokeessa käytettävät materiaalit. Mikäli tarvitset jotain lisää tai haluat käydä WC:ssä, pyydä sitä koneen kautta.*

3) *Kokeen suorittuasi tulosten läpikäymiseen menee hetken aikaa, jonka jälkeen ovi luokitteluhuoneeseen aukeaa. Siirry ripeästi luokitteluhuoneeseen ja asetu paikalle. Pistoksen saatuaasi kuulet tulokset kaiuttimista. Tämän jälkeen saat saattajan, joka opastaa sinut ulos ja neuvo edelleen. Luokitteluhuoneeseen siirryttyä ei keskeytymahdollisuutta ole kuin hengenvaaran uhatessa ja asiasta päättävät kokeen valvojat.*

4) *Sinua kuunnellaan koko kokeen ajan. Itse luova prosessi on vapaa ulkopuolisesta arvioinnista ja vaikuttamisesta. Tätä konetta ei valvota kokeen aikana vaan vasta ilmoitettuasi olevasi valmis tai määräajan umpeuduttua. Koe alkaa kun kuittaa nämä ohjeet luetuksi.*

Syteen tai saveen. Totta kai ohjeet olivat pääpiirteisään minulle tuttuja jo ennakoita, mutta nyt niiden tuntu oli aivan erilainen, kun melkein tunsin ihollani peilin läpi tulevat katseet. Tämä oli jotenkin paljon kylmempää kuin olin ajatellut. Tiesin kokeen ehdottoman tasapuoliseksi, mutta täytyikö sen merkitä tällaista kylmää huonetta, joka tuntui inspiraation Faradayn häkiltä. Mikään ei pääsis murtautumaan sisään. Olin omien ajatusteni varassa. Oman luovuuteni. Oman itseni. Hipaisin ruutua ja sain eteeni koetehtävät.

Hetken tuijotin mitään näkemättä ruutua, ennenkuin uskalsin tarkentaa katseeni tehtäviin. Kokeessa ei kysytty muistia sen paremmin kuin yleistietoa. Mitä hyötyä sellaisesta olisi ollut tietoverkkojen kanssa? Koneet laskivat ja ajattelivat, toteuttivat halutun koesarjan tai kertoivat muinaispohjoismaiset jumalnimet saagaa varten. Nyt kysyttiin vain luovuutta. Vain sitä ja sen

mukana kaikkea. Ihmisen evoluutio on ohi, nyt uivat rinnakkain ajatusten idut kilpaillen siitä, mitkä tulisivat tukehdutetuksi kehtoonsa ja mikä taas vaalittaisiin huolella osaksi kulttuuriperintöä. Geenejään saattoi jatkaa jokainen, mutta meemeissä vallitsi viidakon laki. Vain vahvimmat selviäisivät. Ja niinpä vihdoinkin luin tehtävät ja tiesin heti selviytyväni niistä.

Niitä oli aina kymmenen valinnaista, joista piti tehdä kolme. Oman tuntui selviltä melkein heti. Kirjoitaisin novellin hyönteisestä, piirtäisin hiilellä kolme kuvaa, joista jokin tai joku on poissa ja suunnittelisin lavasteet ja dialogin pieneen holokuvaan, jossa kaksi miestä kohtasi ja toinen viittasi taakseen, jonne molemmat poistuivat. Koneelta löytyisi varmasti riittävä äänipankki ja kuvankäsittely olisi mieluista käsityötä. Ehkä taustaksi valtava tehdas, niinkuin Chaplinin Nykyajassa. Ja he puhuisivat eri kieltä. Nostin napin korvaani ja aloin käydä läpi ääniä löytääkseni sopivan, tekisin tämän ensimmäiseksi.

Ajatukseni alistuivat vihdoinkin määräsvaltaani, ideat marssivat jonossa arvioitavaksi. Ehkä kirjoittaisin novellin höyhenperhosista, jotka vievät muistot mennessään. Veli ja sisar istuvat puutarhassa ja toinen osaa taikoa, vaikka kukaan ei sitä uskokaan. Tai ehkä taikuu on kiellettyä ja pahasta. Mutta sisaren on paljastettava kykynsä pelastaakseen veljensä jostain. Ja lopulta höyhenperhoset tulevat ja vievät pojan mielestä teon muistot. Tyttö taikoo puhtaanvalkoiset perhoset, mutta ehkä ne vievät työntökin muistot ja tämän ainutkertaisen lahjan?

Ei, ei niin, ajatuksen itu ei lähtenyt kasvamaan. Oli mietittävä muuta. Olisko taustalla jotain rumaa ja kamalaa, kuten veljen joutuminen hyväksikäytetyksi ja novelli olisikin synkkä? Aurinkoinen puutarha ja perhoset ja samalla täynnä uhkaa. Mitä kirkkaampi valo, sen tummempia varjot ovat. Kyllä, siinä se olisi.

Tarina alkoi muotoutua mielssäni. Pudota roska ylikylläiseen liokseen ja se räjähtää kiteiksi, aseta hiekan-siru osteriin, sanat alkoivat muodostaa runkoa, tehdä hahmoa hahmottomalle. Tyttö pakottaa pojan käymään läpi vaikean asian ja saadakseen tytön vaikenemaan veli lyö sisartaan kivellä ohimoon ja tämä menehtyy.

Mutta viime teokseen sisar kutsuu valkeat höyhenperhoset, jotka vievät veljeltä pois kaikki pahat muistot, niin hyväksikäytöstä kuin sisaren tappamisestakin. Lopussa veli itkee, kun sisko on kuollut niin hölmösti, kaatunut ja löyönyt päänsä puunjuureen. Aurinko menee

pilveen, mutta samalla varjotkin käyvät pehmeämmiksi ja parvi pieniä valkeita perhosia lentää pois. Perhosia, joiden siivissä on mustia täpliä, kuin nokitahroja. Siitä se lähtisi. Ideaa työstäessäni olin tehnyt aivottoman taustan editoinnin holopätkään ja kirjoitettuani novelli-idean ylös palasin miesten kohtaamiseen.

Työskenneltyäni jonkin aikaa tunsin itseni janoiseksi. Kaivoin vasemmasta laatikosta limsapullon ja hommat alkoivat tosiaan sujumaan. Kyllä tämä tästä. Ja kun ajatus kerran tuli päähäni, tartuin saman tien hiileen ja piirsin ensimmäisen työn, puolityhjän limsapullon ja pöydälle viskatun korkin. Keksittyessäni piirtämiseen en katsonut ruudulle vähään aikaan. Nostin katseeni vasta saatuani piirroksen viimeisiä varjostuksia vaille valmiiksi. Nielaisin, kun tajusin, että ruudulle oli ilmestynyt teksti, joka ei ollut minun. Viestilaatikko peitti alleen osan suunnittelemani tekstitä.

> Et tule milloinkaan läpäisemään tätä koetta.<

Joskus pyyhkäisee kasvoiltaan roskan käteensä ja vastaa sitten huomaakin sen olleen hämähäkki. Vatsanpohjaani iskevä tunne oli samanlainen sekoitus yllätystä ja kauhua. Oliko kokeeseen lisätty osia, joista en ollut kuullut? Ehkä kyseessä oli jokin virhetoiminto. Niin sen täytyi olla, jokin viihdeverkon juttu pääsi osittain läpi. Mutta jos nousisin valittamaan, koe keskeytettäisiin. Saisin varmas-ti uusia sen, mutta olisivatko aiheet näin hyvät? Ja miltä se näyttäisi ansioluettelossani? Ja mikä pahinta, jos virhe ei toistuisikaan, niin uskottaisiinko minua.

Vaikka olin päättäväisesti kuitannut herra Oohiran puheet perättömiksi, mielikuva liitukasvoisista valvojistaa nousi tahtomatta esiin. Ja minä joukon edessä hikoilemassa, änkyttämässä, selittämässä, että kyllä vain, jotain vikaa koneessa kyllä oli. Ei ikinä. Hipaisin ruutua ja häiriöviestin sisältänyt viestilaatikko katosi kuuliaisesti. Huokaisin, tein muutamia rentoutushengityksiä ja palasin koetehtäviin. Aloitin novellin.

Kun Rikuo näki Yoshien, tyttö istui sillalla ja kalasteli lootuksia varpaillaan. Valkoiset jalkaterät upposivat mu-taiseen virtaan, kunnes vihreä ja limasta liukas varsi osui varpaiden väliin. Silloin tyttö kiversi hiukan suupieliään ylöspäin tyytyväisenä saaliiseensa ja koukisti nilkkaansa, jolloin varsi irtosi pohjasta ja tyttö tavoitti kädellään hen-nosti vaaleanpunertavan kukan. Yoshien kimono oli si-ninen ja sen helmat olivat kastuneet. Täti olisi vihainen, kun hän saattaisi Yoshien kotiin. Puhumattakaan Ramu-

sedästä. Rikuo ei halunnut ajatellakaan setää, joka tulisi jälleen kotiin torilta täksi yöksi haisten halvaltaiviinalta. Miksi Yoshien oli täytynyt taas karata, Rikuo mietti. Olisi vain ollut tekemättä niitä noidankonstejaan, olisi ollut kertomatta tädille myllärin todellisista mielipiteis-tä, niin

> Äitisi olisi pitänyt olla taiteilija.<

> Et tule läpäisemään koetta.<

> Jos haluat turvallisen tulevaisuuden, kosketa ruu-tua normaalisti.<

> Jos haluat tietoa, kosketa tätä viestilaatikkoa kah-della sormella yhtä aikaa.<

> Me olemme Galileiverkko. Tätä viestiä ei voi tois-taa tai jäljittää.<

> Joukkomme kuulumisesta rangaistaan mielen tu-hoamisella.<

> Tunnusviesti: opettajan poika pakkaa kurkkuja.<

Siinä se oli taas ja alavatsani kouristeli lukiessani tekstiä. En tiedä, mikä kohta oli pelottavin. Viittaus äi-tiin, lohduuttoman varma ennustus omasta epäonnistu-misestani vai uhkaus hirvittävimmästä rangaistuksesta, mitä olemassa oli. Biokemiallisesta lobotomiasta, pöpi-pilleristä, ruiskulla rauhoittamisesta, yhteiskunnallisesta välttämättömyydestä, miksi kukin sitä kutsuikaan. Sii-hen verrattuna aivojen normaali käsittely oli perhosen siiven sipaisu poskella.

Asiantuntijoiden kamari oli ylpeänä esitellyt täydellisen rangaistuksensa kolmisenkymmentä vuotta sitten. Ei tarpeita, ei himoja, ei luovuutta. Tunneamputaatio ja järjen poistaminen, syö syötettäessä, kakkaa kun käs-keetään, ruumista ei vahingoiteta, kuolemanrangaistusta ei ole, yhteiskunta hoitaa elleivät sukulaiset jaksa tai maksa, kaikki eivät edes laske alleen ja kehitys kehittyy ja taantuminen voidaan pian hyvinkin rajoittaa noin kuusivuotiaan tasolle. Ja montako annosta teille, herra? Montako sinulle, Brudens? Montako piikkiä sinulle Brudens, josta koskaan ei tule taiteilijaa. Saako olla pilleri Brudens, saako olla punainen pilleri pienelle pojalle, jonka äiti ei koskaan näyttänyt miten kynää pidetään, sanoi ettei osannut.

Näin kasvottoman valvojan kotonani. Puhumassa asialliseen sävyyn. Äiti, rouva hyvä, ryhdyttekö vaih-tamaan poikanne vaippoja jälleen, olettehan mieliku-vitukseton kuluttaja, ette te siitä kärsi, poikanne on sentään hengissä. Vaikkei tullutkaan taiteilijaa niin tulipa vihannes. Tulipa ikuinen pikkulapsi, onnellinen

kun saa vain muutamia leluja.... hengitä, sanoi herra Oohira. Hengitä ulos, puhalla ilmaan lauma perhosia. Puhalla valkeita höyhenperhosia, jotka vievät pahat muistot mennessään. Hengitä sisään, puhalla perhosia. Hengitä sisään. Puhalla ulos.

Vähitellen pääsin itseni herraksi. Aikaa ei varmaan ollut kulunut kuin kymmenisen sekuntia. Viestilaatikko loisti ruudulla edelleen. Aivoni kävivät ylikierroksilla. Teki mieli hakata rystyseni rikki pöytään, lyödä käsi läpi ruudun lasipinnasta, mitä vain fyysistä tuskaa. Mutta kaikki mielenliikutuksen ilmaukset olivat mahdottomia peilin edessä. Vain ajatuksissani saatoin kirotta. Vitut, olkoon vaikka lobotomia, mutta en kestäisi luokitteluhuoneessa kuulla päätyväni kuluttajaksi. Tanssikoot aivojeni päällä ripaskaa, minulle se olisi aivan sama.

Sekaisesta alitajunnastani ponnahti pintaan joskus lukemani runo: Poista maailmasta runous / viet siltä hengen. / Kiellä se minulta / synnyttät tappajan. En palaisi lähikauppaan myymäläapulaiseksi, kuuntelemaan omistajien juttuja tutkijapojastaan. Olin luottanut herra Oohiraan viisi vuotta viimeistä paria tuntia lukuunottamatta. Luottaisin häneen vielä kerran.

Nostin mahdollisimman luontevasti kämmeneni ruudulle kuin hieraistakseni pois tomuhiukkasan ja kosketin viestilaatikkoa kahdella sormella. Teksti katosi. Oikeastaan odotin valvojen säntäävän huoneeseen saman tien, mutta olin jälleen kahden novellinalkuni kanssa. Nuolaisin huuliani, maistoin hien ja keskityin jälleen hengittämiseen. Minun olisi vain jatkettava koetta, luotava uutta, tehtävä taidetta.

Palasin Rikuoan, Yoshieen ja auringonpaisteeseen. Ramu-sedästä tuli valvojan näköinen, kylmäkatseinen ja ilmeetön. Ja kun Rikuo muistoissaan palasi Ramuun, purin kauhuani paperille. Ramu amputoi Rikuoan tunteet, minun toivoni oli tappanut nuppuunsa lyhyt viesti ruudullani. Ja kun Rikuo ei kestänyt enää ja kävi Yoshien kimppuun, osui hänen käteensä maasta nyrkinkokoinen kivi. Mitä tahansa, jotta toinen vaikenisi. Mitä tahansa, jotta totuutta ei sanottaisi ääneen, koska se paljastusi niin rumaksi päivänvalossa. Mitä tahansa hiljaisuudesta. Mutta minun ruudulleni saapui seuraava viesti.

> *Odota 10 minuuttia ja mene WC:hen.* <

> *Seinällä on pyyheautomaatti. Alareunassa on pykälän*

alla tarralappu. <

> *Kiinnitä tarra sormenpäähäsi. Tee koe, ota tuomio, me löydämme sinut.* <

Seurasin kelloa hermostuneena, piirsin toisen hiili-työn ilman ajatuksia, aiheena oli maassa lojuva kenkäraja. Pois heitetty, hyödytön. Nauhat umpisolmussa. Halpahintaista symboliikkaa, kliseitä, ryysyläisromantiikkaa, mutta parempaankaan en pystynyt. Kymmenen minuutin kuluttua nousin ja kosketin paneelissa olevaa WC-nappia. Ruutuun ilmestyi ohjeviesti, joka neuvoi minut ulos ovesta ja käytävää vasemmalle, vessa oli heti seuraava huone. Vilkaisin muita ovia ja mietin, oliko niiden takana käynnissä kokeita. Rehelliä tai etukäteen tuomittuja.

Vessaan päästyäni päätin käyttäytyä niin luontevasti kuin mahdollista, kävin ensimmäiseksi kourun äärellä. Sitten käsienpesuallas, hanat auki, kädet vesivirtaan, mitäs tässä. Ihan olen normaalisti, jos seuraatte minua nytkin kameroillanne, kurkisteletteko teinipoikien vesatouhuja peilien läpi perverssit siat. Otanpa saippuaakin, katsokaa vain, kokeesta diskaamisen uhalla siellä vitkastelee, pesee kätensä hyvin, mutta mitä siitä, sillä tuomio on jo julistettu, kuluttajaksi vain, myymään puhdistusaineita ovelta ovelle kun noin hygieeninen on. Ei hysteriaa, puhalla ulos perhosia, hengitä sisään, puhalla ulos.

Käsipyhyheautomaatin alareunasta tulee puuvillakangasta, puhdasta ja valkeaa, rulla tulee aukosta, jonne on helppo sujauttaa käsi kun vetää pyyhettä ulos. Mutta miten saan tarran kiinni sormeeni? Hetkinen, hyllyllä on pakka nenäliinoja. Ihan luontevasti hyllyn viereen, rauhallisesti vain, nenää kutittaa, otan nenäliinan, niistä, survon nenäliinan taskuun osittain. Sitten kivaamaan käsiä, vedän rullaa, sujautan käteni telineen sisään, haparoin pari hetkeä, tunnen pienen lapun, joka irtoaa käteeni. Sitten käännös seinää kohti, peilistä pois päin. Toisella kädellä nenäliina taskusta, kuin täytyisi niistää toistamiseen. Nenäliinan suojusta vilkaisu lappuun. Siihen oli kiinnitetty pyöreä täplä, ilmeisesti keinoiho.

Edelleen nenäliinan suojusta irrotin tarran paperista ja kiinnitin sen oikean käden etusormen päähän. Painoin sitä varovasti peukalolla, tuntui kuin olisi polttanut sormensa ja saanut rakon. Kahden keinoihokerroksen välissä oli jotain, tippa ihmeainetta, pisara pelastukseen, älä leiki tulella lapsi, älä nuolaise ennenkuin

© Carita Forsgren 2007

tipahtaa. Suojapaperi nenäliinaan ja nenäliina roskikseen. Ulos ovesta ja takaisin huoneeseen, kellon mukaan aikaa oli kulunut neljä minuuttia. Sisäisen kelloni mukaan sitä oli kulunut ikuisuus. Otin hiilen ja piirsin kolmannen työn, kuolleen käden, josta oli kirvonnut sivellin kesken kirjoitusmerkin. Merkki tarkoitti tulevaisuutta. Jos he arvaisivat, arvatkoot, paskat minä siitä.

Sain silkalla kiukulla puristettua ulos myös kahden miehen kohtaamisen ja siihen liittyvän dialogin. Kohtaus Chaplinin tehtaassa. Toinen oli rakentanut koneen, ja toisen piti laatia siihen käyttöohje. Valitettavasti he eivät puhuneet samaa kieltä kuin muutamia sanoja ja lisäksi tehtaassa melu peitti osan puheesta. Lopulta he lähtivät yhdessä pois. Toinen varmana siitä, että he olivat menossa tapaamaan johtajaa, toinen taas kuvitellen, että toinen aikoi tarjota lasillisen. Ja syntyneen ohjeen mukaan toimittaessa koko tehdas peittyisi sammutusvahtoon.

En varmaan ikinä ollut kirjoittanut niin halpaa tekstiä, se oli kuin suoraan pahimmista viihdeverkon sitko-

meista, moninkertaisia väärinkäsityksiä ja ”pardon” ja ”hä”. Kai se silti hauska oli, itse rakastin toistasataa vuotta vanhoja brittikomedioita niin, että osasin useimmat ulkoa. Niitä oli helppo mukailla, vaikka sydämeni ei ollutkaan mukana työssä. En varmaan olisi selvinnyt, ellen olisi herra Oohiran johdolla harjoitellut niin paljon. Hän oli neuvonut tekemään yhden koetyön humoristiseksi, mikäli mahdollista. Se osoitti tervettä suhtautumista taiteeseen.

Nyt vasta tuli mieleeni, että ehkä hän yritti kasvat-
taa minut välttämään tuomion liiallisen epävakauden vuoksi. Ehkä kaikki angstiset ja paatokselliset taiteilijanalut kastrottiin terveysieluisten ja poliittisesti korrek-
tien taiteilijoiden tieltä. Kun mietin asiaa, niin viime vuosikymmenien suurista taidenimistä puuttuivat käytännössä narkit ja holistit, skitsofreenikoista ja muista puhumattakaan. Hyvästi Morrison, poikki runosuoni Saarikoski, van Goghia ei olisi päästetty metriä lähemmäs siveltimiä. ”Taiteilijat ovat yhteiskuntamme par-

haimmisto, kaikilla tavoilla.” Niinpä niin.

Kokeen loppuaika oli elinkautistuomio, mutta minä kärsin läpi kiirastulen ja selvisin. Yoshie ei selvinnyt, hän kuoli Rikuon kiveniskuun, mutta kuiskasi viimeisillä sanoillaan loitsun höyhenperhosille. Ne veivät mennessään Rikuon pahat muistot.

Hän havahtui niityllä siihen, että Yoshie makasi kuoleena lyötyään päänsä puunjuureen. Aurinko oli mennyt pilveen. Kotona odottaisi vain ottoäiti, niukka ateria ja Ramu-setä, johon liittyi epämääräinen epämukava olo. Mikä häntä enää täällä pidättelisi, kun Yoshieta ei ollut? Hän oli nuori mies, joka voisi elättää itsensä työllään. Rikuo repäisi Yoshien sinisen silkkikimonon helmasta kappaleen ja kääri sisareltaan leikkaamansa hiuskiharana siihen.

Suru tulisi, mutta se tulisi myöhemmin. Nyt olo oli oudon kevyt, melkein iloinen. Hän nousi sisarensa ruumiin äärestä. Täti hoitaisi hautausmenot, sirottelisi Yoshien tuhkat virtaan lootusten sekaan. Mutta Yoshie oli aina sanonut, että tuhkaa ei kannattanut kaivata. Rikuo lähtisi katsomaan, mitä löytyi taivaanrannan vuorien takaa. Auringon kadottua pilviverhon taa maisema oli vähemmän kirkas kuin aiemmin, mutta toisaalta varjot eivät näyttäneet enää niin mustilta. Tuuli nousi. Maa tuntui pehmeältä askelten alla.

Lopulta kello vilkutti viimeiset kymmenen minuuttia ja keräsin välineet siististi takaisin laatikoihin. Sitten kuittasin sähköiset työt koneelle ja työnsi piirustukset peilin alla olevaan luokkuun. Mietin, olisiko seinän takana suoraan roskakori hylättyjä töitä varten. Jaksaisivatko edes katsoa töitäni. Tai ehkä koettani ei edes valvottu, turhaahan se olisi ollut, resurssien hukkaa. Ehkä kaikki oli automatisoitu. Nappi sisään ja ulos ennalta määrättyyn kastiin, tietokone hoitaisi kaiken näppärästi.

Palasin istumaan pöytäni ääreen ja käynnistin viihdeverkon, vaikka selkäpiissäni karmi ajatus, että kohta katsoisin sitkomeja ja loputtomia visailuja innolla, soapit vuodattaisivat kyyneleitä stimuloidessaan vaurioitunutta tunnekeskustani. Yritin olla hipelöimättä sormenpäätäni, pisaraani pelastukseen tai kemialliseen kastraatioon. Jälleen yhden pienen iäisyyden jälkeen luokitteluhuoneen ovi aukesi.

Nousin tuolistani ja astuin sisään. Istuuduin uudelleen, kädet pöytään piirretyille kämmenille, oikean käden etusormi punaisen ympyrän päälle. Moitteettomasti ja kauniisti, oikea mallioppilas, koulun kiltti poika,

ensimmäisenä maksoi mitä maksoi. Painoin vasemmalla etusormellani keltaista läiskää, oikean ranteen ympärille lukittui joustava hihna. Ei kahle, eihän sellainen toki sopisi, vain määrätietoinen ote. Ja sitten ykskaks pieni pistävä kipu oikean käden keskisormessa, kun neula nousi pöydästä ja ruiskutti kuormansa ihon sisälle. En voinut kääntää sormeani nähdäkseni, oliko neula rikkonut keinoihosäiliön mennessään.

Rappeuttaja ei tietenkään vaikuttanut saman tien, mutta kerran elimistöön päästyään sitä ei voinut pysäyttää. Pelastavassa pisarassa oli varmaankin jotain entsyymiä, joka pilkkoi aineen. Tai riittävän tehokasta inhibiittoria. Ihmettelin, ehtisivätkö aineet sekoittua siinä millisekunnissa, kun neula lävisti keinoihon. Toisaalta koska neula oli ontto, sen sisään painuisi nestepisara. Ehkä se olisi riittävästi. Toivoin, että se olisi. Sitten tunsin siteen ranteestani löystyvän ja samalla seinän ruudulle ilmestyi teksti.

Testituloksesi on analysoitu. Olet erinomaista ainesta kuluttajaksi. Kun poistut toisesta ovesta, sinua odottaa saattaja. Saat nappiisi yhteystiedot ammatinvalintapsykologille ja osoitteen, josta voit hakea halutessasi terapiaa sopeutuaksesi uuteen asemaasi. Rokotteen vaikutusta ei voi neutraloida. Onnittelemme uutta asemaasi täysivaltaisena kansalaisena.

Jos minulta tänään kysyttäisiin, miten löysin ulos tuolta huoneesta, sain uudelleenohjelmoidun napin ja kerroin äidille testini tulokset, en pystyisi sitä millään tavalla kertomaan. En muista seuraavista päivistä kuin loppumattoman pelon ja itseinhon. Makasin huoneessani nyyhkyttäen tyynyäni vasten, avattu hiilirasia edellisestä elämästäni oli jäänyt pöydälleni, mutten uskaltanut katsoa niihin päinkään. Pelkäsin niin, että huomaisin kykyjeni kadonneen, etten uskaltanut edes kokeilla. Mieluummin piehtaroin tuskissani ja nautin amputoiduksi olettamani luovuuden aavesärystä.

Se helvetti kesti kunnes Galileiverkko otti minuun yhteyttä. Urd, paikallisen solun johtaja, ilmestyi oveleni esittäytyen läheisen päätetehtaan työnantajaksi. Äitini ja muiden silmissä hän tarjosi minulle työpaikkaa kokoojana, mutta todellisuudessa hän antoi elämän takaisin suoniini. Aloitin työt ja ilmoittauduin saman tien tehtaan keilailukerhoon.

Se tapahtui eilen ja tänään töiden jälkeen löysin keilahallin kellarista paratiisin, eristetyn huoneen ja auki hakkeroidun portin taideverkkoon. Tähän asti olisin

vielä voinut olla turvassa. Olisin voinut piiloutua, elää kuin käsitelty, kuin kädetöntä kerjäläistä näyttävä mies, käsivarsi takin sisässä. Mutta saapuessani kellarini olin astunut lopullisen askeleen, kapinallisen askeleen.

Tästä eteenpäin ei ole enää muuta menetettävää kuin toivo paremmasta, ja sen mukana kaikki. Tulisin tekemään vielä paljon: kellaritaiteilijan hommia, agitointikirjoituksia, piiloprovokatiivista taidetta. Järkyttäisimme yhteiskuntarauhaa asfaltin läpi tunkeutuvan sienen elinvoimaisuudella. Paljon oli jo saatu aikaan ennen minuaikin. Peiteltyjä valvojahahmoja soapeissa, yksi uhmakas tietomurto ja opettajille lähtenyt tietopaketti. Tehokasta rekrytointia, tai pelastustoimintaa. Ja ennenkaikkea villiä taidetta, piirrettyä seinille, jaettavaksi kädestä käteen ja hakkeroimalla verkkoon.

Sanoin herra Oohiralle ihmisikä sitten, että tulisin kuulumaan niihin, joiden käsissä on itse tulevaisuus. Se saattaa olla totta. Töiden jälkeen keilahallin kellarissa kuulin, että valvojien paikallinen kenttäyksikkö oli pidättänyt kolme jäsentä viime kuussa. Aiemmin kaikille kiinnijääneille oli järjestetty oikeudenkäynti tekaistusta rikoksesta ja sitten lobotomia ja laitoselämä. Noista kolmesta emme kuitenkaan olleet kuulleet enää mitään. Meille se merkitsee eräänlaista lähtölaukausta. Kuluttajatkään eivät ole tyhmiä, kunhan heidät saa liikkeelle. Me haluamme valvojien tulevan esille, paljastavan olemassaolonsa ja turvautuvan bruttaaleihin temppeihin.

Iso isku on tulossa, aiomme levittää valtavan kankaan keskuspankin pääkonttorin tyhjälle seinälle. Hakkeroimme koko jutun keskelle primetime-sitkomeja ja uutislähettyksiä. Kankaassa ovat kolmen kadonneen Galileiverkkolaisen kuvat ja nimet ja Ivanin, lahjakkaan runoilijan muistolause. Noille kolmelle ja yhteiskuntamme tasa-arvoisuuden illuusiolle. Siitä tulisi helvetin hyvä proggis. Töiden jälkeen söimme äidin kanssa päivällistä. Katson

sitä naista uusilla silmillä nykyään. Mitä unelmia olisitkaan voinut tehdä lihaksi, äiti pieni, mitä saada aikaan?

Koska olin aivan uupunut menin nukkumaan heti päivällisen jälkeen, mutten yllätyksekseni saanut kuitenkaan unta. Pyörin sängyssäni, kunnes lakanat olivat hiestä nihkeät. Tiesin kyllä, mitä yritin vältellä.. Mutta jos aioin toimia Galileissa, pian minun olisi pakko uskaltaa. Tein päätökseni, sytytin valon ja nousin ylös sängystä.

Minun pitää vielä joskus kirjoittaa siitä hetkestä, niin täynnä tunnetta se oli, niin täynnä epäuskoa, toivoa ja jännitystä. Ja vaikka se kirjoitettuna näyttäisi kuinka kliseiseltä, niin käteni vapisivat tartuessani hiileen. Rasia oli edelleen auki pöydälläni, siinä mihin olin sen jättänyt testiin lähtiessäni. Kurotin päytälaatikosta paperin ja alustan. Laskin käteni paperille varovasti nauttien hiilen hauraasta tunnusta sormieni välissä, tai ehkä halusin vain pitkittää hetkeä pelätessäni liikaa. Lopulta vedin ensimmäisen viivan.

Kuin olisi avannut padot tulvan jälkeen! Musta pöly sotki lakanani, levisi käsiini ja perille yhtä lailla. Minä vedin henkäyksenkevyttä viivaa, pehmeää harmaata, paksua mustaa viivaa, pehmensin peukalolla, varjostin, kylvin mustassa hiilipölyssä, hengitin sitä. Synnytin paperille kolme luonnosta tapetuista lapsista, joiden sydämet oli raadeltu auki. Ne olivat kaikilla tavoin kamalia, mutta itkin ja nauroin ilosta piirtäessäni, paperilla kyyneleet saivat hiilen valumaan mustana verenä. En milloinkaan pyytänyt muuta kuin tilaisuutta tehdä taidetta. Hinnalla millä hyvänsä. Juuri sitä hintaa Galileiverkko minulta pyytää.

© Mari Saario 2007

Saatesanat novelliin ”Toiset elävät runonsa”

Yleensä novellien ideat syntyvät unesta tai muusta ylevästä ajatuksensiemeneestä, sirusesta, jonka ympärille kiteytyy jotain suurempaa. Tämä novelli syntyi kuitenkin aluksi liki puhtaasta vi... anteeksi harmistuksesta. Etsin netistä hakukoneilla jotain sellaista, jota varten ei voinut luoda täysin spesifistä hakusanaa. Turhauduinkin kaikkeen vastaan tulvineeseen kukkuun ja taisin jopa puuskahtaa jotakin ääliöistä, joille ei pitäisi antaa nettioikeuksia lainkaan. Höyryn hälvennyttyä tajusin, että inhoaisin syvästi moista järjestelmää. Mutta ajatus jäi silti vaivaamaan. Vähän väliä kirjoitetaan ihmiskunnan suurimman tietopoolin romahtamisesta roskan alle. Millainen hinta sen varjelemisesta tulisi maksaa?

Myös taide tuntuu joidenkin mielestä kokeneen inflaation. Se ainakin on totta että taiteen kokemisen sijaan sitä halutaan entistä useammin tehdä itse. Innokkaita Idols-kokelaita on luultavasti nuorisossa enemmän kuin oopperassa kävijöitä. On julkaisseita kirjailijoita, jotka suorastaan ylpeilevät huonolla kirjallisuustuntemuksellaan. Äitinä mietitytti myös vanhempien rooli. Kuinka tiukasti lapsia tulisi valmentaa käyttämään mahdollisia synnyinlahjojaan? Missä kohden halu ja kyky kohtaavat yhteisön tai yksilön kannalta parhaalla tavalla?

Päähenkilön itseriittoisuudessa ja itserakkaudessa on paljon itseäni. Lapsena minulla oli aivan todellinen

murhe siitä, etten voikaan tulla neroksi joka alalla. 8-9-vuotiaana ihailin kyltymättömästi *Leonardo da Vincia*. Oman ihmeellisyyden tunne ja haavekuvien särkyminen onkin hyvin henkilökohtainen elementti.

Nykyisellään muutaman vuoden ikäinen novellini on omaan makuuni aika raskatekoinen. Olen kirjoittanut sen uusiksi pariinkin kertaan eikä rakenne ole vieläkään paras mahdollinen. Mahtipontisen elokuvatyyllisen toimintapläjäys-loppuhuiennuksen poistin joitakin versioita sitten, mutta edelleenkin näen novellin hyvin vahvasti elokuvakäsikirjoituksen tyyllisenä. Visuaalisuus on seurannut kehittelyä pitkin matkaa. Tiedän tarkkaan, minkä väriset seinät ovat koekeskuksen kylpyhuoneessa ja miltä herra Oohira näyttää. Itse asiassa hän muistuttaa melko tavalla erästä iäkästä kiinalaista *Tintti*-sarjakuvista. Albumissa *Sininen lootus* ihmisiin ruiskutetaan ainetta, joka tekee heidät hulluiksi, sieltäkö assosiaatio mahtoi tulla?

Biokemian taustani ja säännölliset uutiset geenimuuntelun mahdollisuuksista toivat tekniset taustat. Koen tämän silti enemmän socfina, yhteiskuntaspekulaationa. Suuri toiveeni on, että viisto peili heijastelisi jotain nykyajastakin.

Mari Saario

Mari Saario

Mari Saario on piikkiöläinen biokemisti, joka on niittänyt mainetta kotimaisissa kirjoituskilpailuissa, mm. kahdella Nova-voitollaan, Hekuma-voitollaan ja kärkeisjoituksillaan Portin kirjoituskilpailussa. Tekstejä on julkaistu mm. Portissa, Spinissä, Kosmoskynässä ja Reviiri-antologiassa. Kotisivuillaan Saario luonnehtii itseään mm. seuraavin ominaisuuksin: ”suunnaton rakkaus suomen kieleen, patologinen lukutoukan luonne ja runonlausujan taidot.” Kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.marisaario.net>

IHMISTEN SANKARIT, JUMALTEN ÄPÄRÄT

”Ethän löisi silmälasipäistä kaveria?”
— Tim Burtonin *Batman* (1989)

Pyhän Markuksen seurakunnan kirkko sijaitsee keskellä autiomaata ja sen ympärillä on pelkästään kuivaa hiekkaa ja kiviä. Mikä järjetön paikka rakentaa, ajattelen, mutta maailmassa on niin paljon hulluja asioita. Nousen autosta ja suljen oven takanani, kuuma ilma tuntuu keuhkoissa ahdistavalta. Tie, jota pitkin me kaksi tulimme, näyttää vain mustalta viivalta horisontissa.

”Ehkä tämä oli sittenkin virhe”, Lena sanoo ja puhdistaa tomua valkoisten design-housujensa lahkeesta. Hän on aina ollut tarkka pukeutumisestaan, ja Lena rakastaa vaatteita. Hän suunnittelee niitä nyt, koska ei halua elää vain minun kustannuksellani. ”Matt!” Lena tuijottaa minua hetken. Hän siristelee silmiään epävarmana peililaseistaan huolimatta. ”Meidän ei olisi pitänyt tulla.”

Autio kirkko näyttää edessämme punertavan hiekan keskellä harmaalta aaveelta, sen ikkunat ovat vainajan silmät. Ja saranoiltaan murretun oven juurella tuuli repii poliisin sinne kiinnittämää keltaista nauhaa.

Sisällä kirkossa on hämärää ja siellä tuoksuu yhä kivi- ja vereltä ja tomulta. Osa puisista penkeistä on kaatunut ja toiset niistä ovat hajonneet kuin voimakaiden iskujen takia. Ja alttaritaulun edessä on lattiassa suuri tumma tahra. Se näyttää siltä kuin jotkut olisivat ryömineet tai madelleet, tahrän reunoilla pystyy erottamaan käsien ja paljaiden jalkojen jättämiä jälkiä. Mutta lian keskellä on aivan puhdas kohta. Siinä Chris seiso. Ja häntä on helppo vihata tekonsa takia.

Me pidämme toisiamme kädestä tuhotussa huoneessa, minä ja pikku enkelini. Eikä Lena varmaan huomaa, että hän painaa hoidetut kyntensä syväälle kämmeneni ihoon. Huokaisen ja kiedon vahvat käteni hänen ympärilleen,

ja hän sulkee silmänsä ja painaa päänsä minua vasten. Lenan ruskeat hiukset tuoksuvat hyvältä ja minä puristan häntä tiukasti, että hänestä tuntuisi turvalliselta. En kuitenkaan irrota katsettani tahrasta kirkon lattiassa, kuolleiden jäljistä, sillä se ei oikeastaan haittaa minua niin kuin Lenaa. Vain likaa, jonka voi pestä pois. He olivat kuitenkin kaikki aivan tavallisia perheitä, kuten ketkä tahansa, sunnuntain jumalanpalveluksessa. Tai eivät kuten kaikki, me olemme erilaisia.

*

En ole kuntoillut kohta yhteentoista vuoteen, niin kauan kaikesta on. Se on hassua, sillä sitä ei oikeastaan huomaa, että en enää säännöllisesti juokse tai nosta rautaa. Se onkin minun lahjani, olymposlaisen Hermeksen lahja. Nyt annan vain ajan kulua ja yritän ajatella.

Pitkät päivälliset ovat yksinäisiä istuessani täällä ravintolassa, kun Lenakin on poissa. Hän on Pariisissa nyt, eikä tule enää takaisin. Me emme saaneet sitä koskaan toimimaan oikein kunnolla. Ei hän ole suoraan sanonut ettei enää palaa, mutta hän on ollut poissa

kauan. Sen vuoksi minä ajattelen häntä. Ja Chrisiä sekä kirkkoa keskellä autiomaata. Ajattelen sumua, joka peitti Liberty Bridgen sillan yksitoista vuotta sitten. Se usva ei kuulunut meidän maailmaamme, tai ne jotka sen tekivät.

Mutta silti se nielaisi kaiken, astuessamme kosteuden sisäään. Johtuiko se meistä? Vai oliko syy yksin Chrisin?

Sellaista minä ajattelen, ja tahraa kirkon lattiassa.

Jokin meni vikaan.

Minä pidän tästä pienestä ravintolasta ja sen kiinalaisesta ruuasta. Täällä on kiireetöntä, ei liian hienoa, voi lukea lehteä syödessä, ja on vain vähän ihmisiä paikalla. Ja he kaikki jotka käyvät, ovat enimmäkseen samoja. Mutta minä en juuri puhu heidän kanssaan, eivätkä he puhu minulle. Me istumme hajallaan, valkahiuksinen nainen syömässä rapuja eräässä pöydässä, isä ja hänen aikuinen tyttärensä toisessa sekä muutama muu ruokailija omissa oloissaan. Minä en halua tuntea ketään heistä, mutta aina lopulta he tunnistavat minut. Ja alkavat tervehtiä tavatessamme, sillä minä käyn täällä päivällisellä silloinkin, kun he eivät tule paikalle.

Yksin istuvan valkahiuksisen naisen nimi on Rose, ja minun piti kerran antaa hänelle nimikirjoitukseni. Me kävimme elokuvissakin, ja hän pyysi minut yömyssylle. Joimme yhdet paukut ja minä lähdin kotiin. En oikeastaan välittänyt muusta, sanoin hänelle seurustelevani yhä Lenan kanssa, vaikka ei se ollut totta. Ja Rose näytti nololta, mutta silti hän yhä katselee minua, kun luulee että en huomaa. Se on jotenkin huvittavaa.

Isän ja hänen tyttärensä nimiä en enää muista. He käyvät aika usein, ehkä kerran viikossa tai kahdessa, ja syövät melkein aina samat annokset — ovat tapoihin sa täysin pinttyneitä. Ja toisinaan ravintolaan eksyy muutakin väkeä. Eksyy, koska tänne on vaikea löytää. Kiinalainen sijaitsee toisessa kerroksessa, katutason yläpuolella, eikä ikkunoista näy muuta kuin puisto. Mainoksetkin erottuvat huonosti. Tänään kolmen uuden nuoren ryhmä istuu eräässä pöydässä. He ovat häiritsevän äänekkäitä, puhuvat ja nauravat paljon. Vakioasiakasta vain Nathan puuttuu.

Muistan yhä Chrisin ilmeen oikeudenkäynnissä. Siinä ei ollut enää mitään jäljellä siitä vanhasta Chrisistä, jonka minä ja Lena olimme tunteneet monta vuotta ja joka oli ollut ystävämme. Vain rottamaiset kasvot, joissa hevosen silmät ja pu-

nainen tukka. Täynnä sairautta ja hulluutta.

Hän oli inhottava ja he olivat lyöneet häntä vankilassa. En uskonut näkeväni Chrisiä enää koskaan.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

Sitä on lopulta vaikea uskoa, kun Chris vain astuu äkkiä ravintolaan sisälle. En todellakaan odottanut mitään tällaista tapahtuvaksi, en tänään enkä koskaan muulloinkaan. Mutta minä en tiedäkään sellaisista asioista kuten hän ehkä saattaisi.

Chris näyttää nyt kovin vieraalta — kuin muukalaiselta — kuluneessa takissaan, punertava tukka leikatuna aivan lyhyeksi. Häntä voisi luulla minua paljon vanhemmaksi, vaikka sen pitäisi olla toisin päin. Ja hän pitää käsiäänkin aivan hassusti seistessään siinä oven-suussa, kietoo niitä itseään vasten kuin peläten jonkin karkaavan takin alta jos päästää irti.

Mutta vaikka Chris pälyilee hetken kaikkialle ympärilleen, tuijottaa ihmisiä ja lohikäärme kuvioisia sermejä pöytien ympärillä, paperisia lyhtyjä kiinalaisen katossa, hän ei huomaa minua paikallani. Luultavasti hän ei vain tunnista, ja toisaalta en ihmettele. Minäkin näytän nyt erilaiselta. Se johtuu silmälaseistani, ja kampauksesta ja vaatteista. Ne saavat kenet tahansa näyttämään keneltä tahansa. Opin sen Lenalta, ja muutakin. Hiukseni alkavat harmaantua ohimoilta, vaikka en uskonut sen olevan edes mahdollista.

Katselen, miten Chris kävelee kumaraan painuneena vapaaseen pöytään samalle riville rapuja syövän Rosen kanssa. Sitten hän istuu tuu, mutta ei irrota käsiään sylistään eikä ala tutkia ruokalistaa.

”Maistuiiko ateria?”

Hätkähdän hieman, sillä en huomaa Beckyä ollelankaan. Hymyillen hänelle kuitenkin vastaukseksi ja annan hänen kerätä astiani pois. Enkä voi olla ajatteleminen Lenaa, sillä Becky muistuttaa minua hänestä. Hän onkin oikein sievä tyttö, tottunut saamaan paljon ihailevia katseita osakseen. Tummat hiukset ja siniset safirisilmät ovat täynnä elämää. Ja jos Becky olisi vähän vanhempi, saattaisin ehkä pyytää häntä uloskin.

Taitan syrjään lehden, jota olin lukemassa, ja Becky ojentaa minulle laskun. Asetan korttini tarjottimelle ja

hän vie sen ja astiat pois. Kohta hän tulee takaisin. Kiihtyn ja avaan lehteni uudestaan, vaikka samalla katsonkin, miten Becky kävelee Chrisin pöytään.

”Voinko ottaa tilauksenne?” Becky kysyy ja hymyilee söpösti kuin aurinko. Chris nostaa katseensa laiskasti.

”*Kung Pao Shu*.” Hänen äänensä on karhea ja kuiva. Ja minä naurahdan hiljaa, sillä samaa Chris tilasi aina, kun me kävimme vielä joukolla ulkona. Lena, Chris, tohtori ja minä. Ja joskus Jerrykin, mutta siitä tuntuu olevan ikuisuus. *Kung Pao Shu* herkkusuille kalmarin silmineen, simpukoineen. Kaikki yhtenä inhottavana sotkuna.

”Olen pahoillani”, Becky sanoo ja selaa ruokalistaa, ”mutta meillä ei ole toivomaanne nimikettä. Ehkä vastaava...” Hän osoittaa erästä numeroista ja Chris nyökkää. Sitten Becky kirjaa tilauksen. ”Salaatin ja alkupalat voitte noutaa edempää”, hän viittaa kohti salaattipöytää ravintolan keskellä. Mutta Beckyn mentyä Chris ei hae salaattia. Hän vain istuu paikallaan kumaraan painuneena ja tuijottaa eteensä, puristaa käsiään tiukasti sylissään ja vatsansa ympäri kuin jokin tekisi kipeää. Se näyttää kummalliselta.

Minusta on hassua, että Chris tulee kaikista paikoista juuri tänne. Kaikista kaupungin ravintoloista. Tai se, että hän yleensäkin tulee. Luulin, ettei hän voisi enää koskaan parantua tai päästä vapaaksi. Chris oli avun ulottumattomissa, niin häntä tutkineet lääkärit sanoivat silloin yksitoista vuotta sitten. Mutta ehkä he olivat vain väärässä. Mietin hetken menisinkö tervehtimään Chrisiä, sanomaan jotain. Mutta mitä voisin sanoa? En käynyt koskaan katsomassa häntä laitoksella. Sen jälkeen kun hänen sisarensa kuoli auto-onnettomuudessa, kukaan ei käynyt. Ja hän jäi aivan yksin.

Keittiön ovi avautuu hetkeksi Beckyn mennessä siitä sisään ja kuulen ruuan laiton metelin yli katkelman keskustelusta. Kukaan muu ei kuule sitä, koska tavallisen korvan on mahdotonta tavoittaa niin hiljaisia sanoja.

Kaksi naisääntä puhuu Roysta. Hän on tarjoilija ja ollut töissä vasta pari viikkoa. Royta kaivataan, mutta kukaan ei oikein tiedä missä hän on. ”Ehkä hän on sairas”, toinen puhujista sanoo. ”Hassua, olen varma että näin hänet vasta aamulla...” Ja ovi sulkeutuu, enkä minäkään voi enää kuulla heitä.

Kun vilkuilen Chrisiä lehteni reunan yli, hänen ilmeensä näyttää minusta edelleen samalta kuin viimeisessä muistikuvassani oikeussalissa. Rotan kasvat, joissa on

hevosen katse. Ennen ne olivat suuret ja kauniit, hänen silmänsä, mutta nyt ne ovat vain kaksi harmaata lammiikkaa. Kaksi likatahraa. Huokaisen, sillä vanha Chris on yhä poissa. Mutta ehkä ne silti parantavat kaikki. Siellä laitoksessa, ainakin jotenkin.

Nostan lehden kokonaan kasvojeni peitoksi ja olen lopulta tyytyväinen, ettei hän kuitenkaan tunnistanut minua.

Kohta keittiön ovi avautuu taas ja Becky tulee ulos kantaen kannullista jäävettä mukanaan. Hän kaataa Chrisin lasin täyteen ja laskee kannun pöydälle. Sitten tapahtuu jotain, Becky jää tuijottamaan Chrisin tiukaan puristettuja käsiä.

Sormien välistä valuu esiin jotain punaista. Pisara tipahtaa ja hajoaa osuessaan lattiaan.

Chris huomaa Beckyn tuijotuksen. Hän nostaa kätensä ilmaan ja hänen harmaan takkinsa etumus on aivan veressä.

”Anteeksi, anteeksi”, Chris alkaa sopottaa. ”Ei minun, ei ole minusta.” Ja hän avaa takkinsa napit ja minä näen, että hänen vaatteensa ovat tahroja lukuun ottamatta valkoiset. Hullujen valkoista lajia, paidassa on vielä jäljellä joitakin sen metallisista kiinnikkeistä.

Chris työntää kätensä syvälle takkinsa sisään ja vetää jotain ulos. ”Näetkö?” hän sanoo ja asettaa sen pöydälle. ”Ei minusta.”

Pää irvistää yhä sanattoman kauhun ilmettään ja Becky alkaa kirkua. Mutta hänen äänensä katkeaa äkkiä kuin leikaten ja hän jähmettyy paikoilleen. Ilmassa leiju jotenkin epätodellinen tuntu.

Kaikki tuijottavat Chrisiä ja päätä, eivätkä tiedä mitä enää ajatella. Mutta ei heidän tarvitsekaan tietää, sillä Chris ajattelee nyt heidän kaikkien puolesta. Hän koskettaa heidän tajuntaansa, tunkeutuu heidän pänsä sisään, eikä kukaan koko ravintolassa enää liiku. Kaikilla on vain paikalleen jähmettynyt katse kuin savisilla kuvilla. Rose samalla rivillä Chrisin kanssa, isä ja tytär eräässä pöydässä, toisessa kolmen uuden nuoren muodostama seurue. Lisäksi muutama yksinäinen ruokailija, sellaisia kuin minä. Tai ei kuitenkaan samanlaisia.

Vieraat ajatukset rummuttavat hetken takaraivosani ennen kuin tulva repeää. Minä tiedän mitä se on. Yksinkertainen metodi, helppo algoritmi. Opin tuntemaan sen, kun minä ja Lena olimme vielä yhdessä, eikä sillä ole minuun vaikutusta. Pystyn murtamaan lumouksen niin, ettei Chris huomaa sitä. Ainakaan aluksi,

tai sitten hän ei vain välitä.

Chris tarttuu vesilasiinsa ja juo sen tyytyväisenä puolilleen kuin mitään äskeisestä ei olisi tapahtunut. Hän laskee lasin varovasti pöydälle ja kääntyy katsomaan Beckyä, joka yhä seisoo hänen vieressään äänettömään kirkaisuun jähmettyneenä. Chris mittaa häntä hetken arvioivasti, aloittaen sievistä kasvoista ja laskeutuen alemmas, lopulta tummien kenkien kärkiin. Hän nostaa katseensa laiskasti ylös, harmaat hevosensilmät kاپenevat aavistuksen.

”Mene sanomaan sille kokille, että tekee minulle sen saatanan *Kung Pao Shun!*”

Ja Becky menee ja Chris nousee pöydästä. Hän laulaa hiljaa kävellessään ovelle.

”*Yksi pieni elefantti marssi näin, aurinkoista tietä eteenpäin...*” Chris kopeloi hetken lukkoa ja kääntää suljettu kyltin näkyviin.

Keittiöstä alkaa kuulua tirisevän rasvan ääntä, ja minä nostan lehden paremmin kasvojeni peitoksi. Keski-aikeamalla on kuva laitumelleen silvotusta karjasta, ja en voi olla ajattelematta uutisia tuhotuista pikkukaupungeista tai syrjäseutujen tuhkakasi muuttuneista maailloista. Minä muistan miten se kaikki alkoi ja kasvoi vainoharhaksi. Ja Chris muistaa.

Me alamme vähitellen hävitä taistelumme, sillä niitä tulee joka päivä yhä lisää sieltä missä kukaan ihminen tai minun kaltaiseni ei ole koskaan käynyt.

”Kuka tahansako voi olla yksi niistä, niiden mielen tartuttama?” Agenti Allan Rickman tuijottaa kollegaansa hetken tämän elohopean tavoin yhtä harmaisiin ja myrkyllisiin silmiin. Hän on jo melkein varma, että Mac Povel yrittää vedättää. Ensimmäisen Aallon veteraanina tällä on tarpeeksi uskottavuuttakin. Mutta toisaalta, hänen väitteensä selittäisi monta viime viikkoina tapahtunutta asiaa...

Kipu vihlaisee Rickmanin säärtä, kun hän tuntee potkun. ”Voi paska!” Heidän pokansa on ottamassa hatkat.

”Seis! Liittovaltion Hallitus!” Mutta hontelolla Max Kirbyllä ei ole aikomustakaan pysähtyä. Ja ennen kuin Rickman ehtii toimia on Povel jo väittänyt aseensa. Hän tähtää...

Kolme laukausta jyrähtää, hiipuvat kaiut kimpoilevat kerrostalojen betoniseinistä.

Agenti Allan Rickman ei ole uskoa sitä to-

deksi. Kirbyn iho repeytyy aina vain pahemmin kohdista, joissa luodit ovat sen lävistäneet. Ja ihmismäisen kuoren alta paljastuu kokonaan toinen olento.

— Kohtaus propagandaelokuvasta
Mustan kuun hetki

”Ja koska matka oli hauska niin, pyysi se mukaan yhden toverin...” Chris tanssahtelee lattian poikki. Hän pysähtyy Rosen kohdalle, joka on kaatanut viinilasinsa. Tahmea ja punainen neste valuu pöydältä maahan kuin jokin kurja ennakkoaavistus. Ja Chris sieppaa pöydältä terävän sahalaitaisen veitsen. Se on tarkoitettu paksun kuoren murskaamiseen, suurten rapujen kuoren, jotka elävät syvissä vesissä, ilman valoa. Hän katsoo terää kaipaavasti ja iskee sen naisen käden läpi.

Kaikki ovat aivan hiljaa, eikä kukaan liiku.

Ei edes valkahiuksinen Rose, jonka käden sahalaitainen veitsi juuri lävisti. Ja jossain katossa pörisee karpänen. Chris työntyy aivan Rosen lähelle ja suutelee tätä kevyesti otsalle.

”Hyvä tyttö”, hän kuiskaa, ”Ei saakaan itkeä.” Ja naisen silmät ovat kosteat kyynelistä.

Chris siirtyy seuraavaan pöytään, jossa isä pitää tytärtään kädestä. Sanaton pelko loistaa heidän molempien värittömiltä kasvoilta.

Aluksi Chris vain tuijottaa heitä pitkään ja hieroo toista hartiaansa mielteliäänä. Samalla minä muistan isän nimen. Hän on Allan ja hänellä on kauniit hiukset, oikein hyvin hoidetut. Aikuinen tytär on Jerri, hän on töissä kampaajana. Ja sitten Chris keksii. Hän tarttuu tytärtä poskista, puristaa tämän huulet tötterölle. ”Minä haluan sinun leikkaavan”, Chris sanoo ja päästää otteensa irti. Hän huitaisee veitsen ja haarukan pöydältä tytön syliin. ”Leikkaa”, Chris kuiskaa. ”Leikkaa!” Ja tytär kapuaa pöydälle hamuten aterimet käsiinsä. Jerrin kasvot ovat mielipuoliset, kun hän tarttuu isäänsä tämän hiuksista.

Chris jatkaa hymyillen inhottavaa kierrostaan kuin kissa, joka leikkii hiirillä ennen niiden tappamista ja syömistä. Hänen liikkuessaan hänen kumara ryhtinsä alkaa vähitellen suoristua. Ja Chris näyttää voimakkaalta, sellaiselta kuin muistan hänen näyttäneen. Silloin ennen, kauan sitten.

© Carita Forsgren 2007

*Se kaikki alkoi toisenlaisten ihmisten kerhosta. Parempien ihmisten, ja muutamasta yöstä kuu-
kaudessa. Se oli naurettavaa, meillä kaikilla oli
jokin puku. Liian monta sarjakuvaa, liikaa piir-
rettyjä, silloin kun olimme vielä lapsia. Mutta se
toimi, tavallaan.*

Maailman turvallisin kaupunki.

*Voin yhä muistaa, miten tohtori Oblivion
jakaa nimikirjoituksia yliopiston mainostilaisuu-
dessa, esittelee kaasupistooliaan tekniikan opis-
kelijoille, sen toimintaperiaatteita. Tai Jerry'n
valikoidut näytökset, Taikurina, Suurena Illu-
siona. Hän sai kenet tahansa naisista.*

*Jostain syystä arvostin heitä molempia,
vaikka tohtori ja Illuusio kulkivat kohti omia*

*päämääriään. Jerry ei kuulunut joukkoomme
varsinaisesti ystävänä, ja harmaantuneen tohto-
rin läsnäolo muistutti meitä muita lähinnä kun-
nottomista isistämme, jotka eivät olleet jääneet
äitiemme vierelle.*

*Me saatoimme pelastaa päivän, ja he painoi-
vat meistä keräilykortteja ja valoivat muovisia
figuureja. Minusta ja Lenasta. Sekä Chrisistä,
Näkijästä. Hän oli aina ollut joukkomme hauras
osa, hienoin astia, joka rikkoutui helposti. Mutta
minä ja Lena pidimme hänestä huolta, varjelim-
me maailman raadalta, niin kuin ystävät teke-
vät.*

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämä-
kerrallinen teos (ei julkaistu)

Chris on palannut takaisin paikalleen. Tahmea pää irtvistää yhä pöydällä ja hän nappaa sen mukaansa. Chris laulaa taas, elefanttilaulua. Hän hiihtää ravintolan lattian poikki kuin jokin sairas klovnin ja pysähtyy kolmen nuoren pöytään. Hän asettaa pään huolellisesti ensimmäisen pojan syliin.

”Pitäkää Royta silmällä”, Chris virnistää.

Sitten hän tulee tänne ja minä yritän hävitä lehteni taakse, vaikka hän voi valita hetkiä, nähdä tulevaisuuksia. Uneksia ollessaan valveilla.

Chrisille tapahtui jotain Liberty Bridgen sillalla yksitoista vuotta sitten. Meille kaikille tapahtui.

Hänen uuden sielunsa leikekuva, osasia meiltä kaikilta, vielä enemmän Chrisiltä itseltään.

Ja he naulitsivat toisiaan, ruoskivat ja tapoivat hänen tahtonsa edessä, kun Chris kosketti heitä, pakotti. Kirkossa, keskellä autiomaata. Silloin hän oli jo astunut rajan yli.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

Chrisillä on pianistin sormet. Ne hamuavat lehteni sivuja, käärivät niitä syrjään. Ja aluksi hänen rottakasvojen ilme on epäröivä, sitten syntyy reaktio tunnistamisesta.

”Matt?”

”Terve, Chris.”

”Matt, sinä se olet! Onpa outoa.” Chris istuu tuoliin minua vastapäätä ja minä taitan lehteni pois. Chris näyttää oikeasti ilahtuneelta, kuin olisi löytänyt vanhan ystävän, ja niin hän onkin. Toki hän voi vain näyttellä ja valehdella, mutta en kuitenkaan usko. Ei hänkään saata aina valita oikeaa hetkeä, tietää tulevaa. Joskus on vain liikaa muuttujia, liikaa todennäköisiä toimijoita huomioitavaksi. Liian monta liikkuvaa osaa.

”Näytät erilaiselta”, Chris sanoo ja mulkoilee minua harmailla hevosen silmillään. ”Jotenkin niin tavalliselta.”

”Sinä se et muutu.”

Chris naurahtaa kuivasti. ”Mutta sinulla...” Hän viittilöi kohti silmälasiani. ”Luulin, ettei se ole edes

mahdollista.”

”Yhtenä päivänä sitä vain katsoo peiliin ja näkee ajan”, hymähdän vastaukseksi. Chrisin ilme on hetken kovin epäuskoinen ja tavallaan hän onkin oikeassa. Minä näen paremmin kuin kukaan muu, en tarvitse lasiani. Ne ovat enemmänkin naamio jostakin tavallisesta, tuntemattomasta, sillä minä olen oppinut inhoamaan sitä, että ihmiset tietävät kuka olen. Ja kaikkia niitä tapoja, miten he osaavat olla helvetin typeriä sen asian kanssa.

”Miten kauan siitä oikein on?”

”Yksitoista vuotta.”

Chris huokaisee ja me olemme hetken hiljaa. Hän näyttää siltä kuin tuijottaisi jonnekin kauas. Menneeseen, jota ei saa enää koskaan takaisin.

”Entä Lena?” Chris kuin havahtuu äkisti. ”Oletteko te vielä yhdessä?”

”Se ei lopulta kestänyt”, sanon. ”Erosimme parin vuoden jälkeen.”

”Sääli, näytitte minusta onnellisilta.”

”Ehkä”, naurahdan Chrisille. ”Lenan on parempi Pariisissa. Hän julkaisi toisen mallistonsa viime jouluna, puhuimme siitä puhelimesta.”

”Soitatte aika harvoin”, Chris sanoo ja minä huokaisen.

Aivan kohta Becky tarjoilee pöytään Chrisin tilaaman annoksen sekä riisikulhon. *Kung Pao Shu* kiehuu vielä lautasellaan sen saapuessa. Chris tarttuu varovasti ateriaa peittävään koristeelliseen kupuun ja paljastaa sen alta outojen merenelävien sekamelskan.

”Mitä meille oikein tapahtui silloin, Matt? Liberty Bridgellä, yksitoista vuotta sitten?”

”En tiedä”, sanon vaikka tiedänkin. Silloin Chris menetti otteen todellisesta. Hän oli ainakin ollut rajalla uniensa ja näkyjensä kanssa, ei tiennyt, mikä oli totta ja mikä vain samankaltaista unta tulevasta. Hän ei osannut täysin hallita kykyään, päättää tai erottaa faktoja, läheskään aina valita niin kuin tahtoi. Chris halusi olla vahvempi. Ja Liberty Bridgellä tohtori Oblivion ja Jerry kuolivat. Minäkin melkein.

”Oli hyvä syy lopettaa”, sanon. ”Eikä se ollut tuntunut siltä, miltä sen olisi pitänyt tuntua. Ei enää vähään aikaan.”

”Mutta sinä pidit siitä, miltä se tuntui”, Chris tuijottaa minua. ”Käytkö yhä hakkaamassa väkeä, Matt?”

Hymyilen Chrisille kuin en olisi kuullut viimeistä.

”Minä ja Lena halusimme perheen”, sanon, vaikka ei meillä koskaan ollut varsinaisesti puhetta lapsista. Samalla muistan, miten Lena toisinaan näki unta joesta sekä siitä mitä sillalla tapahtui. Enimmäkseen ne olivat painajaisia, ja hän valitti nukkuessaan. Enkä voi olla huomaamatta, miten Chris samalla tutkii ajatuksiani ja muistojani, vahvistaa niiden kuvia mielessäni. Terävöittää kaikkea, kun hän imee tuntoja itseensä.

Meidän maailmamme muuttui sen jälkeen, kun kaikesta tuli virallista. Paremmista ihmisistä, me emme olleet enää vain samanhenkisiä frikkejä istumassa iltaa keskenämme, hulluja valottomilla kaduilla. Sukuni rahastosta oli silloin apua, tarvittavien tilojen ja välineiden hankinnassa. Ja edelleenkin voin sen avulla olla käymättä työssä.

Ensimmäinen voittomme oli, kun paljastimme tohtori Oblivionin entisen työnantajan yhteydet alamaailmaan, Monolith kemikaaliyrityksen, joka käytti ulkomailta tuotettua halpatyövoimaa tuotteidensa testaamiseen ja tuki pääomallaan poliisin ja oikeuslaitoksen korruptiota. Tapauksen jälkeen kaupunki otti meidät avosylin vastaan ja hetkessä nimemme olivat kaikkien huulilla. Me olimme mainos, osa unelmaa. Supertähdet hassuissa asuissaan rakentamassa maailman turvallisinta kaupunkia, tai ainakin illuusiota siitä.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

”Hyvä Jumala, meitä oli vain viisi!” hieron otsaani, sillä luulen että päätäni alkaa särkeä. ”Oliko sillä edes lopulta mitään väliä?”

Mutta Chris ei vastaa. Se oli oikeutta, kun he makasivat maassa. Kasvonsa rikki, omista eritteissään. Se oli hyvä, meidän työmme. Ja Monolithin jälkeen me emme enää puuttuneet alamaailman asioihin, poistimme pelkästään oireita, emme itse kasvainta. Sillä tavalla kaikki toimi paremmin maailman turvallisimmassa kaupungissa.

Mädänneisyys johtui korkeisiin virkoihin asti ulottuvasta lahjonnan rihmastosta. Rikollisliigat ja poliitikot söivät lounasta samassa pöydässä; tämän tiesivät kaikki, jotka olivat joskus nähneet kaupungin hyvin hoidetun ihon alle, sen kätkeytyjen haavojen saastan. Vähitellen oli kovalla työllä rakennettu hienostunut koneisto, jonka rattaina pyöri puhtaita ja laittomia ryhmiä, yrityksiä ja yksityisiä henkilöitä. Yhdessä ne hoitivat kaupungissa kaiken: talouden ja julkiset palvelut, koulut ja poliisin ja palokunnan. Tullessamme esiin varjoista joku havahtui jossain korkealla, nousi mukavasta nahkatuolistaan ja tumpasi sikarinsa tuhkakuppiin. Me pystyimme katkomaan rattaista hampaita tai rikkomaan kokonaisia koneen osia, toisin kuin ne harvat poliisit, joiden silmät eivät olleet vielä rähmäytyneet umpeen. Hän lähetti airuensa luoksemme ja me saimme valita.

Mietimme kukin oman aikamme, punnitsimme periaatteitamme ja miksi olimme kaikkeen ryhtyneet. Ehkä petimme itsemme, koska lopulta emme olleet sen parempia kuin kukaan muukaan.

Kaikilla oli oma hintansa. Jerry sai showsa televisioon parhaaseen katselu aikaan ja vapaat kädet sen toteuttamiseen. Suuria illuusioita, savua ja peilejä — hän teki kiertueita ja kaikki katsomot olivat aina täynnä, esitykset loppuunmyytyjä. Tohtori Oblivion halusi oman yliopiston, lukukausimaksujen alennuksia ja enemmän rahaa ilmaisen peruskoulutuksen järjestämiseen. Hän sai mitä tahtoi. Me loput tyydyimme vähempään, yleisiin etuisuuksiin ja tiettyjen henkilöiden suosioon keskeisillä paikoilla. Sen kaltaisista ystävistä ei ainakaan Lenalle ollut haittaa hänen luodessaan uransa vaatesuunnittelijana myöhemmin Pariisissa.

Saimme yhä jatkaa toimintaamme, minä vaaadin sitä. Tekemisiimme ei enää puuttuttaisi, mikäli noudattaisimme asiaankuuluvaa harkintaa. Lopulta sopimuksemme oli kuitenkin tyydyttävä ja kapinamme olisi vain repinyt kaupungin rikki, jos emme olisi sulautuneet osaksi sitä. Enkä ole edes varma, olisimmeko pystyneet voittamaan. Sillä airut, joka oli lähetetty luoksemme viestiä tuomaan, otti savukkeen hopeisesta rasiastaan ja poltteli edessämme mustat hansikkaat käsissään, vaikka emme olisi kaivanneet tupakan hajua tai savua. Ja hän kertoi, miten menneitä suuruuksia

oli murskattu. Mitä me viisi siis olimme, jotka emme olleet edes täysin ihmisiä, mutta silti pidimme itseämme tavallista ihmistä parempina? Mitä me olimme sellaiseen verrattuna, kun valtioita oli syösty tuohon niiden kukoistuksesta? Hän puhalsi harmaan pilven nenästään ja lähti. Jonkin ajan kuluttua me ilmoitimme päätöksestämme. Ja kaikki oli taas niin kuin pitikin, maailman turvallisimmassa kaupungissa, kunnes olennot tulivat tähdistä.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

*

Uutisankkurin nimi on Miranda, se lukee valkoisin kirjaimin vastaanottimen oikeassa alareunassa. Hänellä on punaiset hiukset, määrätietoisiksi meikatut kasvot ja siisti puku. Enää Miranda ei ole oikeastaan lainkaan hermostunut, se kaikki on peittynyt hänen ammattitaitonsa alle. Uutiskanava on viimeisen tunnin ajan lähettänyt materiaalia suorana kaupungin taivaalle ilmestyneestä sikarinmuotoisesta aluksesta.

Tunnistamaton lentävä esine näyttää vastaanottimen rosoisessa kuvassa suurelta ja epäselvältä.

Miranda kertoo tapahtumia. Sikarialuksesta on erkautunut pienempiä tunnistamattomia esineitä, joiden raportoidaan laskeutuneen maahan, hän sanoo. Toisten niistä on nähty palaavan myös takaisin. Ja hänen äänensä on kuin jäätä, kun Miranda selaa sisään tuluvia uutissähkeitä ja kertoo silminnäkiäjien havainnoista oudoista olennoista. Niiden epäillään kartoittavan ympäristöä, keräävän mahdollisesti näytteitä. Karjaa on ilmoitettu kadonneeksi kaupungin ulkopuolella.

Sitten vastaanottimen kuvan täyttää taiteilijan näkemys muukalaisista. Piirros ei ole kovin tarkka eikä siinä ole käytetty lainkaan värejä. Mutta kuvassa olennot ovat yli kaksi metrisiä, niillä on lonkeromaiset kädet keskiruumiissaan ja pienemmät vastaavat päätä muistuttavan elimen sivuilla. Olennoilla on neljä hyönteisten kaltaista silmää. Ja niiden iho on kuin pistekirjoitusta — tai kiiltävä vaski.

Mirandan kasvot palaavat takaisin. Hän kertoo juuri tulleen tiedon mukaan armeijan menettäneen tiedustelulennolle lähettämänsä kaksi hävittäjää.

Turman syytä ei ole tiedossa, mutta magneettikentässä on havaittu voimakkaita muutoksia tai heilahteluita. Miranda sanoo julkisen lentoliikenteen välttävän riskialueita ja yksityisiä koneita tullaan varoittamaan. Sitten hän kehottaa kaikkia pysymään rauhallisina ja mieluiten omissa kodeissaan tai työpaikoillaan. Armeija on täydessä hälytysvalmiudessa ja presidentin päätös kriisijärjestelyistä on lähetetty eri osastoille. Jotkut niistä ovat jo matkalla. Miranda ei sano sitä suoraan, mutta hetken taustalla näytetään meidän kuvaamme. Se on otettu Lance Voqlen puistossa, jossa me seisomme Vapauden Monumentin juurella — kaikki me sankarit.

Minä suljen vastaanottimen, sillä kohta olisimme perillä. Katson, miten tohtori Oblivion ohjaa Kyyhkyn määrätietoisesti loivaan laskuun kaupungin massiivisten pilvenpiirtäjien ja peilipintaisten kerrostalojen välissä. Hänen musta viittansa on heitetty istuimen selkänöjan yli ja auringon valo kimmeltää hänen vihreän kypäränsä pinnalla. Kaasupistooli roikkuu vyöllä.

Näkijä ja Suuri Illuusio istuvat minua vastapäätä. Jerry nykii hermostuneena sinisten hansikkaidensa sormia. Hän ottaa lierillisen hatun päästään, pyörittelee sitä hetken käsissään ja laittaa sen sitten takaisin. Chris vain tuijottaa eteensä. Ja hänellä on kasvoillaan outo ilme. Samoin kuin hänen mielialan mukaan sävyään vaihtava pukunsakin on aivan kummallisen värinen. Yritän miettiä mitä Chrisin päässä liikkuu. Kyse ei ole vain pelosta, ilme on väärä. Kuin hän tietäisi jotain meitä muita enemmän, muttei kerro. Otan Lenaa kädestä ja hän koskettaa ajatuksiani. Minä silitän häntä hetken, hänen mielikuvaansa, sitten me olemme maassa.

Liberty Bridgen pohjoispäähän on kerääntynyt kymmenittäin ihmisiä. He töllistelevät sillalle seisahtuneita autoja ja yrittävät nähdä sumun läpi veden rajaan tai näkymättömiin jatkuvaa tietä pitkin. Sitä ei ollut siellä vielä hetki sitten, kaiken nielevää usvaa, sillan kymmeniä metrejä korkeat pylvää ja paksut teräsvaijerit kylpivät auringossa. Ja liikenne kulki tasaisena virtana. Sellainen sumu ei nouse hetkessä, sen ei pitäisi nousta, tai liikenteen seisahtua sillä tavalla. Ihmiset tietävät tämän, ja monet heistä alkavat hurrata meidän tullessamme ulos Kyyhkystä. Vain jossain kaukana takanamme auto soittaa torvea tunkeutuessaan tien tukkivan massan ohi. Ja kuuluu lähestyvien poliisien sireenien ulvontaa, muutaman paikalla olevan yksikön odottaessa

apuvoimia ja turhaan yrittäessä saada ihmisjoukkoa hajaantumaan.

Usvaseinäjä edessämme huokaa ja liikkuu sykäyksittäin kuin hengittäisi. Se näyttää elävältä, kuin valtavilta keuhkoilta. On tavattoman kuuma, vaikka ei pitäisi olla edes hellepäivä. Ja sumun seasta kuuluu outoa humisevaa ääntä, joka melkein peittyi ihmisten puheensorinaan ja kauempaa kuuluvaan liikenteen meluun. Ääni on kuitenkin niin heikko, että epäilen muiden kuin minun kuulevan sitä. Mutta siitä huolimatta se kertoo, että ne ovat yhä siellä. Jotain on täytynyt tapahtua, sillä niiden toverit ovat palanneet takaisin taivaalle.

Sumu eristää ulkoa tulevat äänet ja taakse jäävän maailman kuin jonnekun kauas, kun minä, Jerry ja tohtori astumme kosteuden sisään. Chris ja Lena jäävät Kyyhkyyn, meillä on heihin jatkuva radioyhteys.

”Miltä siellä näyttää?” Lenan ääni sanoo viestimessä muutaman sadan metrin jälkeen.

Usva leijuu sankkana ympärillämme ja on vaikea nähdä omaa kättään pidemmälle. Kaikkialla on hylättyjä autoja, ajamisen jatkaminen on ollut lopulta yksinkertaisesti mahdotonta.

”Jotain peltikolareita”, sanon Lenalle. ”Ne ovat viimeistään pysäyttäneet liikenteen.”

On käynyt myös pahemmin. Kaksi autoa on rutistunut toisiaan vasten ja kolmas lojuu kyljellään pienen matkan päässä. Olen varma, että näen vastakkain murskautuneiden romujen sisällä ihmisiä. Pyydän Lenaa ottamaan yhteyttä sairaalaan ja hälyttämään apua, vaikka en usko heidän hyväkseen olevan enää juurikaan tehtävissä.

Kolmas auto on jotenkin erilainen kuin kaksi muuta. Sen tuulilasi on revitty irti vasta kolarin jälkeen. Kuin joku olisi halunnut jotain ohjaamosta.

Kävellessämme eteenpäin humina voimistuu. Nyt muutkin pystyvät kuulemaan sen.

”Mistä se tulee?” Jerry kysyy ja tohtori Oblivion muurtaa jotain vastaukseksi. Hän poistaa kaasupistoolinsa varmistimen.

”Alhaalla”, sanon ja me kaikki yritämme nähdä veden rajaan asti. Jokin siellä aiheuttaa sumun sekaan pyörteitä, hämmentää usvaa ympärillämme. Ja tuottaa humisevan äänen.

Sisäkkäin pyörivät kehät, kuin miljoona silmää. Olen varma, että alhaalla on joku.

”Lena, nehän keräävät näyttöitä, eläimiä kadonnut”, mutisen. ”Meidän tulisi tarkistaa —”

”Matt...” Se on tohtorin ääni.

Käännyn ja näen, miten olennot häämöttävät edessämme, vielä osittain usvaan kätkeytyen. Niitä on kolme ja ne näyttävät etäisesti samalta kuin taiteilijan kuvassa. Ne ovat pitkiä ja outoja ja niiden iho kiiltää kuin se olisi terästä, vaikka ei se kuitenkaan ole. Ja hetken me vain seisomme ja tuijotamme toisiamme.

Pelkästään fiktiossa jokainen tietää, miten sanoa tilanteeseen kuuluvat sanat. Mutta ehkä sillä ei ole väliä. Tuskin me edes ymmärtäisimme toisiamme, vaikka joku meistä tietäisikin mitä pitää sanoa. Eikä kukaan puhu.

”Aistin muutoksia telepaattisessa aurassa”, Lenan ääni viestimessä rikkoo pysähtyneen hetken. ”Ulkopuolista toimintaa mielen tasolla.”

Ja samassa tunnen vieraan voiman pääni sisällä. Se muistuttaa kipua. Hieron ohimoitani ja nostan toisen käteni merkiksi tohtorille ja Jerrylle heidän pysyvä paikoillaan, ehkä kipu menee ohi. Hiki ja kosteus tiivistyvät iholle ja vaatteisiin ja saavat ne liimautumaan aivan kiinni toisiinsa.

Muukalaiset tulevat lähemmäs ja usva tuntuu kuin antavan niille tietä.

”Toimintaa symbolisella tasolla”, Lena sanoo olennot hivuttautuessa eteenpäin. ”Mentaalisten tilojen aktivaatiota.”

”Matt”, tohtori Oblivion sanoo. ”Ne yrittävät kieltä kieltä. Tapaamme kommunikoida.”

Sitten jokin antaa periksi ja maisema keinahtaa. Olen polvillani maassa ja nenästä valuva verinoro maistuu suolaiselta.

Matt?

Olennot ovat aivan lähellä, ne koskettavat. Yritän rimpuilla, mutta tuli aivoissa ei hellitä. Tuoksuu palaneilta hiuksilta.

Matt!

Alan kouristella. Puren kieleni melkein poikki ja suusta pursuaa veristä vaahtoa. Lena kiljuu, melkein itkee, jossain kaukana. Ja minä muistan Chrisin kummallisen ilmeen Kyyhkyssä. Kuin hän olisi tiennyt kaiken jo ennalta, valinnut. Jotenkin.

Sitten on pimeää.

Lena on hysteerinen. Muukalaisen verkkokalvosilmät muuttavat muotoaan, venyvät. Niiden kuvio näyttää

fraktaalilta. Sitten se räjähtää rikki.

Asfaltti tuntuu karhealta poskea vasten.

Tohtori Oblivion! Se on Jerry ja hän puristaa korviaan, tuskissaan. Tohtori ampuu kaasun, mutta onko sillä edes vaikutusta? Vääränlainen aineenvaihdunta, se on tarkoitettu tainnuttamaan ihmisiä. Kaikki äänet ovat pelkkää sotkua.

Sitten on taas pimeää.

Lena seisoo vierelläni ja tuntuu paremmalta. Jerry'n hattu lojuu maassa. Hän makaa hattunsa vierellä ja korvissa on kuivunutta verta. Silmät tuijottavat tyhjää ja molemmat niistä ovat aivan punaiset.

Nousen ja Lena on minussa, vain sillä tavoin jaksan. Alan juosta. Hetken maisema keinoon, mutta saan muukalaisen kuitenkin kiinni. Isken sitä ja sen iho muuttaa väriä.

Sisäkkäin pyörivät kehät, kuin miljoona silmää. Näkijä on aivan veden rajassa.

Tohtori Oblivion on kuollut. Hänen kaasunsa tekee kaikki hulluiksi.

Mies on yhä elossa, kansalainen, ja Chris yrittää auttaa. Mutta yksi niistä on piilossa aluksessa eikä hän huomaa. Vai huomaako? Se koskettaa.

Ja jotain tapahtuu. Ääni vihloo.

Muukalainen edessäni makaa maassa ja yrittää ryömiä pois, mutta minä en päästä sitä pakoon. Lyön vain uudelleen, kunnes sen iho muuttaa taas väriä. Jokin hajoaa sen sisällä, eikä se enää liiku.

Ääni repii aivot kappaleiksi.

Chris huutaa.

On hetken pimeää.

Rakastan sinua, Lena sanoo.

Jotain meiltä kaikilta, vielä enemmän häneltä itseltään. Chrisin sielun leikekuva.

Olento päästää irti ja ääni lakkaa. Sekin on kuollut, kuin muukalainen minun jaloissani. Sumu alkaa hälvetä.

Sisäkkäin pyörivät kehät, miljoona silmää. Viimeinen niistä sukeltaa jokeen, eikä sen ruumista koskaan löydetä.

Raja.

Chris oli astunut sen yli.

*

SANKARIA ODOTTAA KUOLEMANTUOMIO?

Chris Lyman, joka tunnetaan paremmin nimellä Näkijä, saatiin kiinni kahden viikon jälkeen katoamisestaan. Pidätys tapahtui hänen osallistuttuaan jumalanpalvelukseen pyhän Markuksen seurakunnan kirkossa, kertoi poliisin tiedottaja myöhään eilen illalla. Kuoro veisasi yläparvella, kun he naulitsivat toisiaan eri puolille Herran huonetta ja ruoskivat itseään omasta nahastaan valmistamallaan piiskoilla, lähde vahvistaa. Kaikki tapahtui niin kuin herra Lyman katsoi sairaassa mielessään hyväksi. Kirkon lattia oli punainen verestä ja hullu istui ruumisympyrän keskellä alastoman ja kalpean kulkueen yhä mädellässä hänen jaloissaan. ”Se oli kuin kadotusta kuvaava maalaus, jossa syntiset kurottavat kohti Taivasta, kohti Jumalaa”, tutkinnasta vastaava tarkastaja Nikita Chéron tilittää heidän kohtamastaan kauhunäystä.

— Katkelma uutisartikkelista

Muukalaiset saattoivat muuttaa aivojen kemiallista rakennetta, Lena kertoi minulle joskus, saada esiin uutta ja vahvistaa vanhaa. He olivat muuttaneet myös minua. Vähän, mutta silti jotenkin. Hän saattoi aistia sen, kuten Lena aisti saman Chrisissä, mutta Chris tiesi mitä piilottaa eikä hän kertonut. Emmekä me huomanneet mitään aluksi.

Jotain tohtori Oblivionin älystä. Jotain minulta, kehoni voimasta ja aistieni paremmuudesta. Pala Lenan mielestä, hänen telepatiastaan, ja alkeita Jerry'n illuusioista. Vielä enemmän Chrisiltä itseltään.

Sellainen oli uusi Chris, parempi kuin vanha. Ennen hän saattoi nähdä mahdollisiin tulevaisuuksiin pelkästään unissaan, nukkuessaan, ja silloinkin näyt olivat hajanaisia — sirpaleita. Mutta tuon päivän jälkeen hän uneksi ollessaan valveilla. Ja Chris saattoi valita tulevan hetken, laskea muuttujien paikat, niiden tarkat arvot, ja asettaa ne päässään sellaisiksi kuin tahtoi. Jos toimijoita ei ollut liikaa ja hän oli yhä merkityksellinen jonkin tulevaisuuden kannalta. Mutta lopulta toimijoita oli aina liikaa ja tulokset vääristyivät. Sillä tavalla hän jäi kiinni ensimmäisen kerran.

Liberty Bridgen jälkeen Chris menetti otteen. Meille hän sanoi tarvitsevansa vain lomaa ja minä ja Lena uskoimme häntä. Kaiken jälkeen uskominen oli lopulta helppoa. Chris nousi autoonsa ja katosi. Hän ajoi osavaltion läpi ja outojen murhien aalto levisi hänen mukanaan.

Valamiesten ja oikeuden tuomari Javier Sheperdin päätöksellä Chris suljettiin laitokseen. Voimakkaan lääkityksen avulla häntä pidettiin koomaa muistuttavassa tilassa, jossa hän ei pystynyt enää näkemään unia, eikä käyttämään mitään tavallisuudesta poikkeavia kykyjään. Hänet herätettiin ainoastaan vierailujen ajaksi, Chrisin sisko Jessica kertoi minulle ollessaan vielä elossa, sekä niitä hoitokertoja varten, joiden katsottiin kuuluvan hänen paranemishjelmaansa ja olevan välttämättömiä sen kannalta. Mutta silloinkin Chris oli aina tiukasti vartioitu ja raskaasti huumattu — heikko — vaikka tiedostikin ympäristönsä tapahtumat. Hän säästi henkensä pelkästään menneisyytensä takia, kaupungin vuoksi. Hänellä ei olisi ollut arvoa sähkötuolissa.

Ja samaan aikaan keskustelua käytiin toimintatavoistamme Liberty Bridgen sillalla, kun ihmiset alkoivat todella käsittää mitä oli tapahtunut — ymmärtää mahdolliset seuraukset, muukalaiset. Ehkä meidän olisi pitänyt vain odottaa, tehdä jotain toisin, kysyin usein itseltäni noita asioita. Mutta matkasiko kukaan todella sellaisia matkoja, tähtien takaa, pelkästään tutkiakseen rauhanomaisin aikein? Vaurauden tavoittelun ajamina ihmistenkin esi-isät kerran ylittivät Atlantin kaltaisten mukana. Ja ehkä heidän kohtalonsa oli joka tapauksessa sama kuin intiaaneilla oli ollut.

Kaikesta huolimatta yleinen mielipide väiteltyssä jäi lopulta meidän puolellemme. Saimme tapauksen takia joitakin vihamiehiä ja heistä oli harmia myöhemmässä elämässämme. Mutta paikalla olleet ja olentojen aluksesta pelastettu virkamies puhuivat kaikki avoimesti menettelytapojemme puolesta. Silti, julkisesti ilmoittamamme lopettamispäätös ei tullut varmasti enää kenellekään yllätyksenä. Se oli järkevintä, ja tohtorin ja Jerry'n hautajaisten jälkeen oli myös jokin syy.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

”Paskat”, Chris sanoo ja kaapii leipäpalalla lautasensa tyhjäksi. ”Tiedätkö, miten paljon voi kestää sähköä ennen kuin veri alkaa kiehua aivoissa?” Hänen kasvoillaan on kummallinen ilme. ”Miltä elämä maistuu, Matt?”

Hieron ohimoitani ja painan peukaloilla aristavia silmiäni. Ja Chris koskettaa taas mieltäni. En vastaa hänelle mitään, sillä elämä ei maistu siltä kuin ennen. Samalta kuin Liberty Bridgen aikaan tai vielä aikaisemmin. Se on nykyään väljähtynyt. Olen yrittänyt kirjoittaa, kertoa kaiken itsestäni ja Lenasta, Chrisistä, tohtorista ja Jerrystä. Asua muistoissa, mieltä, mutta sekään ei enää auta. Ajatukset ovat sumeita.

*Ja sinä, Vapahtaja, tyhjän maassa
viivyit seisoi tähtesi alla.*

— Francis Howardin runosta *Vaski*

Oli vaikea myöntää itselle, miltä tuntui iskeä joku maahan, ryöstäjä tai murtovaras. Mistä siinä kaikessa oli oikeasti kyse. Lopulta minä tarvitsin väkivaltaa ja varjoja, katujen höyryäviä viemäriaukkoja ja lokakuun viileää tihkusadetta, kun se liimasi naamion vasten kasvoja...

Halveksin ihmisiä, heidän vajavaisuuksiaan, lajinsa ja rotunsa saastoja. Se on tavallaan ironista. Heiltä sain mitä halusin, kun pikku kerhomme oli vielä toiminnassa.

Ja joskus ajattelen yhä Francis Howardia, nuorta runoilijaa, joka lauloi säikeitään muukalaisista ja maalasi kuvia heidän mahtavista kaupungeistaan. Ne olivat hullun tekstejä ja rienaavia vedoksia, hän sanoi niiden puhuvan hänelle unessa.

Jostakin syystä Francis Howard kuvotti minua ihmisistä kaikkein eniten. Ehkä se johtui hänen luonteestaan, en tiedä. En ollut kuitenkaan ainoa, sillä hänellä oli paljon vihamiehiä. Ja Francis kuoli epäselvissä olosuhteissa. Hänet piestiin hengiltä eräänä yönä, ja hänen murhaajansa vain nauroi, kun hän rukoili armoa.

Sen jälkeen en ole enää tehnyt mitään sellaista.

— Matt ”Goljat” Bradyn *Sankarin viitta*, omaelämäkerrallinen teos (ei julkaistu)

Hetken kaikki ympärilläni on mustaa ja vain Chris on valossa. Hän näyttää suurelta kuin vuori, voimakkaalta, ja minä olen pelkästään pieni muurahainen. Ötökkä jonkin inhottavan hengen jaloissa.

”Sinä pengot ajatuksiani.”

”Anteeksi.”

Ja ravintola on taas ennallaan. Rose, jonka käden Chris lävisti rapuveitsellä, on menettänyt tajuntansa. Isä makaa kasvot pöytää vasten painautuneena ja hänen päässään on haavoja kohdissa, joissa haarukka on rikkonut ihon. Tytär tuijottaa häntä typeränä, naisella on vielä hiustuppoja nyrkeissään.

Huokaisen, sillä jotenkin tuo kaikki koskettaa minua liian vähän, kuin kenelläkään heistä ei oikeastaan olisi merkitystä. Ja tavallaan ei heillä olekaan. Olen liian tunteeton ollakseni oikeasti mukava. Ja kaikista ravintolan ihmisistä vain Roy on peloissaan. Tai osa hänestä.

Me olemme pitkään hiljaa. Chris tilaa uudelleen samanlaisen annoksen ja Becky tuo pöytään kannullisen jäävettä.

”Haluatko sinä tilata?” Chris kysyy, mutta minä pudistan päätäni. Hän utelee jotain myös kuntoilustani ja vastaan kaikkeen kieltävästi. ”Ei sitä oikeastaan huomaa”, Chris sanoo, ”ettet enää harrasta sitä.”

Sitten kukaan ei taaskaan puhu.

Hetken jälkeen uusi annos saapuu vielä inhottavampana kuin mitä edellinen oli. ”Haluaisin nitojan”, Chris hymyilee Beckylle ja nostaa kuvun ateriansa päältä. ”Toisitko minulle sellaisen, olisitko niin kiltti?”

Becky katoaa keittiöön. Kun hän palaa nitoja mukanaan, Chris käskää häntä nitoa sievät korvat päähänsä. Ja Becky alkaa nitoa.

Kuuluu terävä helähdys, kun rauta pureutuu kiinni ihoon. Haavasta ei tule juurikaan verta, ainoastaan Beckyn alahuuli alkaa täristä. Mutta muuten hän on täysin tyyni ja jatkaa.

Sama toistuu molemmille korville.

Äkkiä Becky putoaa maahan kuin nukke, jonka jalat kiukkuinen lapsi on huitaissut alta. Hänen kätensä alkavat nykiä ja pää vääntyy voimakkaasti taakse. Becky makaa aivan hiljaa lattialla, silmät ovat tyhjä. Hän pitää nitojaa yhä kädessään, viimeinen painallus ja niitti puristuneena syvälle pehmeään kudokseen ja sen läpi korvannipukan taakse.

Chris hymyilee minulle kuin kettu ja nappaa kulhosta riisiä suuhunsa. Hän ottaa veitsen ja haarukan ja

alkaa leikata kalmarinpalasta lautasellaan.

”Sinä kuvotat minua”, kuiskaakaan.

Chris huokaisee ja laskee aterimet käsistään. Hän katsoo minua hetken silmiin ja työntää sitten lautasensa syrjään. Kasvoilla on vakava ilme, melkein surullinen.

”Olet kylmä, Matt”, Chris sanoo. ”Sen takia se ei koskaan onnistunut Lenan kanssa. Sinä et ole kiva tyyppi.”

Ja Chris hamuaa pitkillä sormillaan kasvojani kohti. Hän tarttuu silmälasihini, ottaa ne ja pudottaa lattialle. ”Mutta sinä olet mikä olet — säälittävä.” Chris astuu lasieni päälle. Linssit murskautuvat inhottavasti ritisten ja kehykset vääntyvät muodottomiksi äkillisen painon alla.

”Mikset koskaan käynyt minua katsomassa?” Chris sanoo ja nousee pöydästä. ”Kukaan ei käynyt! Sen jälkeen, kun Jessica kuoli.”

”Minä”, aloitan mutta en kuitenkaan jatka pidemmälle. ”En vain käynyt.”

Lattialla Beckyn huulet alkavat vähitellen sinertää, hänen kuollut ruumiinsa nytkähtelee tahdottomasti aina silloin tällöin. Pää kohoaa aavistuksen ja putoaa taas alas. Kasvot koskettavat Chrisin kenkien kärkiä ja hän nyrpistää nenäänsä.

”Johtuuko se kaikki meistä, mitä tapahtuu? Vain sinusta?” kysyn ja Chris näyttää aivan rotalta. Vanhalta rotalta, joka oli liian viisas syödäkseen myrkytettyjä leivänkannikoita ja kuoli yksin pimeässä. Hän napittaa yhden takkinsa napeista kiinni, veri on kuivunut tumman ruskeiksi tahroiksi hänen valkealle paidalleen.

”Oli hauska nähdä, Matt”, Chris kumartuu ja irrottaa nitojan Beckyn sormista. Ja minun päänsärkyni vain yltyy.

Sitten tapahtuu jotain, mitä Chris ei osaa ennustaa. Joku käy kokeilemassa ravintolan lukittua ovea (se on Nathan, hän tuli tänään sittenkin!) ja Chris kääntyy katsomaan.

Liikaa muuttujia, liian monta toimijaa huomioitavaksi.

Tartun Beckyn tuomaan vesikannuun. Se on vielä aivan täynnä, tehty lasista. Ja minä olen nopea, eikä Chris ehdi väistää. Painava astia hajoaa sirpaleiksi osuessaan häntä ohimolle. Vesi ja jäänpalat roiskuvat meidän molempien päälle.

Johtavat lääkärit arvion jälkeen: emme voi kiistää, etteikö nykyhetki ja tähtimatkaajat voisi olla seurausta Näkijän asettamasta tulevaisuudesta.

— Iltapäivälehdessä lööppi Chris Lymanin pidätystä seuranneista tapahtumista

Rystyseni ovat auki.

Chris makaa lattialla rikkoutuneiden pöytien ja kaatuneiden tuolien seassa, sirpaleissa. Hän kohottaa tärkevät kätensä minua kohti (ei enää, ne sanovat) ja minusta tuntuu elävältä, nuorelta. Samalta kuin silloin ennen, kun olin juossut kaupungin ympäri aamun sarastuksessa. Ja minä päätän alkaa taas kuntoilla.

”Ä-lä pakota minua palaam-aan takaisi-n”, Chris yskii ja oksentaa lattialle kaiken mitä on syönyt. Myös omaa vertaan. ”V-ain jatkaisivat siitä, m-ihin jäivät. Tuhhat neu-la-a, tu-hat pistoa.”

Kaikki ravintolan ihmiset ovat nyt kauhuissaan, he tuijottavat meitä ja monet heistä itkevät tai nyhyttävät hiljaa. Chris on päästänyt heidät irti, hän on liian heikko

enää valitsemaan hetkiä tai kontrolloimaan ketään.

Ajattelen äkkiä Lenaa, hänen nauruaan ja hymyään. Ehkä minun pitäisi soittaa hänelle useammin, päätän että soitan.

”Luulin vo-ivani hall-ita sitä.” Chrisin hengitys vinkuu ja kuplii katkenneita kylkiluita vasten, hänen keuhkoissaan on reikä. ”Ka-ikk-kea... Äl-ä pakota enää palaama-an”, hän hymyilee hiukan. Se on kuin lapsen hymy.

Ja minä mietin, miltä tuntuu tappaa joku kaltaisen-sa. Vaikka tämä olisi kovin sairas ja tehnyt paljon paha. Mutta ei se tunnu sen kummemmalta. Sillä minä olen kylmä. Mutta ehkä sekin on eräänlainen lahja. Tavallaan.

Katson Chrisiä, ja oksennuksen, veren ja hien haju tunkee nenääni. Hänen hartiansa nytkähtelevät, kun hän yrittää nousta. Tiedän, että Chris käy mielessään läpi toimijoita ja muuttujia — yrittää laskea hetkiä, mahdollisia tulevaisuuksia.

Minä valitsen ne kaikki.

© Heikki Nevala

Saatesanat novelliin

”Ihmisten sankarit, jumalten äpäret”

Erään kerran tylsässä pizzajonossa leikittelin ajatuksella ”entä jos...”. Entä jos joku tulisi sisään ja ottaisi yhtäkkiä takkinsa alta esiin jotain irtileikattua? Sellaisenaan ajatus ei tuntunut kovinkaan mairittevalta, mutta jos sen vaikka yhdistäisi supersankareihin...

Pizzajono-episodin jälkeen ”Ihmisten sankarit, jumalten äpäret” tarinan peruspalaset alkoivat vähitellen muotoutua. En kuitenkaan halunnut mukaan perinteisiä supersankareita, vaan Alan Mooren Watchmen-sarjakuvassaan esittelemien sankarien kaltaisia persoonallisia yli-ihmisiä. Sittemmin tapahtumapaikka vaihtui pizzeriaasta kiinalaiseksi ravintolaksi ja mukaan tuli myös kohtaaminen avaruuden muukalaisten kanssa. Innoitus olentojen ulkomuotoon ja aluksiin löytyi erästä vanhasta UFO-sarjakuvalehdestä. Itse tekstin halusin kirjoittaa dokumentaariseen tyyliin, koska en ollut sellaista vielä aikaisemmin kokeillut.

Jotain lienee syytä mainita myös novellin nimestä. ”Ihmisten sankarit, jumalten äpäret” viittaa varsinaisesti antiikin sankareihin ja heidän ”syntyperäänsä” ja siten myös novellissa esiintyvien supersankareiden voimien mahdolliseen alkuperään, johon ei tekstissä juurikaan sen tarkemmin puututa. Novellista on pongattavissa myös muita, supersankarikonventioihin liittyviä viittauksia.

Heikki Nevala

Heikki Nevala on Jyväskylässä asuva tietotekniikan opiskelija. Häneltä on aiemmin julkaistu novellit ”Harmistuksen paluu” (Legolas 2/05), ”Tähtilapset” (Alienisti 2/05) ja ”Orson Shaneyn kasvot” (Usva 4/05). Nevala sijoittui Nova 2006 -kilpailussa kuudenneksi novellillaan ”Kauhun kaksi huonetta”.

LIHAN LAPSET

Tuomas Saloranta

Kapteenin yksityinen päiväkirja, lihanpyyntialus Argylos, 6.

kierron 14. päivä, Merenlaskun vuonna 684

Vaimoni sai tänään uuden käden. Hänen oikea ranteensa murtui edellisenä yönä, kun yritimme pelastaa purjeet myrskytuulen raatelulta. Hän syytti onnettomuudesta yksin matruuseja, joiden käsissä köysi oli päässyt luistamaan, mutta mielestäni hän saa kantaa vastuunsa itse. Naisen paikka ei ole kannella, kun taivaan tulet leimahtelevat ja aallot lyövät laivaamme korkeammalle.

Vaimoni ei menettänyt tajuntaansa eikä edes näyttänyt kipua, mutta kättään hän ei kyennyt enää liikuttamaan. Shamaani tutki sen ja pudisti päätään. Hän tarjoutui poistamaan murtuneen käden ja ompelemaan kyynärpään umpeen siihen asti, että pääsisimme Lauttoille, mutta tällaiselle ajatukselle vaimoni vain tuhahti. Hänen on aina oltava tapahtumien keskipisteessä, eikä hän olisi yksikäsitisenä voinut osallistua miehistön tehtäviin.

”Ja jos pakotatte minut joutilaisuuteen koko loppumatkan ajaksi”, hän sanoi, ”henkeni tulee harhaiseksi.”

Niinpä laskeuduimme laivamme kaikkein pyhimpään, himmennettyjen lyhtyjen valaisemaan kappeliin. Vaimoni asettui makuulle altaaseen, painoi päänsä pinnan alle ja veti syvään henkeä. Hänen keuhkonsa täyttyivät siunatulla vedellä, ja pian hän vajosi tiedottomuuteen.

Shamaani otti esiin luuveitsen, teki muutaman viillon ja kuori ihon pois vahingoittuneen käden ympäriltä. Sitten hän punoi erilleen lihasten säikeet, sulki samalla suonet puristimin ja vangitsi hermonpääät pienillä neuloilla, ja irrotti lopulta luut toisistaan. Hänen henkensä on jo vanha, mutta hän on edelleen äärimmäisen tarkka. Vahingoittuneen käden hän laski pienempään altaaseen, missä se saisi odottaa matkamme päättymistä. Lauttojen papit osaavat korjata repeytyneet lihakset ja murtuneen luun, ja moni vaurioitunut raaja saa uuden elämän heidän käsittelyssään.

Seuraavaksi shamaani tutki kappelin pienemmät al-

taat ja tuhahteli harmissaan. Yhdessä altaassa uiskenteli yksittäisiä lihaksia, toisessa kokonainen jalka ja kolmannessa muutama sisäelin, mutta ainuttakaan ylimääräistä kättä meillä ei ollut.

”Teidän luvallanne, kapteeni”, shamaani lopulta sanoi, ”ja rauhan säilyttämiseksi, minun on turvauduttava siihen mitä ruumasta löytyy.”

Nyökkäsin, sillä vaikka ehdotus olikin Lihan lain vastainen, pappien määräämä rangaistus olisi tässä tapauksessa pienempi paha. Nousimme kannelle ja käskimme matruusien avata luukut. Ruuman mustuudesta korviimme kantautui loiskahduksia, sillä siunattu vesikään ei saa Merestä pyydystämäämme saalista täysin rauhoittumaan.

Matruusit alkoivat kauhoa haaveillaan, ja pian esiin nostettiin helakanpunaisena hohtava käsi. Sen paljaat lihakset tytisivät ja värähtelivät, verisuonet supistelivat ja laajenivat, sormet kouristelivat kuin jonkin salatun vihan vallassa, ja shamaani katsoi sitä epäillen. Se oli Meren villi käsi, toista kuin Unohduksen altaissa ke-syyntynyt liha josta vuosikausien uni on vienyt muistin – sillä liha muistaa, niin uskon. Se on täynnä edellisten omistajiensa muistoja ja myös alkukantaista, leppymä-röntä vihaa.

Matruusit taltuttivat käden ja sulkiivat sen shamaanin tarjoamaan leiliin. Palasimme vaimoni luo, ja altaassa käsi hiljalleen rauhoittui. Shamaani kiinnitti luut toisiinsa, yhdisti varovasti jänteet, hermonpääät ja verisuonet, pujotti vielä ihon paikoilleen ja ompeli sen umpeen. Hän tarkasteli kättä hetken, mutta koska se ei enää näyttänyt liikkuvan omasta tahdostaan, hän kohotti vaimoni pään varovasti pinnan yläpuolelle. Vaimoni oksensi keuhkonsa tyhjiksi ja kompuroi ylös altaasta, ja koeteltuaan uuden kätensä ranteen ja sormien liikkeitä hän ynähti hyväksyvästi.

Shamaani poistui kappelista, puhdistettuaan veitsensä ja neulansa itsekseen jupisten, ja jäin kahden vaimoni

kanssa. Katsoin vaimoni verhoamatonta kehoa, sipaisin hänen päälakeaan ja annoin sormeni laskeutua korvalle. Toinen käteni tavoitteli hänen lannettaan, hellästi ja vaatien. Käänsin katseeni seinustalla oleviin pienempiin altaisiin joissa penikset uiskentelivat, ja sitten kohtuihin jotka riippuivat seinällä omissa leileissään.

”Eikö shamaanin olisi jo aika kiinnittää nuo”, sanoin hymyillen, ”jotta voisimme saattaa alulle uuden hedelmän?”

Vaimoni vain tuhahti ja sanoi olevansa väsynyt. Kylähän minun sitä paitsi olisi pitänyt tietää, että hän sai siunatun veden hengittämisestä päänsäryn. Hän irtautui otteestani ja marssi ulos kappelista, heitti mennessään halveksivan katseen kohduille eikä suonut peniksille sitäkään vähää. Tulin jälleen kerran ajatelleeksi, kuinka kiusallisen helppo naisen on ymmärtää miehen henkeä, ja kuinka suuri mysteeri naisen henki vastaavasti on miehelle.

Kävelin yksin kannelle, nousin komentosillalle ja vapautin perämiehen joka oli jäänyt vahtiin leikkauksen ajaksi. Rakastan komentosillan hiljaisuutta ja yksinäisyyttä – ehkä juuri se on seikka, joka henkeni nuoruudessa sai minut valitsemaan kapteenin tien. Edellisen yön myrsky oli jo hyvän aikaa sitten laantunut, aurinko hehkui pilvettömällä taivaalla ja sai ilman väreilemään Meren yllä. Katselin syvän verenpunaisena hehkuvaa ulappaa ja näin, kuinka parvi peniksiä uiskenteli vanave-dessämme. Ne tekivät korkeita loikkia elämänsä ilossa, ja nuoret matruusit juoksivat hakemaan verkkoja jotka oli jätetty hyttien seinustalle kuivumaan. Penisparvi kuitenkin vain kiusasi heitä, ja katosi vikkelästi aaltoihin heti kun he olivat saaneet verkot veteen.

Unohduksen altaista on aikojen kuluessa karannut paljon lihaa, sillä varotoimista huolimatta liha löytää aina tiensä Mereen. Kunnialliset laivat pyytävät lihaa verkoilla, tuovat saaliinsa Lautoille ja luovuttavat sen papeille, jotka palauttavat karkulaiset altaisiin. Lihan on vaarallista kulkea karkuteillä, ja ankara rangaistus uhkaa niitä jotka omin lupineen ottavat käyttöön mitään Merestä pyydys-tämäänsä. Käytännössä monen on kuitenkin uhmattava tätä rangaistusta, sillä hengen palveluksessa liha väsyä, ja lihan uupuessa henkikin on vaarassa.

Hehkuvan kuuma päivä vaihtui leppeän vilpoiseksi yöksi, ja luovutin taas vahdin perämiehelle. Hän on hengeltään nuori, mutta rehti ja pätevä, ja uskon hänen pian saavan oman laivan. Laskeuduin hyttiimme ja näin

vaimoni olevan jo unessa. Hän makasi vuoteessamme, hyvän matkaa omalla puolellaan, eikä herännyt tulooni. Uni vältteli minua, enkä tahtonut häiritä vaimoani koska tiesin sen tekevän hänet äkeäksi. Lähdin varovasti, sytytin lyhdyn käytävässä ja suuntasin alimmalle kannelle.

Lastiruuman alla on vielä yksi kammio, kuin laivamme kohtu. Himmensin lyhdyn astuessani kammion salaperäiseen pimeyteen, lähestyin varovasti suuria lasiseinäisiä tynnyreitä ja erotin kolmessa niistä etäisen varjokuvajaisen. Kussakin tynnyrissä on ravitsevaan liukseen laskettu kohtu, jossa kasvaa lihani hedelmä. Katselin pieniä olentoja, ja samean lasin läpikin erotin aavistuksen niiden hennoista piirteistä ja silkoisesta pinnasta. Kuinka kaunis onkaan syntyvä elämä!

Mieleeni palasi muisto henkeni nuoruudesta, ja hellin sitä yhä palattuani pöytäni ääreen ja avattuani päiväkirjani. Eräs vanha kapteeni oli ottanut minut suojiinsa, vaikkakin vain pahaiseksi kansipojaksi, ja olin päässyt ensimmäiselle pitkälle purjehdukselleni. Olimme laskeneet ankkuriin Eteläisille renkaille, minut oli määrätty yövahtiin, ja kaukaisten rantojen hämäriä hahmoja katsellessani näin jotain ihmeellistä – kauneimman olennon mitä koskaan olen saattanut kuvitella! Sen iho oli luunvalkea ja rikkumaton, siron vartensa se oli julkeasti verhonnut kankaalla ja päässään sillä oli harteille ulottuva kiiltävän musta kasvusto, kuin meren levää mutta paljon hienompaa. Se istui luodolla ja katseli minua, ja sen silmät loistivat kuin taivaan tähdet. Lumouduin näystä pitkäksi aikaa, ja kun lopulta tohkeissani ryntäsin herättämään kapteenia, olento oli jo kadonnut.

”Se oli näkyolento”, kapteeni selitti minulle, ja silloin kuulin moisista kummituksista ensimmäistä kertaa. Kapteeni kertoi itsekin joskus nähneensä sellaisen, mutta varoitti minua visusti vaikenemaan kokemuksistani. Näkyolentojen näkeminen on seurausta Lihan lain rikkomisesta, niin Lauttojen papit sanovat, ja jos niistä erehtyy puhumaan ääneen, saa ankaran rangaistuksen.

Henkeäni nousevat jälleen riivaamaan häpeälliset ajatukset, joita en ole uskaltanut jakaa kenenkään kanssa. Vaimoni on näyttävä ja voimakas nainen, josta moni toinen kapteeni ja jopa Lauttojen ammattimies on ollut minulle kateellinen. Jos vain ihmisestä voi kauneutta löytää, vaimoni on kaunis, ja toki rakastan häntä koko sydämeistäni. Tulee kuitenkin päiviä, jolloin koen vas-

tenmieliseksi kansamme epäsymmetrisen ja romuluisen kehon, ahavoituneen ja luuveitsen kirjaileman ihon. Silloin muistan näkyolennon sanoinkuvaamattoman kauneuden, ja tunnen henkeni vapisevan.

Kunhan saavumme taas Lautoille, on yhden lihamme hedelmän aika syntyä maailmaan. En kuitenkaan osaa iloita, vaan murhemieli valtaa henkeni – sillä syntymässä ihmisen kauneus katoaa iäksi, ja vasta kuolema vapauttaa meidät lihan kahleista.

6. kierron 20. päivä

Saavutimme Lautat viimein tänä aamuna. Temppe-
lin valtava hahmo erottui aamu-usbasta mastojamme korkeamana, ja hiljalleen sen ympärille hahmottuivat lauttamaiset rakenteet, merileväharsosta punottujen teltojen harjat, lauttoja yhdistävät kaarisillat, ankkuriin tai telakalle lasketut laivat sekä Lauttojen ympärille levittyvät laajat leväviljelmät. Ohitimme pieniä veneitä, joista Lauttojen lihanpyytäjät heittelivät verkkojaan. Jonkun verkossa pyristeli Unohduksen altaista verekseltään karannutta lihaa, mutta useimmat joutuivat palaamaan tyhjin käsin. Liha pyrkii nopeasti pois temppe-
lin läheisyydestä, eivätkä apajat Lauttojen ympärillä ole ollenkaan niin hyvät kuin avoimella Merellä. Lauttojen lihanpyytäjät ovatkin köyhää väkeä, eikä monella heistä ole edes omaa telttakatosta. Kauempana telakalla näytettiin rakentavan uutta laivaa, ja perämies katseli sitä toiveikkaana. Kenties hän vielä saa sen komentoonsa.

Luovimme laiturin tuntumaan, laskimme ankkurin ja kiinnitimme köydet. Temppe-
lin palvelijat odottivat meitä valtaviin tynnyrien ja sammioiden kanssa. He astuivat laivaan, täyttivät kappelimme lihavarannot, tyhjensivät sitten ruumasta saaliimme ja lähtivät paluumatkalle kohti temppe-
liä ja Unohduksen altaita.

Laivanrakentajamestari apupoikineen odotteli jo kärsimättömänä temppe-
lin palvelijoiden lähtöä. Heidän vuoronsa oli seuraavaksi – mestari kiersi koko laivan kanssani ja teki muistiinpanoja, sen jälkeen apupojat kävivät toimeen naulojen ja lauttojen, neulan, langan ja purjekankaan sekä monien salaperäisten työkalujen kanssa. Työskentelyn ajaksi koko miehistön oli poistuttava, sillä käsityöläisten taidot ovat tarkoin varjeltuja salaisuuksia ja laivanrakentajat ovat käsityöläisistä kaikkein mahtavimpia ja arvostetuimpia. Meidän oli sitä

paitsi joka tapauksessa lähde-
ttävä temppe-
liin, onhan koko miehistön aina matkan jälkeen suoritettava mahdolliset syntymän ja kuoleman rituaalit, korvattava väsynyt tai vaurioitunut liha uudella, tunnustettava Lihan lakia vastaan tehdyt rikkomukset sekä otettava vastaan siunaus uudelle matkalle.

Kuljimme hyvässä järjestyksessä halki Lauttojen suuren basaarin, valtavan telttakatosten meren jossa kauppiat huutelevat ja tarjoavat ohikulkijoille kaikkea mitä kuvitella saattaa. Kauppiain ja käsityöläisten apupojat juoksevat mestariensa asioilla, kerjäläiset ojentelevat käsiään almujen toivossa, ja tulentekijät kiertävät keittotulelta ja ahjolta toiselle – sillä tuli on vaarallinen palvelija ja tulenteon taito vain harvojen tuntema salaisuus. Asesepät takovat taidokkaita väkäteräisiä harppuunoita omissa katoksissaan, verkompunoijat esittelevät toinen toistaan kestävämpiä verkkoja omissaan, merenviljelijät myyvät viljelmiensä satoa, vedenkerääjät puhdasta juomavettä, lyhdyntekijät lyhtyjä... Joukossa on toki myös ihmisten turhamaisuuteen ja nautinnonhaluun vetoavia kaupustelijoita jotka tyrkyttävät erilaisia koruja ja helyjä tai Renkaiden kasveista valmistettuja herkkuja, sekä puoskarishamaaneja jotka ovat erikoistuneet koristelemaan ihoa tai kaapimaan pois liian herkuttelun synnyttämää rasvakerrosta.

Pitkän merimatkan yksitoikkoisuuden jälkeen meteli huumasi korvat, ja jo pelkästään basaarin tuoksu – hiostava, seisova ilma, jonka täyttivät savuttavien keittotulien katku ja yhteen sulloutuneiden paljaiden ihmiskehojen löyhkä – sai hengen houreiseksi. Pidän kuitenkin matruusit tiukasti kolmirivissä enkä sallinut kenenkään harhautua joukosta. Kuljin kärjessä, kuten tapoihin kuuluu, mutta vaimoni pyrki väkisin rinnalleni. Hän ei ole koskaan osannut kunnioittaa perinteitä. Shamaani ja perämies tulivat askeleen verran jäljessämme, ja heidän perässään kaksi matruusia kanto purjekankaalla verhottua tynnyriä, jossa lihani hedelmä odotti syntymää.

Ylitimme kaarisillan basaarista temppe-
liaukiolle, ja temppe-
lin näkeminen sai matruusit unohtamaan basaarin houkutukset. He haukoivat henkeään ja katsoivat syvän kunnioituksen vallassa julkisivua, joka on rakennettu jykevistä mastopuusta. Jopa portit ovat raskasta puuta, ja niiden edustalla seisoo aina joukko harppuunoin aseistettuja vartijoita. Sisemmät seinät ovat purjekangasta tai leväverkkoa, ja niiden väliin

© Carita Forsgren 2007

muodostuu sokkeloisia käytäviä jotka tuntuvat joka vierailulla muuttavan muotoaan. Näin papit varmistavat, että reitti temppelin sisimpiin osiin pysyy vain heidän ja palvelijoiden tuntemana salaisuutena.

Himmeää lyhtyä kantava temppelin palvelija johdatti meidät keskikammioon. Kammiossa on rivi erikokoisia siunatulla vedellä täytettyjä altaita ja niiden taustalla esirippu, jonka takana sanotaan Unohduksen altaiden sijaitsevan. Vain papit saavat astua esiripun toiselle puolelle. Altaiden luona seisoivat pappi, suuri rasvan pöhöttämä mies jonka haaroissa roikkui penis. Se on pappien etuoikeus, muille ihmisille shamaani kiinnittää sukuelimet vain silloin kun niitä tarvitaan uuden elämän tuottamiseen – muulloin ne pysyvät turvassa altaissaan, jotta

eivät vahingoittuisi tai toisaalta saattaisi henkeä turhiin kiusauksiin. Matruusit laskivat tynnyrin papin eteen, sitten koko miehistö ryhmittyi taakseni. Me kaikki polvistuimme, pappi kohotti luuveitsen ja aloitti toimituksen lausumalla meille Lihan lain:

”On ihmisellä kolme kehää: iho ensimmäinen, liha toinen, kolmas kaikkein pyhin...”

Kuka hyvänsä saa leikata ihoa tai korjata lihashaavan. Shamaanilla on oikeus vaihtaa yksittäisiä lihaksia ja kokonaisia raajoja, hätätilassa jopa sisäelimiä joihin muutoin saa kajota vain pappi. Se, mitä kallo pitää sisällään, on pyhä eikä siihen käy kenenkään kajoaminen. Siellä hengen sanotaan asuvan.

”Sama on syntymä kuin kuolema”, pappi jatkoi.

Syntymässä ja kuolemassa rituaali on samanlainen – kummassakin henki erotetaan lihasta ja liha luovutetaan toisten käyttöön, kunhan se on aikansa levännyt Unohduksen altaissa. Syntyneen lapsen henki päätyy Kasvun altaisiin, mistä se aikanaan palaa elävien keskuuteen ja saa jälleen lihan ympärilleen, mutta mitä tapahtuu hengelle kuoleman jälkeen, sen tietävät vain papit.

”Lihaansa ei pidä peittämän, ei häpeämän, vaan ylpeydellä kantaman, ja ken lihaa koskaan vahingoittaa, saa rangaistuksista ankarimman!”

Me kaikki värähdimme, sillä jokainen tuntee rangaistuksen. Syyllisen hengeltä riistetään liha, ja henki lasketaan Unohduksen altaisiin. Rangaistuksen kesto riippuu rikoksen vakavuudesta, mutta aina se on useita kiertoja, eikä henki sen jälkeen ole entisensä. Syyllinen ei koskaan voi palata vanhaan elämäänsä, vaan rangaistuksen jälkeen hän viettää lopun hengelleen suodusta ajasta temppelein palvelijana.

”Tämä on Lihan laki”, pappi lopetti puheensa, ja kääntyi sitten tynnyrin puoleen. Hän leikkasi kohdun auki ja nosti lihani hedelmän esiin, ja himmeässä valossakin saatoin vain ihastella pienen kehon täydellistä muotoa, pehmeyttä ja luunvalkean ihon rikkumattomuutta. Lapsi sai ilmaa keuhkoihinsa ja päästi parkaisun. Pappi laski lapsen altaaseen, parku katkesi ja lapsi vajosi tiedottomuuteen. Luuveitsi puhkaisi pehmeän ihon, ja vaikka tiesinkin eläväni suuren kunnian hetkeä, en voinut olla tuntematta surua. Vaimoni taisi aistia henkeni liikkeen, sillä hän mulkaisi minua tyytymättömänä.

Veitsen terä tanssi lapsen iholla, pappi viilteli ihon tottuneesti kaistaleiksi jotka sitten kuori talteen. Seuraavaksi hän irrotti raajat, sen jälkeen kehon ja kasvojen lihakset, ja viimeisenä sisäelimet, silmät ja kielen. Hän kääri suoliston paksulle kiepille, samoin kuin sydämetä alkunsa saavat suuret verisuonet, irrotti hampaiden aihiot ja leuan ja lopuksi vielä kylkiluut. Kun jäljellä oli vain kallo ja selkäruoto, pappi taputti käsiään, ja palvelijat saapuivat tyhjentämään altaat lapsen lihasta. Liha vietäisiin Kasvun altaisiin, missä se saisi liota ravitsevissa liuoksissa ja kasvaa käyttökelpoiseksi. Myös kallo ja selkäruoto vietiin esiripun taakse, ja lausuin äännettömästi hyvästit lihani hedelmälle. Vuosien kulu-
tua hänen henkensä palaa täysikasvuisena ja saa lihan ympärilleen, mutta vaikka joku väittääkin henkensä

aistivan oman lihansa hedelmät, itse en sellaiseen usko.

Syntymän rituaalin jälkeen oli vuoromme tunnustaa Lihan lakia kohtaan tekemämme rikkomukset, ja tunnustukset kuultuaan pappi vaihtoi uusia lihaksia, raajoja tai sisäelimiä niille joiden liha oli vahingoittunut tai osoitti väsymisen merkkejä. Vaimoni kieltäytyi luopumasta Meren villistä kädestä, jonka shamaani oli hänelle vaihtanut, koska se hänen mukaansa oli voimakkaampi ja notkeampi kuin mikään mitä temppeleillä oli sillä erää tarjota. Pappi salli sen lopulta hänelle, mutta määräsi myös ankaramman rangaistuksen kuin olisimme muutoin ansainneet.

Vaimoni ei ollut ollenkaan tyytyväinen tähän, ja laivalle palattuamme hän jupisi koko illan kaikenlaisia typeryyksiä, kuten naisten ikiaikaisena tapana on.

”Miksi meidän on aina palattava Lautoille ja luovutettava saaliimme temppeleille?” hän ihmetteli. ”Mihin me pappeja tarvitsemme? Voisimme vain purjehtia ja pyytää Merestä sen lihan mitä tarvitsemme.”

”Henkesi taitaa hourailla”, sanoin, ja varmistin samalla ettei kukaan matruuseista höristelisi liiaksi korviaan. Vaimoni puheista saattaisi jo yksin saada uuden rangaistuksen. ”Jos emme koskaan palaisi Lautoille, kuka paikkaisi laivamme?”

”Me voisimme tehdä työn itse”, vaimoni sanoi, osoittaen kuinka vähän nainen voi moisista asioista ymmärtää. ”Laivanrakentajat voisivat aivan hyvin opettaa tietonsa ja taitonsa kaikille. Tai jos he tahtovat pitää salaisuutensa, he voisivat kulkea laivojen mukana. Puu ja metalli-
lihan tulevat Renkaiden saarilta, eivät Lautoilta.”

Hän innostui entistä enemmän, ja pian hän keksi että laivan mukana voisi kulkea myös vedenkerääjä ja merenviljelijä, jolloin laiva olisi täysin omavarainen eikä se tarvitsisi mihinkään Lauttojen pöhöttyneitä pappeja ja käsityöläismestareita – nämä ovat vaimoni sanoja, eivät toki minun! Minua hänen puheensa hymyilyttivät, mutta pidin ilmeeni vakavana jotta hänen henkensä ei olisi enää enempää hullaantunut, ja annoin hänen rai-
vota aikansa. Lopulta hän kyllästyikin, ja asettui jälleen nukkumaan visusti omalle puolelleen vuodetta.

Minä istuin pöytäni ääreen, ja siitä lähtien olen kirjoittanut näitä sanoja. Pian minun on lopetettava ja käytävä makuulle, sillä aamulla aloitamme matkan Läntisille renkaille – se on rangaistuksemme, jota en kuitenkaan nyt tahdo ajatella tarkemmin. Uni välttelee minua tänäänkin, päivän tapahtumat häilyvät yhä

silmieni edessä, ja näiden muistikuvien myötä henkeäni nousee riivaamaan joukko kysymyksiä.

Keitä me lopulta olemme? Jos todella tekisimme, kuten vaimoni houraili, nostaisimme tarvitsemamme lihan suoraan Merestä ja ottaisimme sen käyttöömmä ilman Altaiden suomaa unohdusta... Puhui vaimoni suulla todella hänen henkensä, vai Meren villi käsi joka toi rangaistuksen yllemme? Tuoko uusi liha mukanaan uuden muistin ja uuden, hengeltä salatun minuuden – kenties jopa kätkeyn vihan?

Vielä voimakkaammin henkeäni riivaa muistikuva lihani hedelmästä, lapsestani, ja sen päästästä parkaisusta. Lapsi todella eli, jo ennen syntymän rituaalia, ja vaikka tiedän rienaavani Lihan lakia ja kaikkea pyhää, en voi estää ajatusta joka hyökyaallon tavoin valtaa henkeni. Entä jos emme riistäisi lihaa lapsiltamme, vaan... antaisimme heidän tulla kohdusta rikkumattomina?

Ymmärrän ajatusteni mielettömyyden – jo yksin niiden vuoksi henkeni sietäisi päätyä Unohduksen altaisiin. Siksi pakotan nyt itseni laskemaan päiväkirjan syrjään. Edessämme on matka, jolla riittää vaaroja ilman hengen harhojakin.

7. kierron 9. päivä

Vaikka voimakas vietti ajaakin penikset uiskentelemaan laivojen vanavedessä, ja raajojen tiedetään joskus ryömineen merestä laivan kannelle, suurin osa lihasta vain ajelehtii Meren verenpunaissa sylissä kunnes päätyy verkkoihin. Joskus liha kuitenkin ajautuu Meren laidoilla sijaitseville Renkaille, saarille joille ihmistä on kielletty jalallaan astumasta, ja nousee maihin. Vailla Meren rauhoittavaa vaikutusta liha etsiytyy yhteen ja muodostaa kokonaisuuksia – lihaolentoja, joita hengen puuttuessa ajaa eteenpäin vain lihan oma vaistomainen muisti. Ilman suojaavaa ihoa lihaolennot ovat luonnon ja sään armoilla, auringon polte saa paljaan lihan kuivumaan ja hiekka hiertää säikeiden välissä. Näin kammottavilla tavoilla kiusattuna lihan täyttää mietön raivo, ja vimansa vallassa lihaolennot pyrkivät murskaamaan jokaisen ulottuvilleen eksyvän elollisen.

Urheimmat ihmisistä pyydystävät lihaolentoja vapaaehtoisesti, viedäkseen niiden lihan takaisin papeille ja Unohduksen altaisiin, mutta tähän tarvitaan tempe-

lin lupa. Lupia myönnetään myös rangaistukseksi, ja näin on tapahtunut meillekin – vaimoni uuden käden vuoksi saimme tehtäväksemme pyydystää yhden lihaolennon. Matruusit nurisivat koko matkan, mutta nurinan alla vaani pelko. Voimakkaan lihaolennon nujertaminen on hengenvaarallinen urotyö, ja jo yksin matka Renkaille on vaaroja täynnä, sillä Meren laidoilla on paljon riuttoja, matalikkoja ja karikkoja jotka ovat koituneet monen laivan kohtaloksi.

Läntisten renkaiden lähestyessä tuuli tyyntyi ja Merelle nousi usva. Passitin matruusit perämiehen johdolla soutamaan ja seisoin itse komentosillalla vaimoni ja shamaanin kanssa. Kertaalleen erotimme kaukaisuudessa toisen laivan, mutta lähemmäs päästyämme näimme sen olevan pelkkä hylky. Se on seissyt paikoillaan varmasti jo useita kiertoja, eikä miehistöstä näkynyt enää jälkeäkään. He ovat varmaankin vajonneet Meren syleilyyn ja kadonneet ikiajoiksi, tai sitten rantojen lihaolennot ovat repineet heidät kappaleiksi. Onneksi soutaminen piti matruusit työn touhussa eikä heille jäänyt aikaa hyllyn kauhistelemiseen.

Laskimme ankkurin lähelle rannan matalikkoa. Valitsin matruuseista jäntevimmät ja jätin komennon perämiehelle. Shamaani sai lähteä mukaamme, mutta vaimoni pakotin jäämään laivalle sillä naisen ei pidä astua maihin – onhan se jo miehellekin vaarallista. Väristys ja pahoinvointi kävivät joukkomme lävitse, kun jalkapohjamme painuivat rannan pehmeään hiekkaan, sillä ihmisen ei ole hyvä kulkea pinnalla joka ei huoju merenkäynnistä. Matruusien henkiä vallitsi tappiomieliala, mutta rohkaisin heitä muistuttamalla, ettei meidän tarvitsisi kulkea kauas. Lihakin viihtyy rannan tuntumassa, sillä se tarvitsee lähelleen Meren jossa kylpeä.

Mitä kertoisin saaresta? Valkeaa rantahietikkaa jatkuu kenties laivankannen pituuden verran, mutta muutoin saaren täyttää tiheä kasvillisuus. Puita on paljon, monet niistä ovat mastoamme korkeampia ja kaikenlaisten lehtien ja kasvannaisten peitossa, ja maata peittää tiheä pensasto ja aluskasvillisuus. Köynnökset ja versot kietoutuvat yhteen kuin lihan säikeet ja tekevät viidakosta elollisen, läpitunkemattoman seinämän. Matruusit puhelivat jo helpottuneina, ettemme pääsisi rantaa pitemmälle ja voisimme siis aivan hyvin palata laivalle, kun äkkäsin kasvillisuuden sekaan syntyneen polun. Arvelin lihaolentojen käyttävän tätä polkua kul-

kiessaan rantaan, ja komensin joukkomme seuraamaan sitä.

Astuimme viidakon kelmeävihreään hämärään, johon päivänpaiste tunkeutui vain ohuena kajastuksena tarjoamatta sen enempää valoa kuin lämpöäkään. Ilma oli kosteaa ja kylmää ja sai vilunväreet kulkemaan iholla, jota aurinko oli viikkokaudet säteillään hellinyt. Polku kiemurteli ja haarautui, ja viidakko kävi aina vain tiheämmäksi ja synkemmäksi. Kulkumme oli horjuvaa, sillä jokainen liikkumattomaan kamaraan läiskähtävä askel lähetti luihin ja ytimiin ulottuvia värähtelyjä pitkin kehoamme. Kykenimme näkemään vain kädenmitan eteemme, ja lehdet ja köynnökset pyyhkivät jatkuvasti ihoamme. Tunne oli tukahduttava, eikä viidakon painostavan tunkkainen tuoksu ollenkaan auttanut asiaa. Lahoavan puun ja maatuvan lehtimaton löyhkään sekoittuivat erilaisten kukkien makeat ja kirpeät tuoksuhaudukset, ja Meren raikkaisiin tuuliin tottuneen oli vaikea hengittää näin sakeaa ilmaa. Kasvillisuuden seasta kantautui kuhinaa ja tuntemattomia ääniä, ja matruusit säikähtivät pienintäkin risahdusta. Mitä kauemmas taaksemme Meri jäi, sitä pelokkaammiksi he muuttuivat, ja varmasti he odottivat joka hetki kuulevansa pensaikon ryskettä ja lihaolennon jalkojen töminää.

Määräsin lopulta joukkomme pysähtymään – arvelin sen olevan viisasta niin kauan kuin vielä muistaisin tulosuuntamme. Polun molemmin puolin kohosi paksuja puunrunkoja, ja viritimme yhden verkoista niiden väliin. Osa matruuseista ryhmittyi toisten verkkojen kanssa polunvarsitiheikköön ja osa jäi kauemmas vahtiin harppuunoiden kanssa. Heidän tehtävänsä oli suojella shamaania, ja myös puuttua tilanteeseen mikäli joku uhkaisi menettää henkensä lihaolennon raivotessa. Mitään lihaa ei toki periaatteessa saisi vahingoittaa, mutta hengenvaarassa tätäkin kieltoa täytyy rikkoa.

Kun kaikki oli valmista, aloimme tömistää maata jaloillamme ja paukuttaa puunrunkoja harppuunanvarsilla. Liha aistii töminän ja tärinän, ja aistimukset nostattavat entisestään sen raivoa. Me myös huusimme ja lauloimme äänekkäästi, sillä vaikka tiesimmekin, etteivät lihaolennot kuule, meteli nosti mielialaamme ja karkotti pelon.

Metelöintimme tuotti nopeasti tulosta. Kuulimme lehvien kahinaa ja askelten töminää joka lähestyi meitä kovalla vauhdilla, ja puristimme harppuunoitamme ja

verkkojamme tiukemmin sillä tiesimme lihaolennon olevan tulossa. Pian esiin rynnistikin olennoista kammottavin – miten sitä edes saattaisi kuvailla? Se oli vain suunnaton kasa lihaa, eri suuntiin sojottavia käsiä ja jalkoja joiden keskellä sykki möhkälemäinen lihasmassa. Paljas liha hehkui punaisena, tytisevänä ja kammottavasti kouristelevana, jalat sätkivät ja kädet hamusivat ympärilleen.

Kauhu lamautti henkemme hetkeksi, mutta toivuin nopeasti ja komensin terävällä huudolla matruusit jännittämään verkon. Lihaolento syöksyi suoraan verkkoon ja tarttui siihen, mutta lihan voima ja raivo oli liian suuri. Verkko repeytyi irti puunrungoista, lihaolento riuhtoi ja tempoi ja heitteli matruuseja kuin Meren aallokko. Sitkeimmät raahautuivat vielä lihaolennon perässä, ja otteensa menettäneet väistelivät parhaansa mukaan sen huitovia käsiä ja tallovia jalkoja.

Lisää verkkoja heitettiin lihaolennon päälle, ja ryntäsin itsekkin tarttumaan köyteen joka oli kirvonnut jonkun matruusin kädestä. Lihaolento kuitenkin aisti liikkeeni, ja huitaisu sinkosi minut polunvarsitiheikköön. Menetin otteeni köydestä, putosin rytisten lehvästön läpi ja tömähdin maahan. Hetken ajan henkeni etsi tasapainoa, enkä tiennyt missä suunnassa oli maa ja missä taivas. Ymmärsin sentään että ryske ja matruusien huudot kulkeutuivat kauemmas minusta, pakotin itseni ylös ja ravistelin päätäni – ja äkkiä tunsin ilmassa aavistuksen omituisesta hajusta. Se oli kuin ahjojen ja keittotulien savua, johon kuitenkin sekoittui jotain hyvin vastenmielistä. Mitään vastaavaa en ollut koskaan aiemmin haistanut, ja huomasin äkkiä vapisevani kauhusta. Jollakin selittämättömällä tavalla tuo kammottava löyhkä silti lumosi henkeni, enkä voinut kuin lähteä kulkemaan sen lähdeä kohti.

Raivasin tieni läpi tiheän kasvuston, ja löyhkä muuttui suorastaan tukahduttavaksi katkuksi. Se sumensi aistini, mutta hiljalleen aloin ymmärtää että edestäpäin kantautui ääniä – puhetta, jonka sanoja en ymmärtänyt. Yritin liikkua entistä varovaisemmin, mutta kasvillisuus oli niin tiheää että törmäsin viidakkoon raivatulle aukiolle aivan yllättäen. Aukiolle oli leiriytynyt joukko olentoja, joiden iho oli kalpea ja rikkumaton. Ne muistuttivat kovasti nuoruuteni näkyolentoa, mutta siitä poiketen ne olivat rumia ja likaisia, niillä oli yllään saastaisia kankaanrepaleita ja monien kasvoissa ja raajoissa oli tummaa, kähärää kasvustoa. Keskelle aukiota oli

viritetty tuli, josta viidakossa aistimani löyhkä oli selvästi peräisin – ja pian ymmärsin mikä sen aiheutti, vaikka henkeni ensin kieltäytyi uskomasta näkemääni todeksi.

Tulen yläpuolelle oli seivästetty kimpale lihaa! Enää ei voinut tunnistaa, mistä kehon osasta oli ollut kysymys, sillä liha oli kuollut ja kammottavalla tavalla ruskistunut, ja siitä puuttui suuria paloja. Kauhuni kasvoi entisestään, kun näin näkyolentojen hypistelevän lihanpaloja sormissaan, työntävän niitä suuhunsa ja jauhavan hampaillaan niin että rasva ja lihasneste valuivat noroina suupielistä.

Näkyolennot eivät olleet vain vahingoittaneet lihaa – ne söivät sitä!

Järkytykseltäni en edes ymmärtänyt hakeutua suojaan, ja näkyolennot huomasivat minut. Niiden joukosta kohosi vihaisia huudahduksia, ja toiset niistä ryntäsivät aukion laidalle missä rivi teroitettuja seipäitä nojasi suureen puunrunkoon. Muistin äkkiä olevani yksin ja yksityksissä, matruusit olivat jääneet kauas taakse eikä minulla ollut edes harppuunaa turvanani. Näkyolennot piirittivät minut puoliympyräksi levittäytyen, huutelivat ja heristivät seipäitään. Tie metsikköön oli edelleen avoin, mutta tiesin liikkuvani maalla niin kömpelösti, ettei paon mahdollisuutta ollut. Kyyristyin ottamaan hyökkäyksen vastaan ja valmistauduin jo myymään henkeni ja lihani mahdollisimman kalliisti, kun äkkiä kuulin matruusien huhuilevan minua. Vastasin riemuissani heidän kutsuunsa, ja näkyolennotkin pysähtyivät kuullessaan huudot ja aluskasvillisuuden ryskeen. Kun puolentusinaa matruusia astui rinnalleni väkäteräiset harppuunat käsissään, näkyolentojen joukosta kohosi valitus, ne hajaantuivat ja katosivat kasvillisuuden sekaan.

Sain henkeni taas hallintaani ja komensin matruusit takaa-ajoon. Ymmärsin että toisin kuin papit ovat väitänneet, näkyolennot ovat lihaa ja verta eivätkä pelkkää hengen houretta, ja uteliaisuuteni alkoi voittaa inhon ja pelon.

Matruusit palasivat pian yhden näkyolennon kanssa. Se oli ollut muita hitaampi, sillä sen keskivartalo oli oudosti paisunut – aivan kuin papilla, joka oli antautunut liialliseen ahmimiseen. Se voihki ja huohotti, ja varoittamatta sen haaruksista purkautui veristä massaa. Kauhistuneet matruusit laskivat otteensa irti ja kavahtivat taaksepäin, mutta näkyolentokin vain vajosi maahan eikä enää liikkunut. Sieppasin harppuunan yhdeltä matruuseista ja kosketin varovasti veristä möhkälettä, joka oli ilmestynyt näkyolennon haaroista. Möhkäle ei liikkunut,

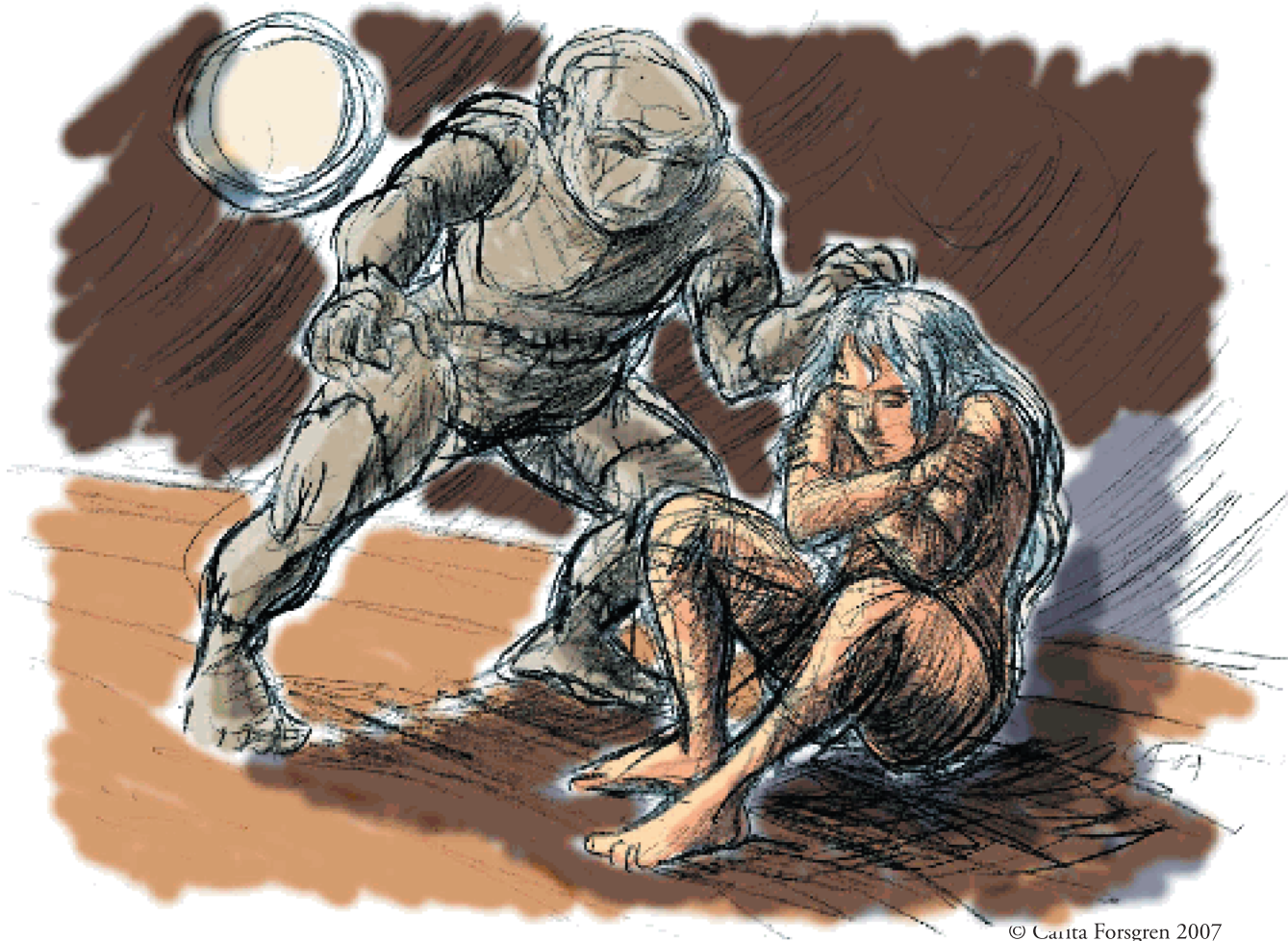
joten uskalsin polvistua sen puoleen ja katsoa sitä tarkemmin. Tuskallinen väristys koetteli henkeäni kun huomasin, että koskettamani olento muistutti kohdusta leikattua lihan hedelmää.

Matruusit olisivat tahtoneet jättää näkyolennon niille sijoilleen, mutta siihen en suostunut. Näkyolento eli yhä, vaikka olikin hyvin heikko, ja tiesin että jos tahtoisin säilyttää henkeni rauhan, minun oli otettava tämä kummallinen olento mukaani – lapsineen kaikkineen.

Paluumatkalla matruusit kertoivat onnistuneensa väsyttämään lihaolennon ja raahanneensa sen rantaan, missä se oli Meren syleilyssä rauhoittunut sen verran että shamaani oli saattanut aloittaa työnsä. Kun lopulta löysimme tiemme ulos viidakosta, shamaani oli jo irrottanut suurimman osan lihan säikeistä ja sulkenut lihaolennon osat siunatulla vedellä täytettyihin leileihin. Sen jälkeen hän kiinnitti lihaolennosta irrottamansa jalkaterän yhdelle matruusille, jonka jalan lihaolento oli polkenut murskaksi. Siunattua vettä ei nyt ollut tuhlattavaksi, joten toiset matruusit saivat pidellä toveriaan aloillaan, ja hänen tuskanhuutonsa kuuluivat varmasti laivalle asti.

Näkyolennon nähdessään rannalle jääneet matruusit säikähtivät, ja shamaanikin näytti yllättyneeltä. Matruusien riveistä kohosi pelokas supatus, mutta onnistuin shamaanin kanssa tyynnyttelemään heidät. Lastasimme leilit veneeseen ja soudimme takaisin laivalle. Shamaani vetäytyi kammioonsa hoitamaan niitä joiden liha oli vahingoittunut, toiset jäivät kannelle selostamaan seikkailumme kulkua värikkäin sanankäantein. Perämies kuunteli kertomuksia innon valtaamana, vaimoni taas tuhahteli harmistuneena koska ei ollut itse pääsyt mukaan vaan joutui tyytymään matruusien paisuteltuihin tarinoihin. Näkyolentoa hän kyräili avoimen vihamielisesti, toiset taas vilkuilivat sitä pelokkaasti ja vältellen.

Kun shamaani sai työnsä päätökseen, veimme näkyolennon lapsineen kappeliin. Lapselle ei ollut enää mitään tehtävissä, shamaani yritti turhaan virvoittaa sitä ravintoliuksella ja siunatulla vedellä, mutta näkyolento itse näytti selvinneen, vaikka olikin heikko ja vielä aiempaakin kalvakampi. Virottuaan se ei puhunut, ainoastaan niiskutti ja ulisi, ja roikotti kuollutta lasta sylissään suostumatta luopumaan siitä. Emme tienneet mitä tehdä kummallekaan. Shamaani yritti ottaa lapsen näkyolennolta, mutta aina kun hän kosketti lasta, nä-

© Cailla Forsgren 2007

kyolento muuttui niin mielettömäksi raivosta että tarvittiin useampi matruusi pitelemään sitä aloillaan. Kun emme lopulta muutakaan keksineet, kokoonnuimme kannelle neuvonpitoon.

”En tiedä mikä tuo hirvitys on”, vaimoni sanoi, ”mutta emme voi sallia sen oleilevan laivalla. Kuka tietää, millaista pahuutta siinä piilee? Viekää se heti takaisin sinne mistä sen löysittekin!”

Shamaani oli mielteliäs. Näkyolento tosin kiehtoi häntä, eikä Lihan laki suoranaisesti sanonut mitään sen läsnäolosta laivalla, mutta se sai silti hänet aavistamaan paha. Hänen mielestään papeilla täytyi olla jokin hyvä syy sille, että olivat kieltäneet moisten olentojen olemassaolon. Miehistön pelokas supatuskin alkoi muuttua vihaiseksi, ja monet arvelivat näkyolennon varmasti tuovan laivalle huonoa onnea.

”Jos näkyolento jää laivalle”, shamaani sanoi, ”ainakin sen on luovuttava säädyttömästä kankaasta yllään. Kehoaan ei pidä kenenkään peittämän, niin sanoo Lihan laki!”

Näkyolento kirkui kauhusta kun matruusit raastoiivat vaatteen sen yltä, ja vielä kauheampi huuto nousi kun lapsi riistettiin siltä. Pian sen katse kuitenkin

muuttui lasittuneeksi, ja se vajosi kannelle istumaan kietoen käsiä suojaksi ympärilleen. Shamaani vei lapsen kappeliin ja laski sen altaaseen odottamaan pappien kuolinrituaalia. Tunsin hengessäni huojennusta kun ajattelin että lapsi, jonka kuolemaan koin olevani syyllinen, saisi sentään oikean kohtelun henkensä kuolemassa ja sen liha voisi jatkaa elämäänsä.

Suuri osa miehistöstä vaati edelleen, että näkyolento olisi viipymättä vietävä takaisin saarelle. Shamaani oli kuitenkin sitä mieltä, että näkyolento olisi aivan liian heikko selvitäkseen takaisin toveriensa luo, ja sitä paitsi se voisi joutua lihaolentojen uhriksi. Shamaanin mielestä se tulisi viedä Lautoille ja luovuttaa papeille, mutta tällainen ajatus kylmäsi henkeäni. Päätin, että jäisimme toistaiseksi ankkuriin, sillä näkyolento oli liian heikko kestääkseen vaarallisen merimatkan rasituksia. Tämä päätökseni nostatti entistä enemmän vastalauseita, mutta sain sentään miehistön rauhoittumaan, vaikkei jupina täysin lakannutkaan.

Määräsin kaksi luotettavinta matruusiani vahtimaan näkyolentoa ja vetäydyin komentosillan yksinäisyyteen. En saanut olla rauhassa kovin pitkään, sillä vaimoni

saapui luokseni raivosta kihisten.

”Näkyolennon on lähdettävä!” hän huudahti. ”En salli sen läsnäoloa enää hetkeäkään!”

”Et kai sinäkin usko matruusien taikauksisia höpinöitä?” sanoin ja naurahdin ivallisesti vaimoni kiihkolle. ”Näkyolento on heikko ja avuton ja menettänyt lapsensa. Meidän tulee tuntea sitä kohtaan korkeintaan sääliä.”

”Sinun tunteesi minä kyllä tiedän!” vaimoni kivahti. ”Kyllä minä olen sen nähnyt katseessasi. Tuollainen olet ollut siitä asti kun palasit saarelta, ellet jo aiemminkin. Haaveilet moisesta luonnottomasta olennosta, kuka tietää mitä tahdot sen kanssa tehdä...”

Vaadin vihaisesti vaimoani vaikenemaan, mutta tunsin samalla syyllisyyden piston hengessäni.

”Sinun on päätettävä”, vaimoni sanoi. ”Joko näkyolento lähtee, tai sitten lähden minä!”

”Älä ole hölmö”, sanoin ärtyneenä. ”Minne sinä täältä lähtisit, eihän toista laivaa ole lähimaillakaan! Vai tahdotko todella, että laskemme sinut veneellä rantaan? Ei, me viemme näkyolennon Lautoille, ja papit saavat päättää mitä sille tekevät.”

Vaimoni yritti vielä vastustella, mutta vaiensin hänet alkuunsa.

”Minä olen tämän laivan kapteeni”, totesin tyyliä. ”Jos sinulla on huomautettavaa toiminnastani, voit vapaasti ilmaista tyytymättömyytesi papeille, kunhan olemme palanneet Lautoille. Purjehduksen aikana ylin käskyvalta on kuitenkin minulla.”

”Onko tuo sinun viimeinen sanasi?” vaimoni kysyi yhtä tyyliä. Nyökkäsin, ja hänen kätensä puristuivat nyrkkiin. Hän kääntyi kannoillaan ja marssi pois komentosillalta.

Ilta pimetessä jätin komentosillan perämiehen huomaan, astuin öiselle kannelle ja tähyilin saaren pimeyteen. Puiden tummat hahmot kohosivat uhkaavina, ja kaiken aikaa olin näkevinäni niiden lomassa vilahtelevan varjoja terävät seipäät käsissään. Rauhoittelin kuitenkin itseäni sillä, että vaikka näkyolennot olisivatkin lähteneet etsimään toveriaan, niillä tuskin olisi veneitä, ja jos ne pyrkisivät laivalle uiden, ehtisimme havaita ne ja järjestyä puolustamaan laivaa.

Näkyolentoa vartioivat matruusit olivat sytyttäneet lyhdyn ja nojailivat harppuunoihinsa haukotellen. Määräsin heidät vahtimaan rantaa ja jäin kahden näkyolennon kanssa. Polvistuin sen luo, nostin sormellani sen leukaa ja silitin lian tahrataa luunvalkeaa poskea,

jolle valui silmistä suolaista vettä. Näkyolento värähti, kenties pelosta, mutta ei yrittänyt vastustella tai paeta. Se on pieni, ruma ja laiha, mutta kaikesta huolimatta ihastuttavan rikkumaton. Tunsin vastustamatonta halua sulkea se syliini, ja puistatus nousi syvältä hengestäni. Riistin itseni näkyolennon läheisyydestä, kävelin kannen toiseen päähän ja seisoin pitkään leppeän yötuulen hyväiltävänä. Tiesin kuitenkin vain yhden paikan, jossa saisin rauhan.

Vietin koko yövahdin ajan tynnyrien luona, katseilin lihani hedelmien pieniä hahmoja, ihastelin niiden silhuettia... Lapsiani, lapsiani minä rakastan yli kaiken! Ne muistuttavat minulle, kuinka elämä jatkuu kaiken kuoleman keskelläkin, vaikka ne samalla tuovat hengeleni myös suuren surun.

Miksi kaiken kauniin on lopulta rikkouduttava?

7. kierron 11. päivä

Aamulla perämies ravisteli minut hereille. Kesti hetken, ennen kuin henkeni palasi täysin valveen maailmaan ja ymmärsin hänen sanansa – laivassa oli vuoto, ja Meri pyrki pohjalautojen lomasta alimpaan ruumaan!

Olin välittömästi jaloillani, ja ensitöiksemme kannoimme lihani hedelmät turvaan ylemmille kansille. Sen jälkeen tarkastelimme vuotoa ja tulimme siihen lopputulokseen, että vaurio ei ollut voinut syntyä merimatkamme aikana tai ankkurissa seistessämme. Olimme joutuneet tahallisen ilkityön kohteeksi! Tukimme vuodon parhaamme mukaan, mutta koska käytössämme ei ollut laivanrakentajien taitoja ja työkaluja, vesi tihkui edelleen pohjan läpi. Niin kauan kuin olimme ankkurissa, tilanne ei ollut vaarallinen, mutta oli selvää, ettei laivamme kestäisi pitkää merimatkaa.

Käskin perämiehen koota miehistön uuteen neuvonpitoon, mutta kannelle noustessamme saimme huomata että matruusit olivat jo kerääntyneet vaimoni ympärille. He mulkoilivat vihaisesti näkyolentoa, ja vahtiin jättämäni matruusit olivat laskeneet harppuunansa tanaan pitääkseen heidät loitolla.

”Kapteenimme ei ole enää tehtäviensä tasalla”, vaimoni julisti, ja miehistön joukosta kohosi myönteleviä huudahduksia. ”Hän toi laivalle pahan onnen kummituksen, näkyolennon joista papit varoittavat, ja se on ajanut hänen henkensä harhaiseksi. Hän ei enää välitä

laivastaan eikä miehistöstään, haaveilee vain luunvalkeasta ihosta, ja hänen hourensensa koituvat meidän kaikkien turmioksi! Nyt laivan pohja jo vuotaa, ja kuka tietää mitä tapahtuu seuraavaksi!”

”Rangaistus!” joku matruuseista huusi, ja toiset liittyivät kuoroon. Yritin hillitä heidän raivoaan ja kertoa, ettei laiva suinkaan vuotanut minkään kirouksen vaan aivan luonnollisen tuhotyön vuoksi, ja että minulla oli syyllisestä vahvat epäilykset. Matruusien henget olivat kuitenkin joutuneet vimman valtaan, eivätkä he enää kuunnelleet järkipuhetta. Äänekkäimmät vaativat jo kovaan ääneen, että henkeni tulisi irrottaa lihasta ja laskea altaaseen. Shamaani, joka metelin houkuttelemana ryntäsi kappelistaan, asettui sentään onneksi puolelleni.

”Kuka teistä ohjaa laivaa, jos kapteenia ei ole?” hän kysyi. ”Osaako joku toinen navigoida?”

Matruusien huudot vaimenivat hieman. Joku tosin ehdotti, että perämies ottaisi paikkani, mutta perämies astui rinnalleni ja vannoi uskollisuutta minulle. Myös shamaani jatkoi minun tukemistani:

”Jättäkäämme rangaistusten antaminen niille joille se kuuluu, eli Lauttojen papeille. Kapteenin toimet voimme käsitellä kunhan palaamme Lautoille, mutta nyt meidän on keskityttävä käsillä olevaan ongelmaan.”

Matruusien henget alkoivat rauhoittua, ja osa heistä hajaantui vaimoni ympäriltä. Tämän huomattessaan vaimoni puhkesi puheeseen:

”Kapteenin rankaiseminen ei ole meidän asiamme, sen myönnän, mutta näkyolennon on kuoltava! Juuri se on syytä vaikeuksiimme, se on vietelty kapteenin hengen ja sen silkka läsnäolo rienaa Lihan lakia ja kaikkea mikä on ihmiselle pyhää!”

Matruusit alkoivat taas liikehtiä vihaisesti, mutta ennen kuin he ehtivät rynnätä näkyolennon kimppuun, astuin heidän tielleen ja riuhtaisin harppuunan toiselta vartijalta.

”Se, joka uhkaa näkyolentoa, kohottaa kätensä minua vastaan!” huudahdin raivoissani. ”Ja sellaisen minä tulkitsen kapinayritykseksi!”

”Ryhtykäämme siis kapinaan!” vaimoni julisti. ”Kaatakaa harhainen kapteeni, mitätön mies joka on pettänyt miehistönsä! Minä ohjaan laivaamme! Typerä mieheni ei ole sitä huomannut, mutta olen salaa seurannut häntä ja opetellut hänen työnsä. Silmän välttäessä olen myös vakoillut laivanrakentajamestareita ja oppinut heiltäkin. Seuratkaa minua, minä korjaan vuodon ja

vien teidät takaisin Lautoille!”

Shamaanin rauhoitteleva ääni hukkuu matruusien huutoihin ja jalkojen töminään. Osa miehistöstä pysyi minulle uskollisena, ja hetkessä kannen oli täyttänyt hirvittävä painiottelu. Harppuunoihin kukaan ei uskaltanut kajota, mutta luiset nyrkit ja polvet moukaroivat lihaa ja karkeat sormet tavoittelivat kurkkuja. Pian ensimmäiset jo kellistyivät tantereeseen voivotellen. Joku matruuseista raivasi tiensä läpi taistelutantereen ja hyökkäsi minua kohti, mutta iskin hänet harppuunanvarrella maahan. Näkyolento väräsi kauhusta, mutta pelossaankin se painautui minua vasten. Kosketus sai keskittymiseni herpaantumaan, ja liian myöhään näin syrjäsilmillä liikettä sivustassani. Ennen kuin ehdin kunnolla kääntyä, vaimoni syöksyi minua kohti harppuuna kädessään.

Se isku olisi määrännyt lopun henkeni ajalle, ellei perämies olisi heittäytynyt väliimme. Harppuuna upposi hänen lihaansa, hetken hän kouristeli ja sylki verta suustaan mutta vajosi sitten elottomana kannelle. Harppuuna kirposi kädestäni, matruusien painiskelu taukosi, ja jopa vaimoni tuima ilme katosi kun hän ymmärsi mitä oli tehnyt.

”Tämän hulluuden on loputtava!” shamaani huusi ja ryntäsi perämiehen luo. Hän komensi tiuskimalla joukon matruuseja luokseen, ja he kantoivat perämiehen kappeliin missä shamaani teki parhaansa pelastaakseen vahingoittumattoman lihan perämiehen kehosta.

Me muut seisoiimme kannella vaiteliaina. Näkyolento katseli muuta miehistöä pelokkaana eikä suostunut irtautumaan läheisyydestäni hetkeksikään. Vaimoni henki oli menettänyt uhmakkuutensa, ja hänen kasvoilleen oli noussut nyrpeän pettynyt ilme. Meistä jokainen tiesi, että olimme peruuttamattomalla tavalla rikkoneet Lihan lakia, eikä meillä enää olisi paluuta Lautoille.

”En syytä sinua teostasi”, sanoin viimein vaimolleni. ”Sinun kätesi on Meren villi käsi, ja varmaankin se on tuonut hengellesi murhanhimon sekä alttiuden ilkitöille. Oli oman henkeni heikkoutta, etten käskenyt shamaanin poistaa kättäsi jo alun alkaen. Varmasti tämä kaikki olisi silloin ollut vältettävissä.”

”Jos käteni on minulle jotain antanut”, vaimoni sanoi, ”niin korkeintaan päättäväisyyttä. Kenties on määrätty, ettemme enää koskaan pala Lautoille. Meressä on lihaa tarpeeksemme, ruokaa ja vettä voimme noutaa Renkailta, ja muutkin tarvittavat taidot varmasti

ajan myötä opimme. Miksi emme siis purjehtisi omia väyliämme, kumartamatta temppeleitä tai käsityöläismestareita?”

Noin rienaavat ajatukset nostattivat aluksi kohahduksen matruusien riveistä, ja jotkut ehdottivat vuorostaan vaimoni sulkemista kappeliin matkan ajaksi. Hiljalleen he kaikki kuitenkin alkoivat ymmärtää, että tämä epätoivoinen tilanne saattaisi edellyttää rohkeita päätöksiä, ja kääntyivät minun puoleeni odottaen ratkaisuani

Vaimonikin katsoi minua ja sitten näkyolentoa, joka edelleen viihtyi vierelläni.

”Yhden ehdon kuitenkin asetan”, hän sanoi minulle inhosta värähtäen. ”Näkyolentoa en aio sietää lähelläni. Kun kehotin sinua tekemään valinnan välillämme, tarkoitin sitä todella. Tuon kummajaisen on jätettävä laiva, ja jos tahdot sen minun sijastani, saat lähteä mukana.”

Murhe valtasi henkeni, kun puhuin vaimolleni ja koko miehistölle:

”Olemme kaikki rikkoneet Lihan lakia, mutta kapteeninanne rikkomukseni on kaikkein raskain, ja se jättää minulle vain yhden vaihtoehdon. Olen pettänyt miehistöni ja ennen kaikkea vaimoni, enkä voi jatkaa kapteenina tai aviomiehenä sellaista häpeää kantaen. Olen myös rikkonut näkyolentoa vastaan, ja siksi velvollisuuteni on viedä se takaisin omiensa luo. Mikäli he surmaavat minut, olkoon se rangaistukseni.”

Käännyn vaimoni puoleen ja jatkoin: ”Jos todella osaat navigoida ja kykenet paikkaamaan vuodon, ja jos miehistö on valmis seuraamaan sinua, luovutan sinulle komennon laivalla. Suuntaa kurssi hyllylle jonka tulomat-kalla näimme, kenties siitä on apua korjaustöissä. Pyydän kuitenkin, että viet laivan vielä kerran Lautoille, jotta ne miehistöstä, jotka osoittavat katumusta, saavat mahdollisuuden toimia Lihan lain mukaan ja ottaa vastaan rangaistuksensa.”

Vaimoni ilme muuttui synkäksi. Miehistö seisoivat vaiti, eikä kannelle palannut shamaanikaan osannut sanoa mitään.

”Jos se todella on tahtosi”, vaimoni sanoi lopulta, ”otan komennon vastaan. Ensimmäisenä käskynäni karkotan sinut laivalta. Saat mukaasi harppuunan ja muonaa muutamaksi päiväksi, ja kirottun näkyolennon lapsineen saat myös viedä mukasi.”

Raskas taakka henkeni yllä hain päiväkirjani komentosillalta, ja viitoitin sitten näkyolennon seuraamaan minua. Vaimoni määräsi joukon matruuseja soutamaan meidät

rannalle, ja lausui minulle jäähyväisensä:

”Hyvästi mieheni. En tahdo nähdä sinua enää koskaan.”

”Pidä huoli lihamme hedelmistä”, sanoin viimeisiksi sanoikseni hänelle.

Pian olin yksin rannalla näkyolennon kanssa. Emme seisoineet sijoillamme kauan, sillä heti veneen kadottua näkyvistä näkyolento alkoi viittoja minua polun suuntaan. Katsoin viimeisen kerran Merelle, ja lausuin äänettömät hyvästit vaimolleni, miehistölleni ja uskolliselle shamaanille. Kenties tapaamme vielä, Altaiden tuolla puolen.

Seurasin näkyolentoa viidakon syvyyksiin. Kerran kuulimme lihaolennon jalkojen töminää, ja jouduimme hetkeksi piiloutumaan aluskasvillisuuden sekaan kun tuo mieletön olento rynnisti ohitsemme. Syvemmälle saaren uumeniin päästyämme aloin jälleen tuntea keittotulien löyhkää, ja pian astuimme aukiolle jolla toiset näkyolennot odottivat meitä. Minut nähdessään ne kohottivat taas seipänsä, mutta pelastamani näkyolento kiiruhti puhumaan tovereilleen omalla kielellään ja seipäät laskivat. Kuolleen lapsen nähdessään yksi näkyolennosta katsoi minua silmät vihasta leimuten – ymmärsin, että tämä oli joukon johtaja ja pelastamani näkyolento hänen vaimonsa. Viha kuitenkin laantui pian, kun näkyolento tunnisti tuskan myös minun silmissäni.

Seuraavaksi sain todistaa ihmeellistä rituaalia. Näkyolennot kaivoivat maahan kuopan, laskivat lapsen sinne ja kuopivat sen päälle maata, kunnes se oli kadonnut näkyvistä. Henkeni värähti kun ajattelin kuinka lapsen liha nyt jäisi maan vangiksi, mutta tunsin sentään huojennusta siitä, että omalla alkukantaisella tavallaan myös näkyolennot kunnioittavat ainakin omiensa lihaa. Ja kuka tietää, vaikka liha saavuttaisi rauhan maan sy-leilyssä siinä missä Unohduksen altaissakin. Ainakaan se ei jää vaeltamaan Meren levottomuuteen.

Lasta haudatessaan näkyolennot kohottivat oudon, korkean laulun. Sanoja en ymmärtänyt, mutta tunteen tavoitin syvällä hengessäni, ja pian huomasi itsekini liittyneeni mukaan. Lopuksi näkyolennot tasoittivat maan joka peitti kuollutta lasta, ja niiden johtaja astui eteeni. Yhteistä kieltä meillä ei ollut, mutta katsoimme toisiamme surun ja tuskan sumentamin silmin, ja viimein tartuimme toisiamme kädestä.

8. kierron 25. päivä

Tämä on viimeinen merkintä, jonka tulen päiväkirjaani kirjoittamaan. Näkyolentojen elämä on alkukantaista ja vaarallista, he saavat alati pelätä raivoavien lihaolentojen tai toisten, heimolleen vihamielisten näkyolentojen hyökkäyksiä eikä minullakaan heidän keskuudessaan ole toivoa yksinäisyyden ja rauhan kaltaisista ylellisyyksistä, joita kirjoittaminen vaatisi. Päiväkirja on myös osa entistä elämäni, joka minun on rikkomusteni vuoksi hylättävä – näin sanoo Lihan laki, ja koska en voi palata Lautoille palvelemaan temppeleitä, suoritan rangaistukseni näkyolentojen heimolle. Ovathan he saaneet kärsiä tekojeni vuoksi, ja nähdäkseni ansaitsevat hyvityksen siinä missä Lihan lakikin.

Näkyolennot hyväksyivät minut joukkoonsa varsin pian. He ovat intohimoista ja äkkipikaista kansaa, ja kenties juuri raaka elämä vihamielisissä luonnonoloissa on saanut heidät nopeasti mukautumaan uusiin asioihin. En ensin voinut hyväksyä heidän tapaansa peittää kehonsa kankaalla, mutta rauhan säilyttämiseksi nöyryyin ja verhosin myös itseni. Vastineeksi näkyolennot soivat minulle vapauden olla syömättä lihaa. Sen kaltaiseen pyhäinhäväistyksen en sentään tohtinut syyllistyä, vaikka olenkin rikkonut Lihan lakia likimain kaikilla muilla kuviteltavissa olevilla tavoilla.

Näkyolentojen kieli on alkeellinen ja yksinkertainen kuten puhujansakin, ja opin nopeasti käyttämään sitä jokapäiväisistä asioista huolehtimiseen. Sain huomata, että omalla kielellään näkyolennot kutsuvat itseään ihmisiksi ja meistä ihmisistä he käyttävät nimitystä, joka meidän kielellämme tarkoittaisi suunnilleen samaa kuin ”lihan lapset”. Tälle hämmäntävälle seikalle en kuitenkaan kyennyt löytämään selitystä, sillä niin syvällisille kysymyksille ei näkyolentojen karkeasta kielestä löydy sanoja.

Kun hiljalleen opin liikkumaan maankamaralla horjahtelematta, minusta tuli johtajalle ja hänen heimolleen korvaamaton apu metsästyksessä ja heimojen välisillä ryöstöretkillä. Saatoimme olla liikkeellä päiväkausia ja sain huomata, että saari on paljon suurempi kuin olin uskonut. Pääosin kuljimme tiheässä ja satunnaisten polkujen halkomassa viidakossa, mutta kerran saavuimme harvakasvuiselle tasanteelle, joka oli muuta maastoa korkeammalla. Sieltä kykenin näkemään viidakon pui-

den yli kaukaisuuteen, missä erotin useita harmaiden kivitornien rykelmiä, paljon suurempia kuin temppele tai mikään muukaan koskaan näkemäni. Muutamat niistä oksensivat syvyyksistään kuohuvaa vettä, joka syöksyi verenpunaisina virtoina viidakon halki ja lopulta, niin uskon, Mereen. Yksi virta kulki läheltämme, ja kuohujen keskellä olin näkevinäni vilkahduksia lihan tummista hahmoista. Täältäkö Meri on saanut alkunsa, ja täälläkö on lihan lähde? Sitä en saanut tietää, sillä kun kysyin asiaa johtajalta, hän sanoi vain että tornit ovat pyhiä eikä niiden lähelle saa astua jalallaan. Tämä on siis arvoitus, joka jää toisten ratkaistavaksi.

Vaikka minusta tuli nopeasti osa näkyolentojen heimoa ja ansaitsin heidän kunnioituksensa, tunsin itseni monesti yksinäiseksi heidän joukossaan. Näkyolentojen kieltä on vaikea käyttää hengen syvimpien tuntojen ilmaiseamiseen, eivätkä he ylipäättään tunnu käsittävän mitään kovin paljon jokapäiväisestä poikkeavaa. Ajoittain henkeni valtasivat katumus ja epäily – muistin kaiholla uskollisia matruusejani, urheaa perämiestä ja vanhaa viisasta shamaania, ja ennen kaikkea vaimoani. Vaikka hänen tekonsa saivatkin minut tuntemaan surua, ja hänen oikukkaan henkensä muistaminen joskus nostatti minussa suuttumuksen, niiden ylitse nousi aina kaipaus. Muistin aikamme nuorina rakastavaisina, hänen paljaan kehonsa lämmön vuoteessamme, ja tunsin henkeni vapisevan tavalla, jollaista edes rikkumattoman kauneuden elämys ei koskaan ole saanut aikaan.

Sillä kauneutta olen todellakin saanut näkyolentojen parissa nähdä! Tapa, jolla he tulevat maailmaan, on itsessään villi ja väkivaltainen – heillä ei ole pappeja tai shamaaneja jotka leikkaisivat lapsen kohdusta, vaan lapsen on omin voimin tunkeuduttava ulos äitinsä kehosta, ja tämä koituu monesti jommankumman tai molempien kohtaloksi. Kohdusta vapauduttuaankin lapsi on avuton ja heikko, ja tarvitsee vuosikaudet aikuisten hoitoa ennen kuin on kasvanut ja voimistunut elinkelpoiseksi. Tämä syntymän ja kasvun ihme on kuitenkin asia, jonka vuoksi voin antaa anteeksi näkyolentojen hurjuuden ja raakalaismaisuuuden, ja jonka todistaminen on ollut kaiken menettämäni arvoista. Näkyolentojen lapset saavat syntyä luunvalkeina ja rikkumattomina, heistä kasvaa luunvalkeita ja rikkumattomia aikuisia, ja kauneus säilyy heissä vielä kuoleman jälkeenkin.

Minun on vielä kerrottava, kuinka johtajan vaimo

edellisenä yönä tuli luokseni. Hän ylisti kuinka suuri metsästäjä ja soturi minä olen, kuinka mahtava ase harpuunani on ja miten sekä henkeni että lihani on ylivertainen keneenkään näkyolentoon verrattuna. Hänen mukaansa voisin helposti syrjäyttää johtajan, ja jos päätäisin sen tehdä, hän olisi valmis ryhtymään vaimokseni. Tunsin kiusauksen koettelevan henkeäni, mutta pudistin päätäni. Näkyolento säikähti ja aneli etten vain kertoisi hänen sanoistaan johtajalle, joka varmasti pikaistuksessaan surmaisi hänet, ja lupasin pitää salaisuutemme. Minun osani on olla heimoni nöyrä palvelija, uskollinen sekä johtajalle että hänen vaimolleen sen ajan joka hengelleni vielä on suotu.

Hämmennys täytti silti henkeni, ja yön pimeydessä hylkäsin näkyolentojen leirin ja kuljin viidakon halki rantaan. Istuin hietikolla koko tähtikirkkaan yön ja utuisena nousevan aamun, katselin Merelle ja ajattelin mennyttä elämääni, johon en voisi enää koskaan palata. Kerran näin aavistuksen laivan hahmosta kaukaisessa usvassa, ja ikävä kouraisi henkeäni kun muistin taas vaimoni. Mietin oliko hän ehkä toteuttanut henkensä houreen, hylännyt Lautat ja temppelein ja ryhtynyt purjehtimaan Merta vapaana ja riippumattomana, ja äkkiä tunsin rauhan laskeutuvan henkeeni. Vaimoni haaveili aina vapaudesta, siinä missä minun henkeni on täyttänyt kauneuden kaipaus, ja ymmärsin että kaiken kokemamme jälkeen hän oli varmasti löytänyt etsimänsä siinä missä minä olen löytänyt omani.

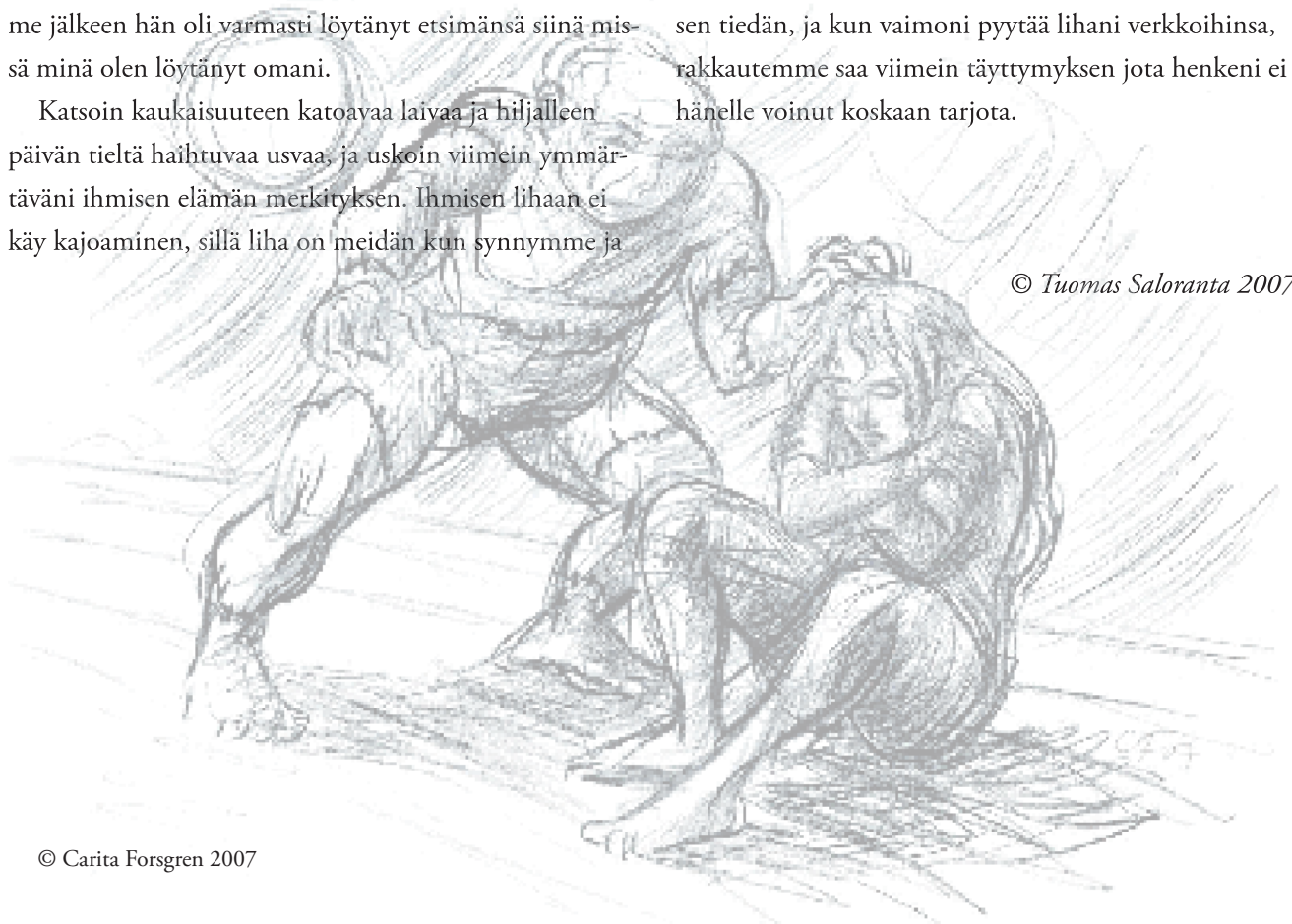
Katsoin kaukaisuuteen katoavaa laivaa ja hiljalleen päivän tieltä haihtuvaa usvaa, ja uskoin viimein ymmärtäväni ihmisen elämän merkityksen. Ihmisen lihaan ei käy kajoaminen, sillä liha on meidän kun synnymme ja

siinä on koko ihmisyytemme! Kun papin tai shamaanin veitsi leikkaa ihomme ja lihamme, menetämme minuutemme ja saamme tilalle vain katkeran vihan. Näkyolentojen kielessä piilee suuri viisaus – todellisia ihmisiä ovat ne, joita me pilkaten kutsumme näkyolentoiksi, kun taas me ihmiset todellakin olemme vain lihan lapsia.

Tämän jälkeen minulla ei ole paljonkaan sanottavaa. Aikani käy väistämättä vähiin, vielä olen voimissani mutta kiertojen kuluessa lihani väsy – ja ilman shamaanin apua se merkitsee kuolemaa myös hengelleni. Tämän tietäen otin talteen aterian jäännöksistä löytämäni luun ja ryhdyin työhön. Luuveitsen valmistaminen on pappien pyhä salaisuus, mutta uskon karkean jäljitelmänkin ajavan asiansa – ja paljonko lopulta merkitsee yksi rikkomus kaiken sen jälkeen, mitä olen jo tehnyt?

Nyt haetaan päiväkirjani hiekkaan ja lähdän paluumatkalle näkyolentojen luo. Kenties, kun aikani koittaa, he suostuvat saattamaan minut viimeiselle matkalleni lihan alkulähteille. Henkeni haudattakoon maahan näkyolentojen tavalla, sillä täällä lopulta on minun sijani eikä henkeni enää kaipaa kuin ikuista lepoa maan syleilyssä. Lihani pyydän kuitenkin laskemaan virtaan, jota myöten se saa kulkea Mereen ja etsiä tiensä vaimoni luo. Lihassa kytee menneiden henkien muisti, sen tiedän, ja kun vaimoni pyytää lihani verkkoihinsa, rakkautemme saa viimein täyttymyksen jota henkeni ei hänelle voinut koskaan tarjota.

© Tuomas Saloranta 2007

Saatesanat novelliin ”Lihan lapset”

Lihan lapsien ensimmäinen versio, jolla on melko vähän tekemistä tässä nähtävän tekstin kanssa, syntyi alkujaan härskiksi parodiaksi kotimaisissa spefi-kirjoituskilpailuissa palkituista novelleista. Muutamat takavuosina menestyneet teemat ja elementit – niin purjehtiminen ja Frankenstein-henkinen kehonmuokaus kuin lapsiin, sukupuolirooleihin ja päähenkilön minuuteen liittyvät pohdinnatkin – ovat edelleen tunnistettavissa, vaikka kaikkien alkuperäisten esikuvien nimeäminen ei välttämättä enää onnistuisi edes minulta itseltäni.

Ensimmäinen versio jäi lyhyeksi groteskiksi pilaksi, jota en lopulta lähettänyt mihinkään kilpailuun. Syystä tai toisesta kuitenkin esittelin sitä Deathwriters-foorumilla kesällä 2005, ja lukijat innostuivat tarinan maailmasta vaikka itse teksti olikin kelvoton. Aloin siis työstää pitempää ja vakavampaa näkemystä aiheesta, ja tulin samalla luoneeksi yhden erikoisimmista fantasiamaailmoistani.

Itse novellista muokkautui lopulta hyvin perinteinen, jopa vanhahtavan sävyinen seikkailukertomus ja rakkaustarina. Tämä oli tietoinen ratkaisu, poikkeaa-
han esitelty maailma totutusta sen verran paljon että

jos olisin keskittynyt vaikkapa kertomaan lihauskonnon pappien rituaaleista tai muista korkealentoisemmista aiheista, novelli ei välttämättä olisi enää antanut lukijalle kunnollista tarttumapintaa. Huomaamattani tulin myös käsitelleeksi omaa ihmissuhde-elämääni, ja jälkeensä luettuna novelli selvästi ennakoiki ratkaisemattontaa kriisiä johon pitkäaikainen parisuhteeni hieman myöhemmin ajautui. Kenties päätös, jonka päähenkilö lopussa tekee, kuvastaa ihannettani täydellisestä, pyyteettömästä ja uhrautuvasta rakkaudesta, vaikka en kyennytkään sitä käytännössä toteuttamaan.

Lihan lapsien maailma oli mielestäni sen verran herkullinen, että olisi ollut tuhlausta jättää käyttämättä sitä muissakin novelleissa. Vuoden 2006 Nova-kilpailussa kunniamaininnan saanut Peniskuiskaajat sijoittui siis samaan maailmaan, tosin se kertoi rannikolla elävästä hieman tässä kuvattua kehittyneemmästä ”näkyolentojen” heimosta ja sisälsi vain sattumanvaraisia yhteyksiä Lihan lapsiin. Muitakin novelleja on toki suunnitteilla, ja ainakin tässä ohimennen mainitut salaperäiset kivitornit saavat luultavasti oman tarinansa.

Tuomas Saloranta

Tuomas Saloranta on kolmekymppinen palvelualan sekatyöläinen. Hän asuu Helsingin keskustassa, elättää itsensä satunnaisilla pätkätöillä ja viettää vallatonta poikamieselämää. Varsinaista ammattia tai koulutusta hänellä ei ole, kirjoittaminen on hänen ainoa intohimonsa.

Kirjoittajana Tuomas Saloranta harrastaa monenlaisia tyylejä ja lajityyppejä, vaikka onkin viime aikoina keskittynyt novellimittaiseen spekulatiiviseen fiktion. Useimmat tekstit sijoittuvat hänen luomiinsa melko korkealentoisiin sci-fi- tai fantasiamaailmoihin, mutta silloin tällöin hän kirjoittaa myös arkisemmista aiheista vaikka näihinkin tarinoihin usein hiipii mukaan spekulatiivisia elementtejä. Hän ei kuitenkaan pidä itseään varsinaisena genrekirjoittajana, vaan pyrkii

välttämään kaikenlaisia määritelmiä.

Liban lapset on Tuomas Salorannan ensimmäinen lehtijulkaisu. Hän sijoittui neljänneksi vuoden 2006 Nova-kirjoituskilpailussa novellillaan *Peniskuiskaajat*, muita kilpailusijoituksia hänellä ei toistaiseksi ole. Hänen novellejaan on luettavissa verkossa Deathwriters-kirjoittajafoorumilla (<http://deathwriters.com/>), jonka toimintaan hän aktiivisesti osallistuu, sekä hänen omilla kotisivuillaan osoitteessa <http://keskinkertaista.net/>.

ENGLISH SUMMARY

The themes of the year's first issue are power and violence – and the intricate ways in which they blend, intermingle and feed on each other.

Juha-Pekka Koskisen's short story *The Hunters* examines a social rite very dear to the Finns. The relationship between the boy and his father is awkward; particularly when the father declares that the boy doesn't have what it takes to be a Hunter. The boy, however, disagrees – and not every hunting accident is an accident.

Politics is a game and violence an integral part of it – at least in this nasty little short story. And what would contemporary politics be without celebrities? Well, not a whole lot, as is testified by Petri Salin's story *Exit Only*. And, by the way, it's all absolutely made up. Couldn't happen in real life. None of it. Oh no. Not even slightly. And, please, no laughing in the back.

Mari Saario's *Some of us Dream our Poems* is set in a society where one's potential and future are decreed by a personal test. The young examinee Brudens wants

to be an artist, but during the examination his faith is put to the ultimate test – will he rely on what he's told or forge his own destiny?

You can meet superheroes most anywhere and everywhere. Heikki Nevala's *The Heroes of Men, the Bastards of the Gods* shows us the life of the superhero when the heroism has become blind rage and utter self-loathing. Which means that your jolly old lunch hour might take a fairly unpleasant turn. Permanently.

In Tuomas Saloranta's *The Children of Flesh* we glimpse a frightful world where man controls his own body in the most predatory way. Flesh must be treated according to certain rituals and nobody is to be forgotten, not even those yet unborn. Broken flesh may be replaced with new flesh fished from the sea, but the use of untamed flesh may have undreamed of consequences.

TAITEILIJAN JÄLKISANAT

Carita Forsgren

¶ Olen Carita Forsgren, 38-vuotias kuvittaja, kirjoittaja ja kolmen pienen pojan äiti Tampereelta. Käyn myös opettamassa ja teen joskus animaatioita.

> Kuinka innostuit kuvataiteista?

Urani alku oli 20-sivuinen eepinen sarjakuva nimeltä Tipi-tikan seikkailut, jonka piirsin 8-vuotiaana. Olen aina mieluiten piirtänyt ja maalannut kuvia joihin liittyy tarina. Kuvataiteista kiinnostuin, kun opettaja ala-asteella sanoi että maalaamani vauva tosiaan näytti huutavan lujaa. (Harmi kyllä jouduin heittämään Tipi-tikat pois viimeistä edellisessä muutossa, koska hiiret olivat varastossa järsineet sivut reikäisiksi.)

> Millaisia tekniikoita käytät töissäsi?

Pidän tavallisista lyijykynistä ja varrellisista grafiittikynistä, koska niistä saa niin vaihtelevaa viivaa. Käytän myös Caran d'Achen Neocolor-liituja sekä tsekkiläisiä pastelliliituja. Saksassa opiskellessani kalligrafiaopettaja Küster opetti, miten kiinalaista mustetta hiotaan aidolla tussikivellä - se on kivaa kun on aikaa tarpeeksi. Saksasta - Düsseldorfista - olen löytänyt ihania kapeita japanilaisia siveltimiä, joilla saa ilmeikästä viivaa. Suomesta en ole vielä vastaavia yhyttänyt.

Akvarellimaalaus on aina välillä kivaa. Pidän venäläisistä St Petersburg -väreistä, niin kuin moni muukin. Toissa vuonna innostuin kokeilemaan akvarellilla maalaamista suoraan, ilman esiluonnosta lyijykynällä. Se oli kiinnostavaa.

Toisinaan, yleensä kesällä kun voi mennä ulos eivätkä sormet jäädy, kokeilen kaikenlaisia kummallisia

tekniikoita. Esimerkiksi näin saa hyvän mökkipinnan paperiin: Rytistetään kohtuullisen paksu arkki ensin palloksi. Sitten upotetaan se järveen ja mieluiten hingataan rantakivien levää vasten. Annetaan arkin kuivua hetki auringossa, sitten hangataan sitä vanhasta nuotiosta löytyneiden hiiltyneiden puupalojen päällä. Tuloksena on eräänlainen maiseman kuva.

Silloin kun vuokrasin työhuonetta Pyynikiltä - ennen lapsia - tein huvikseni muutamia tauluja kananmunatemperalla. Siis ensin pohjustin vanerilevyt keittämälläni jänisliimalla ja gessolla, ja sitten sekoitin maalin värijauheesta, kananmunankeltuaisista ja vedestä hieromalla. Tempera on jännittävä tekniikka, koska se kuivuu akvarellia nopeammin mutta pinta muistuttaa enemmän öljyväriä tai akryyliä. Eikä yksi veto lähde

enää irti, kun sen on kerran tehnyt. Ja jokainen kerros kuulua hieman seuraavien kerrosten alta. Värit ovat kannamunaemulsion kuivuttua kirkkaampia kuin öljyt, ja hyvissä olosuhteissa temperamaalaus voi kestää yli tuhat vuotta. Luolamaalaukset tehtiin temperatekniikalla.

Tietysti käytän myös tietokonetta: mukavia ohjelmia ovat Photoshop, Adobe Illustrator ja Painter. Maise-manluontiohjelma Bryce3D:hen olin aika kiintynyt joitakin vuosia sitten. Skannaan Photariin lyijykynä- ja mustepiirroksia ja lisään värisävyt läpikuultavina kerroksina. Joskus kerään kasveja, kaarnankappaleita ja muuta luonnonmateriaalia ja skannaan niitä älyttömän korkealla resoluutiolla. Kun resoluution pienentää siten että tiedostokoko pysyy kumminkin samana, niin kasvien lehtien pinnoista saa mielenkiintoisia suurennoksia. Joskus käytän kuolleina löytämiäni ampiaisenraatoja tai perhosensiipiä. Pintoja voi sitten viedä 3D-ohjelmiin.

(Tekstistä ehkä huomaa, että olen tekniikkafani...)

> Kerro töistäsi

Olen kuvittanut ja suunnitellut script bibleja animaatio-sarjoihin (sekä omiin ehdotuksiin että tilaustöihin), olen piirtänyt aika paljon storyboardia animaatioihin, käsitellyt valokuvia ja muita kuvia painotuotteisiin ja verkkosivustoille (olen tyytyväinen jollei tilaaja huomaa kuvasta, että sitä on käsitelty - vaikka kokonaisia ihmisiä olisi poistettu tai vaatteitten värejä vaihdettu), sekä tietysti tehnyt tauluja ja kortteja omaksi, sukulaisten ja tuttavien iloksi.

> Työ, josta olet erityisen ylpeä?

Melkein aina se viimeisin työ. Tällä hetkellä olen tyytyväinen, kun niin moni tuttavapiirissäni piti tekemästani historiallisesta sarjakuvasta, joka kertoi ihmisistä 1500-luvun lopun Suomessa ja Ruotsissa. Itsekin tunsin että sain siinä ilmaista jotain olennaista itselleni.

> Miten kuvitusprosessi etenee ideasta lopulliseen muotoon?

Ennen kuin alan tehdä luonnoksia, tutustun yleensä ensin lähdemateriaaliin, esimerkiksi 1500-luvun pukuihin ja kampauksiin, tai vaikkapa 1930-luvun aseisiin. Internet on hyvä, kirjasto myös. Jos piirrän ihmisiä vaikeissa asennoissa, käytän itseäni tai jotakuta tuttua mallina. Hirviöihin tai alieneihin tulee lisää uskottavuutta ja kammottavuuttakin, kun yhdistelee erilaisia orgaanisia muotoja; sama koskee avaruusaluksia. (Giger on tässä mestari.)

Tilaustöissä keskustelen asiakkaan kanssa kuvanteon eri vaiheissa, jotta molemmat tietävät mihin suuntaan ollaan menossa.

> Millaisia teemoja / ideoita haluat välittää kuvillasi?

Ehkä samaa kuin tarinoilla joita kirjoitan... Että me ihmiset olemme rujoja ja hieman outoja, älykkäitä apinoita - mutta kuulumme tiiviisti tähän maailmaan, emme ole ulkopuolisia vaikka joskus siltä tuntuu.

... Ja että maailma itse on loputon arvoitus, selkeydessään hämmentävä paikka. Kumpaa on kiehtovampi piirtää - ruusua vai kirvaa joka istuu ruusun piikillä? Kumpaakin.

Kirjoittaminen ja kuvien tekeminen ovat molemmat keinoja maailman kuvaamiseen ja sen tulkitsemiseen. Aine ja energia yhdessä ottavat muodon, joka osaa ihmetellä: se mitä me olemme ja mitä teemme on oudompaa kuin mikään fantasia tai scifi.

> Millaisia kuvia/töitä/projekteja haluaisit tehdä tulevaisuudessa?

Kiinnostavia. Mieluiten tarinoihin liittyviä kuvia. Sarjakuvia. Animaatiokin on mukavaa, mutta vaatii paljon aikaa ja vaivaa sekä usein ison tiimin.

Carita Forsgren

Usva 2/2007 julkaisee tekijältä novellin

"Iioo, Iioo"